Leto VII, štev. 258 | Ljubljana, torek 9. novembra 1926 | Poštnina pavsalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr 105.241

Ljubljana, 8. novembra.

Včeraj so se v Grčiji vršile volitve v narodno skupščino. Pričakovale so se v državi z veliko nestrpnostjo in na njih rezultat je bilo pozorno tudi inozemstvo.

Vse to povsem upravičeno. Zakaj volitve so pomenile za Grčijo prehod v normalno stanje parlamentarne vladavine, ki jo je odpravil posrečeni vojaški puč generala Pangalosa. Volitve so pomenile hkrati zaključek prevrata, ki ga je izvršil admiral Kondilis s ciljem, da za vsako ceno odstrani režim vojaške diktature, ne samo Pangalosove, marveč sploh vsakršne. Njegova težnja in hkrati težnje mnogih vplivnih vojnih funkcijonarjev je bila, ločiti zopet vojsko od politike, vrniti jo z depolitizacijo pravemu poklicu in politiko osvoboditi oficirjev pučistov.

Toda tekom volilne borbe se je pozornost občinstva obrnila na drugo stran in izidi volitev so se pričakovali z največjo nervoznostjo iz drugega vzroka. Po strmoglavljenju generala Pangalosa so pričeli monarhisti drzno dvigati glave. Viharna doba prvih let republike jih je opogumila, da so se pričeli nadejati uspeha. Zanašali so se, da se je prebivalstvo po tolikih bridkih izkušnjah, ki jih je imelo z režimom republikanskih strank in temu sledečim režimom vojaštva odvrnilo zopet od republike ter svoje simpatije obrnilo znova k monarhiji. Monarhisti, ki jih je prevrat leta 1922. vrgel od aktivnega političnega udejstvovanja, so se vrgli na delo, da izkoristijo slabo voljo prebivalstva in da dosežejo v volitvah morda tak nenaden uspeh, kakor leta 1920., ko je grški narod na veliko presenečenje cele Evrope izrekel nezaupnico Venizelosu in njegovi republiki ter z nepričakovano večino izrazil svoje zaupanje monarhistov in s tem povzročil povratek kralja Konstantina.

In nade niso bile tako neutemeljene, kar si tudi ni težko predstavljati vzpričo klavrne politične in ekonomske zgodovine, kakor jo ima Grčija za seboj iz republikanske dobe. Baš radi tega, ker so tudi republikanci v Grčiji čutili, da imajo rojalisti dosti dobre pozicije, pa je postala situacija od dne do dne bolj komplicirana. Proti eventualnosti monarhistične reakcije se je namreč pojavljal vedno odločnejši odpor med vojaštvom. Admiral Kondilis se je odločno izjavil, da o povratku — kraljestva ne more biti govora in je izdal odlok, da vlada ne dovoli nove spremembe ustave in obstoječega stanja. Toda jasno je, da se ta odredba ne bo dala več držati, ako se nenadoma v parlamentu pokaže rojalistična večina. Zato vojaštvo ni nič prikrivalo, da v tem slučaju ne izpusti krmila iz rok in da se povratku monarhije upre z oboroženo silo. Ali z drugimi besedami: to, kar je izvedel Pangalos proti republikanskim strankam, bi moral vršiti Kondilis proti rojalistom. S tem pa bi ves njegov načrt glede depolitizacije vojske in obnove parlamentarizma postal neizvedljiv in Grčija bi bila tem večja, ker so republikanske tentne notranje neuravnovešenosti.

Nevarnost rojalistične zmage pa je bila s tem večja, ker so republikanske stranke nastopale razcepljeno. Že jedro republikancev se je delilo na dve frakciji, na liberalno ali venizelistično in na republikansko unijo. Posebej pa so nastopali maloazijski begunci in za vsako ceno do zadnjega vztrajali na svojih posebnih kandidatnih listah. To bi moglo postati usodno za republikance in Kondilisova vlada je morala poseči po posebnih sredstvih, to je zapretila je beguncem, da jim ustavi izvajanje podpor, oziroma posojila, ako vztrajajo na separatnem nastopu. Šele v zadnjem trenutku so se odločili begunci, da glasujejo za venizelistične republikance.

Za rojaliste se je s tem stvar precej poslabšala. Sicer pa njihov položaj ipak ni bil tako ugoden, kakor leta 1920. Predvsem v volitvah niso nastopali enotno, marveč razdeljeni na dve frakciji, na eno pod vodstvom znanega bivšega generala Metaxasa in drugo pod vodstvom Caldarisa. Dalje sedanji pretendent na prestol Jurij II. nikakor ni priljubljen kakor je bil nekdaj Konstantin in naposled je velika množina beguncev, ki so izraziti republikanci, že sama po sebi oslabila položaj rojalistov. Ostale stranke, socijalisti, komunisti in agrarci po svoji neznatnosti sploh niso prihajali v poštev.

Rezultat volitev je vsekakor zelo ugoden za republikance. S tem je republikanski režim zasiguran in, kar ni nič manj važno, zagotovljen povratek k parlamentarizmu ter depolitizacija armade. Če je seveda s tem zagotovljen tudi notranji mir v državi, je vzpričo izredne politične strastnosti in razcepljenosti ipak vprašanje.

Za nas kot grškega soseda in neke vrste zaveznika je pač važno, da je zmagala venizelistična struja, ki je bila od nekdaj zagovornica zveze s Srbijo. Želimo, da bi venizelistična zmaga pomenila vendarle dober predpogoj za likvidacijo vprašanj, ki so še nerešena med nami in Grčijo.

Nove težave s Stj. Radićem

Italijanska intevencija radi Radićevega govora v Ogulinu. — Vlada se izgovarja, da je Radić neuračunljiv. — Oster članek «Samouprave». — Radićevi napadi na podpredsednika Subotića in na radikale radi dalmatinskega agrarnega zakona.

Beograd, 8. novembra. p. Radićevi nedeljski govori so situacijo zopet poostrili. Radić si je tokrat izbral radikalskega skupščinskega podpredsednika dr. Subotića, kateremu je očital veleizdajstvo, in je izjavil, da bo iz dalmatinskega agrara napravil vprašanje. Glavne brige pa zadevajo vladi ogulinska Radićeva izvajanja o Italiji in o Mussoliniju, ki so dala povod za intervencijo italijanskega poslanika Bodrera. Zunanji minister je Radićev govor (s katerega stvarno vsebino pa se po večini strinja vsa javnost, skoravno je morda v formi ponekod zgrešen. Op. ur.) ajostrejše obsodil ter je prosil italijanskega poslanika naj sporoči svoji vladi, da Radića nikdo resno ne vzame. (Razen radikalov, ki vendar imajo z njim koalicijo! Op. ur.) Obljubil je tudi, da bo vlada ta govor javno obsodila. To se bo zgodilo v oficijoznem članku «Samouprave», ki bo objavljen v jutrišnji številki. Kakor je izvedel Vaš dopisnik se glasijo glavna izvajanja «Samouprave» takole:

«Novi izpadi Stjepana Radića. V svojem govoru v Ogulinu g. Stjepan Radić po svoji navadi ni iznustil, da ne bi govoril o Italiji in o fašizmu na način, ki kaže, kako je on zares nepopravljiv glede svojih navad, da se vmešava v vsako stvar ter da o vsem mogočem govori. Gotove novine so napram Radiću zelo uslužne in objavljajo vse njegove govore, dasi nimajo stvarnega pomena za naše politično življenje. Gosp. Stjepan Radić je znan kot strankarski človek ter za enkrat diktira hrvatski seljški stranki, vendar se vpliv gosp. Radića omejuje samo na zborovanja in na zdravice, ker one ideje, o katerih govori pri tej priliki, preziraioč vse ozire, ki bi jih moral imeti napram sosednim državam, niso ideje merodajnih krogov, ki vodijo naše državne posle. V normalnih prilikah je velikega pomena, kaj govori šef stranke, ki sodeluje v vladi, toda v Radićevem slučaju, ki je dovolj znan vsej naši državi in inostranstvu, pa tudi Italiji sami, se vsak njegov izpad ceni z drugim merilom. Njegov zadnji govor daje le dokaz več Radićeve neumerjenosti, kateri se nikakor ne more odreči. Posledice takega njegovega delovanja bodo v prvi vrsti zadele njega samega. Za politiko sporazuma, ki se danes izvaja, je tak pojav vsekakor nezgoda, za politiko prijateljstva in prijateljskih sosedskih odnošajev napram Italiji, za politiko absolutne korektnosti in nevmešavanja v italijanske notranje stvari, katero politiko izvaja naša država, pa izpad gosp Radića nima nobenega pomena. Kar pa je posebno grdo in kar je treba ostro obsoditi, to je ona brezprimerna pripomba gosp. Radića o komplotu proti Mussoliniju. Morda se nikdar nikdo ni tako brezobzirno in skoro divjaško izrazil o življenju velikega človeka. S tem svojim napadom je Stjepan Radić pokazal, da nima niti najelementarnejših skrupulov, kar konštatiramo z obžalovanjem, v prepričanju, da nihče v tej državi, niti najbolj zakrknjeni šovinisti ne odobravajo Radićevega postopanja.»

Radićeve besede, ki jih «Samouprava» označuje kot posebno grdobijo se glasijo: «Mussolini mora priti do onega, na kar so ga obsodili. Italijani so že pomorili na desetine vladarjev in tudi ta (Mussolinijeva) tiranija mora pasti.»

«Samoupravin» članek bo gotovo izzval živahne komentarje, zlasti tudi zato, ker bazira na predpostavki, da ministri HSS obsojajo Radićeve izjave.

Niti eden dan ne mine brez konflikta in intrig

Radić prihaja v Beograd. — Uzunović v dvoru. — Konference pri Pašiću. — Današnja seja Narodne skupščine.

Beograd, 8. novembra p. Včeraj je vsa pozornost javnosti veljala grandijoznemu pogrebu vojvode Putnika in drugih narodnih velemož, danes pa so vzbudile živahne komentarje konference pri Pašiću in pa Radićeve izjave o dalmatinskem agraru. Po povratku iz Ogulina je Radić snoči govoril še v zagrebškem Seljačkem domu ter je m dr. rekel, da je podpredsednik Narodne skupščine dr. Subotić skušal pregovoriti ministra dr. Šibenika, naj svoj osnutek zakona umakne. Minister ga je viljudno odbil. »A jaz«, je dejal Radić, »bi Subotića vrgel iz sobe in rekel Kdor v Dalmaciji ni za agrarno reformo, izroča Dalmacijo Italijanom. Ako to dela vedoma, je veleizdajalec. Kralj je podpisal projekt, vlada ga je sprejela, a zdaj nam pravijo (radikali) umaknite ga! Za to mi nismo sklepali sporazuma!« Na koncu je izjavil, da bo iz dalmatinskega agrara napravil vprašanje. »Ta stvar se mora brzo in pravilno rešiti«.

Novinarjem je naznanil, da potuje nocoj v Beograd: »Hočemo stvar popraviti. Najprvo pa moramo na svatbo«.

Te Radečeve besede se različno tolmačijo Eni jih smatrajo kot napoved Koroščevega vstopa v vlado, drugi kot izraz slutnje, da bi moglo priti do popolnega razsula režima in do novih volitev.

Vlada je očividno v precejšnjih skrbeh. Danes dopoldne je bil min. predsednik Uzunović poldrugo uro v dvoru. Sam je zatrjeval, da je bil le pri ministru dvora Janković. Novinarjem je g. Uzunović na vprašanje, kaj je s sporom radi dalmatinskega agrara izjavil: Stvar se pretirava. Sedaj treba, da se o njej posvetuje radikalski klub Konflikta še ni. Moglo bi priti do konflikta, toda danes ga še ni.

Danes dopoldne se je opažala v Pašićevem stanovanju zelo velika živahnost. Pašić je imel posebno dolgo konferenco s svojo najožjo okolico. Tej konferenci so prisostvovali Marko Trifković, Ilja Mihajlović in Aca Stanojević. Nekaj časa je bil prisoten tudi dr. Janjić, ki je potem odšel k Uzunoviću. Dasi pašićevci kažejo zelo veliko aktivnost in se med njimi govori, da bo Pašić v najkrajšem času prosil za avdijenco, da kroni obrazloži nevzdržljivost sedanje situacije vendar sami danes zvečer trdijo, da ni treba pričakovati rezultata tako brzo kakor se misli, ker se tudi Uzunović in vlada na drugi strani obupno borijo, da obdržijo svoje položaje. V ostalem nikdo ne ve, kam hoče Pašić, ki po svoji navadi dela počasi ter posebno svoje načrte skriva. Značilno je, da je jutri dopoldne ob 11. napovedana v Pašićevem stanovanju važna seja ožjega odbora radikalne stranke.

Sicer je današnji praznik »Mitrov dan« minul brez večjih političnih dogodkov. Jutri se vrši seja Narodne skupščine, na katere dnevnem redu je predlog o izpremembi čl. 205 zakona o prometnem osobju. Ta zakonski načrt pa je postal brezpredmeten, ker so železniški uslužbenci dosegli stalnost že s 1. novembrom.

Transakcija z delnicami TPD.

Dunaj, 8. novembra. s. V zadnjem času je neki švicarski konzorcij v zelo visoki meri jemal akcije Trboveljske premogokopne družbe iz prometa. Sedaj se doznava, da ima ta konzorcij že večino akcij v rokah in da so v zvezi s tem akcije TPD bistveno poskočile. Švicarska skupina zasleduje s temi papirji gotove načrte. Pravijo, da so temu sindikatu pristopile tudi italijanske tvrdke.

Volitve na Madžarskem

Budimpešta, 8. novembra. (pr.) Minister Vass je imel govor, v katerem je napovedal skorajšnji razpust parlamenta. Nove volitve bodo morda že sredi decembra.

Vstop švicarskih socijalistov v II. internacijonalo

Bern, 8. novembra. (bc.) Na zborovanju švicarskih socijalistov se je sklenil vstop v amsterdamsko internacijonalo, kjer bosta zastopala stranko delegata Grimm in Graber.

Katastrofalna poplava v južni Italiji

Bari, 8. novembra. o. Radi poplav v mestu morajo številni prebivalci prenočevati še vedno na prostem. Povzročena škoda v mestu znaša po dosedanjih cenitvah nad pol milijarde lir, pri čemer se mora upoštevati, da je še sedaj več poslopij pod vodo. Ker je voda zalila dve pekarni, dobavljajo kruh za prebivalstvo vojaške pekarne. Rešilna dela v Bariju vodijo vojaški oddelki. Veliko škodo so utrpele tudi občine Carbonara, Colije, Bitritto, Valencana, Altamura in Palo del Colle.

Sovjetska vzhodna politika

London, 7. novembra. (lo.) «Daily News» pišejo, da je konferenca Turčije, Kitajske, Perzije, Rusije in Afganistana, ki se vrši sedaj v Angori, Čičerinov poskus, da ustanovi kot protiutež Društvu narodov Zvezo vzhodnih držav. Konferenca se bo nadaljevala v Moskvi.

Peking, 8. novembra. (bc.) Rusija je nakazala Kitajski 300.000 dolarjev za univerze. Še pred kratkim je šlo v ta namen v Peking 300.000 dolarjev. Univerze, ki so bile radi pomanjkanja sredstev zaprte, so zopet začele delovati.

Krvava proslava boljševiške obletnice zunaj Rusije

London. 8. novembra. s. V Albert Halli se je vršilo včeraj zborovanje, ki so se ga udeležile delavske organizacije iz vse države. Na zborovanju je bil soglasno sprejet sklep, s katerim želijo ruskim delavcem ob devetletnici ruske revolucije novih uspehov ter pozivajo angleško vlado, naj nemudoma skliče angleško - rusko konferenco, ki naj odpravi sedanje težave.

Pariz, 8. novembra. s. V Tourju je prišlo včeraj ob proslavi obletnice ruske revolucije med komunističnimi manifestacijami do spopada s policijo Pri tem je bilo 10 redarjev ranjenih.

Varšava, 8. novembra. (pr.) Povodom obletnice boljševiške revolucije so demonstrirali kaznjenci v jetnišnici v Grodnu v prilog sovjetom. Oblastva so morala poseči vmes.

Volitve na Danskem

Berlin, 8. novembra. (pr.) Nove volitve na Danskem so določene za 2. decembra.

Venizelistična zmaga na Grškem

Pri nedeljskih volitvah v parlament se je večina grškega naroda izrekla za Venizelosovo republikansko politiko. — Povratek k parlamentarizmu. — Dobri izgledi za razmerje z našo državo.

Atene, 8. novembra, s. Uradno se poroča: Republikanski blok si je pri včerajšnjih volitvah zasigural 65 odst. večine. Ministrski predsednik general Kondylis je imel na številno množico nagovor, v katerem je izjavil, da je zmaga republikanske stranke evidentna in da o vprašanju spremembe režima ne more biti več govora.

Atene, 8. novembra, k. Ministrski predsednik Kondylis je izrazil željo, naj bi ostala koalicijska vlada z udeležbo zastopnikov vseh republikanskih strank. Naloga te vlade bo, da učvrsti zaupanje inozemstva do Grčije in reši vprašanja, ki vise med Grško in Jugoslavijo. Kondylis je končno priporočal, naj prevzame v novi vladi zunanji portfelj Venizelos.

Atene, 8. novembra, (pr.) Ministrski predsednik Kondylis je izjavil, da je z včerajšnjimi volitvami zadovoljen, ker je grški narod odklonil monarhijo. Kondylis bo odstopil in predlagal za svojega naslednika Kafandarisa.

Venizelisti so dobili pri volitvah nad polovico vseh mandatov. Atene in Pirej sta glasovala skoraj večinoma za venizeliste. Znatna večina je tudi v ostali Grčiji. Izjemo tvorijo le Peloponez in otoki, kjer so dobili večino rojalisti.

Atene, 8. novembra. (bc.) Po dosedanjih izidih so dobili republikanci pri včerajšnjih volitvah v parlament 70 odstotkov mandatov.

Fašistovska skrunitev človeškega dostojanstva

Novi fašistovski policijski zakon izključuje skoraj vse človeške pravice. — Policija sme poljubno osebo fotografirati in ji odtisniti prste. — Konfinacija in internacija osumljencev na izgonskih otokih. — Stroge določbe glede inozemcev. — Kako se bo sodilo.

Rim, 8. novembra, o. Novi policijski zakon, ki ga bo poslanska zbornica jutri odobrila, vsebuje med drugim tudi naslednje določbe:

Policijska oblast ima nalog, da vsako količkaj sumljivo in nevarno osebo ustavi ter jo odvede v uradne prostore, jo tamkaj fotografira ter odvzame odtise prstov, da lahko pozneje ob vsaki priliki ugotovi njeno identiteto. Nadalje morajo imeti trgovci posebna obrtna dovoljenja za prodajanje ostrih predmetov in rezil, med katera spadajo v prvi vrsti britve, škarje in noži za kuhinjsko rabo. Iz varnostnih razlogov smejo posamezni prefekti odvzeti orožne liste vsem onim, ki bi utegnili zlorabiti oblastno dovoljenje. V tej zvezi je prepovedano nošenje okovanih palic in gorjač z ostrimi konjicami. Oni državljani, ki so bili obsojeni radi bega k sovražniku med vojno ter nato amnestirani, ne morejo dobiti nikdar več orožnega lista.

Iz poučenih krogov se izve, da se bodo izvrševale smrtne kazni z ustreljenjem, in sicer kakor predvidevajo posebne določbe vojaškega kazenskega zakonika.

Nadalje določa novi policijski zakon, da bodo morali odslej vsi vratarji imeti posebne legitimacije za izvrševanje svojega poklica. Nadalje bodo morali imeti tudi državljani za posebne prilike v vsakdanjem življenju posebne legitimacije, da dokažejo svojo identičnost.

Rim, 8. novembra, d. **Pri zasilnem odkazanju bivališča osebam, ki so se pregrešili zoper režim, se bo v smislu novega policijskega reda, različno postopalo, kakršen je pač pregrešek. Ali bodo morali biti taki obsojenci v gotovem kraju Italije ali gotovi prokrajini, ki je ne sme zapustiti v določenem roku, ali pa bodo izgnani na enega izgonskih otokov. Lipari. Pantelleria, Trimiti ali Ustica O trajanju in načinu izgona odloča v soglasju s policijo izključno le prefekt, čigar razsodba je neizpodbitna. Ako se bo izkazala potreba, se taki izgonski kraji ustvarijo tudi v kolonijah.**

Rim, 8. novembra, k. **Novi policijski zakon ima glede inozemcev zelo stroge določbe. Med drugimi določa, da mora vsakdo, ki proda inozemcu lastnino ali nepremičnino, pismeno obvestiti o tem policijo. Prefekti so pooblaščeni, prepovedati v interesu varnosti države inozemcem bivanje v občinah in krajih, ki so za obrambo države važni. Dalje imajo prefekti pravico izgnati iz obmejnih občin inozemce, da tako preprečijo poskuse, da bi ti inozemci prekoračili mejo. Pooblaščeni so tudi s silo odgnati inozemce na mejo.**

Ultrafašistovski «Il Tevere» pravi, **da je bil za predsednika posebnega sodišča, ki bo sodilo v Rimu razne obtožence radi atentata na Mussolinija, imenovan general fašistovske milice Graziani. Pet konzulov fašistovske milice, ki bodo sestavljali s predsednikom fašistovski sodni dvor, še ni določenih. Notranji minister Mussolini bo poveril večje število prefektur in kvestur na mesto državnim funkcijonarjem onim fašistom, ki uživajo v posameznih pokrajinah v Italiji znaten ugled.**

Listi so večinoma popolnoma zadovoljni z novimi metodami fašistov Le ultrafašistovski «Impero» zahteva, naj **se zakonito določi, da sme vsak Italijan ubiti emigranta, kadar in kjer naleti nanj.**

Pariz, 8. novembra, s. Listi poročajo, da bosta francoska in angleška vlada podvzela skupno protestno akcijo v Rimu proti določbam zadnjih izjemnih zakonov, ki jih je odredila italijanska vlada proti inozemcem.

Trst, 8. novembra, t. Tržaška kvestura razglaša: Občinstvo se opozarja, da se na podlagi ministrske naredbe razveljavijo vsi potni listi za inozemstvo z 9. novembrom. V primeru dokazane nujne potrebe potovanja v inozemstvo bodo imejitelji potnih listov dobili pri kvesturi vizum, s katerim se potrdi veljavnost.

Resna ovira pri rudarskih pogajanjih

Rudarski pogoji za povrnitev na delo. — Na snočnjih pogajanjih so rudarji odklonili osemurni delavnik.

London, 7. novembra. (lo) Dopoldne je razpravljal odbor rudarske zveze o predlogih za rešitev premogovne krize na podlagi krajevnih dogovorov. Rudarji so sporočili te-le pogoje, pod katerimi sprejemajo krajevne dogovore: 1. da se določi splošno veljavni eksistenčni minimum; 2. zahtevajo se krajevne doklade; 3. plače naj se določijo na podlagi dognanih dobičkov rudniških podjetij, ki naj se razdele med rudarje in podjetnike; 4. krajevni dogovori naj se spravijo v sklad z delovnim dogovorom, veljavnim za vso državo, katerega izvedbo bo nadzoroval nalašč zato ustanovljen forum.

Vlada je predložila te predloge rudarjev v malo bolj konkretni obliki zastopnikom lastnikov z razliko, da bi odpadel nadzorstveni forum, na mesto katerega bi stopilo striktno izvajanje sklenjenih dogovorov. Lastniki so opustili zahteve, da se predlogi rudarjev predlože najprej v razpravo krajevnim organizacijam lastnikov. Nadaljna pogajanja so v veliki meri odvisna od stališča, ki ga je zavzel dopoldne izvrševalni odbor rudarske zveze.

London, 8. novembra. k. Pri pogajanjih, ki so se vršila nocoj za ureditev premogovnega spora, se je pojavila resna ovira, ker so rudarji odklonili osemurni delovnik in izjavili, da bodo začasno v nekaterih izvoznih okrajih delali samo 7 in pol ur. Danes je prišlo na delo 304.333 rudarjev, t. j. za 5875 več kakor v petek.

Zločinci razstrelili brezžično postajo

Newyork, 8. novembra. s. Neznani zločinci so razstrelili brezžično postajo pri Elizabethu v državi New Yersey. Postaja je bila pred kratkim brzojavno obveščena, da se bo dogodila nesreča, če bo nadaljevala z oddajanjem popisov zločincev in policijskih poročil brezžičnim potom.

Kantonske čete v Kiukiangu

London, 7. nov. (lo.) Vest o zavzetju mesta Kiukiang po kantonskih rdečih četah se uradno potrjuje. Angleške, francoske, ameriške in japonske bojne ladje so izkrcale v varstvo inozemskih kolonij čete.

Coolidgeva kandidatura

Washington, 8. novembra. (pr.) Predsednik Coolidge ostaja pri svoji kandidaturi pri prihodnjih volitvah, ki bodo leta 1928. Napovedal je, da se takoj povrne 10 odst. doslej vplačanih davkov. Prihodnje leto se odredi zopet znaten popust davkov. Ta volilna politika je za avropske dolžnike neugodna, ker znižanje davkov onemogoča zmanjšanje inozemskih dolgov.

Železniška nesreča

Innsbruck, 8. novembra. s. O veliki železniški nesreči med Bolcanom in Meranom poroča «Tiroler Anzeiger», da je pri nesreči 20 oseb utonilo v valovih Adiže.

Kljub vsej oblasti — nobene mirne ure

Danes bo fašistovski «parlament» odobril smrtno kazen in druge samosilniške zakone. — Razveljavljenje 108 opozicijonalnih mandatov. — Protifašizem istoveten z veleizdajo. — Mussolini in Vatikan. — Južnotirolski klerikalci za fašistovski režim. — Naraslja nasilja. — Fašistovsko posojilo.

Rim, 8. novembra s. Na jutrišnji seji zbornice ne bo nikakih govorov. Po kratki simpatijski manifestaciji za Mussolinija bo predložil justični minister zakonski osnutek o uvedbi smrtne kazni in o ukrepih za obrambo fašistovskega režima, ki bo najbrže na jutrišnji seji načeloma sprejet.

Cremona, 8. novembra o. Skupina fašistovskih poslancev s Farinaccijem na čelu bo predložila poslanski zbornici resolucijo, ki zahteva, **da se takoj razveljavijo poslanski mandati vseh opozicijonalnih poslancev, ki so ponovno izjavili, da se ne povrnejo k sejam v fašistovski parlament. Nato našteva imenovana resolucija imena 108 opozicijonalnih poslancev, katerim se mora brez obotavljanja odvzeti mandate.**

Rim, 8. novembra o. Veliki fašistovski svet je določil celo vrsto pogojev, pod katerimi se bodo izvršile obsežne revizije strankinih pristašev. Med temi pogoji je tudi delavska knjižica, potom katere bo moral strankin pristaš dokazati, da je zaposlen pri enem ali drugem produktivnem podjetju, da ga bo mogoče tamkaj nadzorovati.

Rim, 8. novembra d. Do nadaljnjega ne sme izhajati noben list, ki ni fašistovski. Izjema je le z vatikanskim glasilom »Osservatore Romano«. Fašizem se sedaj istoveti z državo. Vsako dejanje proti fašistovskemu režimu se smatra za naperjeno proti državi. Pobijanje protifašizma je sedaj stvar državnih organov in ne več stranke. Zato bodo vladni ukrepi odslej vedno pravilni in legitimni. Z druge strani pa to dejstvo nalaga režimu dolžnost, da čisti svoje vrste. Splošno mnenje je, da čiščenje ne more nihče radikalneje izvesti kakor Mussolini sam. V resnici je bilo že nekaj fašistov prijetih in pridejo pred sodišče.

Rim, 8. novembra k. »Giornale d' Italia« poroča iz Turina, da je prefekt odstavil 13 provincijalnih svetnikov. Trije od teh so komunisti, ostali pa socijalisti.

Rim, 8. novembra k. Listi poročajo o incidentu v kuloarjih zbornice. Fašistovski poslanec Starace je pozval socijalističnega poslanca Becconija, ki je nekaj protestiral, naj zapusti parlament. Ker se je ta branil, ga je Starace oklofutal in ga s silo vrgel iz poslopja.

Vicenza, 8. novembra od. V razgovoru s tajnikom vicentinske pokrajinske zveze sta klerikalna voditelja iz Južne Tirolske poslanca in brata Alcide in Augusto de Gasteri (slednji je bil odlikovan med vojno z zlato avstrijsko medajlo) izjavila, da dela fašistovski režim z vsemi silami za gmotno in moralno povzdigo italijanskega naroda in da je Mussolinijeva zasluga, da je vzpostavil in zagotovil Italiji red. Ravno tako je njegova zasluga, da se je prestiž Italije v vseh delih sveta znatno dvignil. Radi tega se mora smatrati vsak atentat na Mussolinija za atentat na družabni red v Italiji.

Nadalje poročajo, da se je Mussolini zahvalil za čestitke italijanske katoliške zveze povodom izialovljenega atentata, obžaloval pa je, da je prišlo do demonstracij proti katoliškim organizacijam.

Innsbruck, 8. novembra (pr.) Velika množica fašistov je prišla v Tridentu pred škofijsko palačo in zahtevala, naj se ji izroči škof Endrizzi. Le-ta je izjavil, da odstopi, ako se s tem Vatikan strinja.

Rim, 8. novembra (pr.) Finančni minister Volpi je pozval prebivalstvo, naj zamenja kratkoročne obligacije notranjega posojila za desetletno fašistovsko posojilo, ki bo vrglo 20 milijard lir.

Rim, 8. novembra (be.) Vlada namerava izvesti konsolidacijo vseh visečih dolgov.

Protifašistovska demonstracija na Dunaju

Preprečeno predavanje o fašizmu. — Diplomatske posledice.

Dunaj, 7. novembra.

Za soboto zvečer je bilo pod okriljem Kulturbunda določeno v Industriehausu predavanje italijanskega poslanca Bodrera o «Filozofskih in historičnih pogojih fašizma» ter o «Zgradbi fašistovske države». Precej zgodaj se je nabralo v dvorani kakih 200 ljudi. Okrog 19.30 je bila dvorana z galerijo skoraj polna. Prireditelji predavanja pa so bili nekam vznemirjeni, ker je občinstvo v nenavadno veliki meri poseglo po vstopnicah. Zato so tudi naprosili policijo, naj ima pred poslopjem za vsak slučaj pripravljenih nekaj redarjev.

Ob 19.45 je stopil na oder dr. Kurt Friedberger in sporočil občinstvu, da mora profesor Bodrero zaradi sklicanja italijanskega parlamenta in ker je bil medtem imenovan za državnega podtajnika, nujno odpotovati v Rim. Zato bo predaval le o drugem delu, namreč o «Zgradbi fašistovske države».

Do tu je bilo vse kolikor toliko v redu. Ko pa je Bodreró stopil na govorniški oder, se je oglasilo v dvorani ploskanje. Profesor je bil dobre volje, ker se ni nadejal koj v začetku tako toplega sprejema. Ni pa mogel takoj razumeti, zakaj tako dolgo in vedno močneje ploskajo. Ploskanja kar ni hotelo biti konec. Nasprotno, vmes so se pojavljali celo klici, žvižgi in cepetanje z nogami. S cepetanjem pozdravljajo ali so vsaj včasih pozdravljali študenti priljubljenega profesorja v predavalnici na univerzi. Toda tu, hm! Kmalu se je gospodu profesorju iz Italije posvetilo, da je to cepetanje in ploskanje drugače mišljeno. V sprednjih vrstah je sedelo nekaj fašistov, ki so skušali demonstranto, kajti za te je vendar šlo, in še socijalno-demokratske povrhu, ki znajo take reči aranžirati, marveč one, ki so jih mogli doseči, iztisniti iz dvorane. Kraval je postajal vedno večji in čuli so se lepi pozdravni klici predavatelju: «Dol z morilci delavcev! Živio Matteotti!»

Tla so postala ravno prav vroča za pretep po vseh pravilih. Fašisti, ki jih je tudi že na Dunaju lepo število, so se jeli zbirati okrog odra, da bi bilo gospodu predavatelju v slučaju potrebe takoj pri rokah. Zanimivo sceno si je s čudnimi občutki ogledal tudi italijanski poslanik na Dunaju, Auritti. Demonstranje so začeli potiskati naprej proti odru, dokler ni nastopila policija, ki je hitro izpraznila galerijo in prijela tudi v dvorani nekaj zelo vnetih nasprotnikov fašizma. Policija je sicer pridno nastopala, ali proti masi socijalistov ni mogla ničesar opraviti, najmanj pa ji je mogla preprečiti, da si ne bi dajala duška v taktu: «Matteotti», vmes pa so intonirali socijalistično himno, dokler ni nastal v predavalnici tak trušč, da ni mogel več nihče nikogar razumeti. Eden prirediteljev predavanja je hotel pozvati demonstrante k redu, pa so imeli hitro pri rokah izgovor: «Sram vas bodi kot Nemca, da se pajdašite s fašisti! Mislite na južno Tirolsko!» In v dvorani: «Živela Južna Tirolska! Dol z morilci kulture!»

Med voditelji demonstracije in prirediteljji so začeli medtem paktirati. Končno so se sporazumeli, da predavanja ne bo in da naj se obe stranki istočasno umaknejo iz dvorane. Dr. Friedberger je stopil na oder in pojasnil reč občinstvu, ljudje pa so začeli peti internacijonalo in pesem dela. Fašisti so sicer skušali postati ravnopravni s svojo «Giovinezzo», pa jih sploh ni bilo čuti. Končno se je dvorana le izpraznila.

Demonstrantje so potem korakali v sprevodu proti prometnemu uradu, kjer so policijo ubogali in se v skupinah razšli. Redarji so v dvorani prijeli nekaj preveč razgretih socijalistov, pa so jih kmalu izpustili, ko so si zapisali na komisarijatu njihova imena zaradi kaljenja miru na javnem prostoru.

Medtem sta italijanski poslanik Auritti in jugoslovenski poslanik Milojević s člani italijanske kolonije nastojali na tem, da se predavanje vseeno vrši. Zato je izjavil zastopnik Kulturbunda, da je to proti dogovoru in da mora zategadelj odstopiti.

Profesor Bodrero je končno le prišel do besede v krogu italijanske kolonije in je pred povabljenimi predaval o zgradbi fašistovske države. Takoj po predavanju je odpotoval v Italijo.

*

Dunaj, 8. novembra. s. Italijanski poslanik Auritti je včeraj protestiral v zunanjem ministrstvu, ker avstrijske oblasti niso pravočasno preskrbele za red pri predavanju Bodrera. Baje namerava italijanska vlada vložiti celo protestno noto.
zultati:

Po kongresu francoskih socijalistov

n **Pariz,** začetkom novembra

Jesenski kongres francoskih socijalistov se je zaključil v duhu sprave in z zmago dosedanjega šefa stranke Leona Bluma, ki se trudi ohraniti enotnost stranke. Razpravljalo se je največ o sledečih dveh glavnih vprašanjih: 1. Kakšno taktiko naj zavzamejo socijalisti pri volitvah v senat, ki se vrše početkom prihodnjega leta in 2. ali sme socijalist Paul-Boncour še nadalje zastopati v Ženevi Francijo kot odposlanec »reakcijonarne« Poincarejeve vlade.

Pri prvem vprašanju so se pojavile tri struje. Desna struja je vpoštevala predvsem dejstvo, da bi bilo potrebno spraviti v senat kakih 20 novih zanesljivih pristašev levičarskega kartela in bi s tem tudi senat dobil zanesljivo večino, ki bi podpirala eventualno novo vlado Herriota ali kakega drugega socijalističnega zavezника. Zato je predstavnik te struje Renaudel predlagal, da smejo socijalisti že pri prvem skrutiniju skleniti volilni pakt z drugimi levičarskimi skupinami razen s komunisti.

Druga struja je bila najbolj navdušena za volilni sporazum s komunisti.

Tretja, najštevilnejša skupina pa je zastopala nazore strankinega šefa Leona Bluma. V imenu te skupine je izdelal Zyromski resolucijo, po kateri morajo socijalisti pri prvem glasovanju povsod postaviti lastne strankarske liste. Šele pri ožjih volitvah smejo sklepati dogovore z drugimi levičarskimi strankami. Podpirati pa smejo tudi tedaj samo kandidate, ki se niso kompromitirali v zvezi z narodnim blokom, ki se zavežejo, da ne bodo podpirali Poincaréja in bodo sodelovali za zmanjšanje pravic zgornje zbornice. Ta resolucija je prejela pri glasovanju 2045 mandatov proti 960, oddanim za Renaudela. Tako pojdejo francoski socijalisti v volilni boj za senat samostojno, šele pri ožjih volitvah se bodo smeli vezati z radikali in s — komunisti.

V zadevi Paul-Boncourjevega mandata pri Društvu narodov je prišlo po dolgotrajni debati do popolnega soglasja. Skrajna levica je sicer vse do zadnjega zatrjevala, da je neskladno s častjo in interesi socijalizma, da bi socijalist zastopal mešansko vlado pri Društvu narodov. Zato je zahtevala, naj se Paul-Boncour takoj umakne iz Ženeve. Tozadevna resolucija, ki jo je sestavil Maurin, pa je dobila samo 104 glasove.

Ogromna večina se je dala prepričati od sugestivne zgovornosti Paul-Boncourjeve, ki je prepričeval svoje poslušalce, da vodi Poincaré-Briandova vlada v bistvu isto pacifistično zunanjo politiko kot prej Herriot in da je v eminentnem interesu delavskega razreda če stoji njen zastopnik na čelu tako važne akcije kakor je razorožitvena akcija Društva narodov. Tudi morajo socijalisti skrbno paziti, da ne spravijo svojih strankarskih koristi v nasprotje z interesi domovine.

Pri glasovanju je bila z 2945 glasovi sprejeta resolucija, ki sta jo predlagala Bracke in Auriol. V njej se priznava, da je v zadnjih dveh letih nastala globoka izpremememba v francoski zunanji politiki, ki se je odločno usmerila k rešitvi mednarodnega miru. Paul Boncourju se izreka zaupnica, moral pa bo obveščati stranko o svojem delovanju. Na ta način bo Paul-Boncour do nadaljnega smel ostati v Ženevi, kjer je doslej vedno najodličneje zastopal Francijo.

Svojo zadovoljnost s takim izidom je pokazala desnica na ta način, da je Renaudel izjavil v imenu svojem in tovarišev, da so zopet pripravljeni sodelovati pri vodstvu stranke in da iznova zavzemajo svoja mesta ki so jih zapustili po kongresu v Clermont-Ferrantu.

Sv. Pribičević razbija radikalsko fronto v Vojvodini

V nedeljo je Svetozar Pribićević zmagoslavno nastopil v Pašićevem v Vojvodini. Še lani niso mogli samostojni demokrati v tem kraju prirediti niti navadnega sestanka, a tokrat so vsi tamošnji dovčerajšnji radikali z mogočnimi ovacijami manifestirali svojo novo pripadnost k SDS. Pri lanskih volitvah je bilo za SDS oddanih v celem 19 glasov, odslej je kraj Pašićevega imena nova močna postojanka Svetozarja Pribićevića in SDS.

Po slavnostnem sprejemu se je na zborovališču nagromadilo okrog 6000 zborovalcev, ki so burno odobravali izvajanja g. Pribićevića. Voditelj SDS je kritično premotril današnjo politično situacijo ter je zlasti ostro napadal radikalsko stranko. »Kakor sem jaz leta 1924 obtoževal g. Davidovića zbog sporazuma z Radićem,« je dejal g. Pribićević, »tako sem lani obtožil g. Pašića in radikalno stranko. Propast radikalne stranke obstoja v tem, da je izgubila sposobnost za opozicijo. Ta stranka je trhla, pokvarjena, korumpirana, nesposobna za življenje. — Ljudstvo ne more več prenašati glob, davkov, doklad. V enem samem tukajšnjem srezu je 17 milijonov Din davčnih zaostankov To je tako veliko breme, da se narod mora organizirati proti izsesavanju. Vlada nadalje nastopa proti dobrovoljcem, a jaz pravim gospodi v Beogradu: Lahko doživite to, da Vam dobrovoljci pridejo na Terazije in Vam razbijejo agrarno ministrstvo, ako boste z njimi tako postopali . . . Ako hočete, da Vam povem, kaka je današnja radikalna stranka, moram reči, da je podobna Khuenovi liberalni stranki in naprednjakom za časa kralja Milana. A stara radikalna stranka — to smo mi!«

Po burnih ovacijah so govorili še posl. dr. Gliša Tadić, dr. Srdjan Budisavljević in Dobroslav Jevdjević.

Popoldne se je vršil še sestanek SDS v Starih Šovah, kjer je prisostvovalo 300 ljudi, a končno zbor v Begeču, kjer je Sv. Pribićevića sprejelo in z navdušenjem poslušalo okrog 1000 zborovalcev. Po teh sijajnih zborih je Sv. Pribićević s svojimi tovariši odpotoval preko IVnkovcev v Bjeljino, kjer se je včeraj vršil njegov zbor.

Politične beležke

Stepan Radić o uradnikih in o univerzah

Na nedeljskem shodu v Ogulinu je Stjepan Radić prevračal vsakojake kozolce, pa se je med drugim obregnil tudi ob uradništvo, zlasti ob vseučiliške profesorje. Izvajal je: »Z gospodo je seveda zlo. Nikjer se uradniki ne bore za delo in vedno jim je plača premajhna. Ko sem bil minister prosvete, so mi najbolj presedali vseučiliški profesorji, ki so vedno zahtevali povišanje plač. Najstrašnejše je to, da ti ljudje, ki bi morali biti najbolj človeški in prosvetljeni, nimajo čustva za narod ako bi imel moč, bi odredil, da bi deset let ne bilo nobenih univerz«. »Sedaj sprejemajo«, je nadaljeval Radić za »mornarico Slovence in Srbe in te včasih kakega Hrvata. Pozabili so, da nihče ne more braniti morja razen Hrvatov. Pri prvem spopadu bi ga izgubili in nikdar bi ga več ne dobili«. Radićeva izvajanja ne potrebujejo nobenega komentarja.

V lastni zanjki so se vjeli

Izvajanja posl. Pivka na mariborskem shodu, kjer je razkrinkal grdobije gotove nazovi-radikalske klike, so naravno vzbudila zlasti v Mariboru globok utis. V zvezi s to afero čitamo sedaj dva interesantna in značilna članka. Neki «n. r.» zagovarja radikale z obtožbami proti pokojnemu ravnatelju Voglarju, ki se iz groba ne more braniti, nato pa dokazuje, da je bila brez redne disciplinarne preiskave izvršena odstranitev ravnatelja Pirca «službena nujnost, ki jo je nalagala dolžnost ščititi ugled državnega šolskega zavoda». Člankar se sicer ni podpisal, a očividno govori v imenu mariborske organizacije NRS, katere ukrepe navaja. Istočasno pa se javno brani proti očitkom posl. Pivka mariborski radikalski prvak g. Kutin, ki zatrjuje, da se je NRS za ravnatelja Pirca «krepko zavzela, toda brez uspeha» in da se je «oblastni odbor NRS na inicijativo g. Kutina potegnil za g. Pirca.» Kje je sedaj resnica? Oficijozus mariborske NRS proglaša odstavitev g. Pirca takorekoč za državno potrebo, g. Kutin pa trdi, da se je baš ista NRS krepko postavila proti tej «državni potrebi». Gospodje bi si morali članke, ki jih spuščajo v svet, medsebojno pokazati. Že iz previdnosti.

Vedno isti sleparji

V nedeljo so pod vodstvom duhovnikov imele v Mestnem domu služkinje shod. Revice se razburjajo radi davka na ročno delo, ki zadene tudi nje. Gospodje duhovniki, ki potrebujejo zaupanje in hranilne bukvice služkinj, so si stvar prav komodno uredili. Ubogim služkinjam govorijo, da bodo v kratkem volitve in potem bo bolje. Medtem pa da tista služkinja, ki da 24 Din za klerikalno organizacijo, ne bo plačala davka. Ženske tem sleparjem verjamejo in prav pridno nosijo denar. Če pa bo potem vkljub temu treba davek plačati, bo slepar že našel kak izgovor, da zvrne krivdo drugam. V «Slovencu» čitamo, kako se je hvalisal g. poslanec Škulj ribniškim rešetarjem in da je on uspešno posredoval, da so v trgovinski pogodbi z Avstrijo in Italijo prišle nekatere ugodnosti za krošnjarje. To je prosto izmišljeno. G. Škulj ni imel s temi pogodbami nobenega posla v tem smislu, da bi mogel kaj doseči. Nasprotno: Čisto drugi možje, ki Škuljevi stranki ne pripadajo, so sodelovali na dotičnih določbah. Vse politične stranke so se zanje zavzemale, kar pa ni bilo niti potrebno, ker so od prvega početka naši delegati prav brez vpliva in vednosti g. Škulja zastopali to stališče. V hvalisanju in uporabi pavovega perja so klerikalci pravi mojstri.

Zakaj so klerikalni avstrofili presedlali?

«Slovenec» se sklicuje na boje klerikalne stranke pred vojno proti bivšemu kranjskemu deželnemu predsedniku Heinu in govori o «vsenemško - liberalnem režimu, s katerim je bila na življenje in smrt zvezana mati sedanje SDS — narodno - napredna stranka». S tem hoče «Slovenec» povedati, kako narodni so bili klerikalci v Avstriji, liberalci pa ne. Predvsem treba povdariti, da teh bojev niso vodili sedanji voditelji klerikalne stranke, pač pa dr. Šusteršič. In kaj pravi dr. Šusteršič o demokratih? V svoji brošuri «Moj odgovor» iz l. 1922. piše: «Vsak otrok v Sloveniji vé, da so bili nekdanji mlado-liberalci današnji demokrati, vedno izraziti srbofili, pristaši neodvisne Jugoslavije, ujedinjene s Srbijo . . . Obratno so bili klerikalci iskreni avstrofili in so le hitro presedlali, ko so z izvestnim instinktom čutili, da se Avstrija ruši . . . Iskreni srbofili so bili vedno le mladoliberalci. Če so jim v zadnji fazi svetovne vojne priskočili tudi Koroščevi ljudje, je bila to le taktika. Liberalcem je šlo za uresničenje svoje **vodilne politične ideje,** — onim pa le, da varujejo **svoje lastne osebne koristi** in da ubijejo mene. Da, tako malenkostni so bili zadnji v svoji slepi osebni strasti in zato so ob preobratu hiteli odstopati Slovenijo Srbom. Računali so, da bodo pod mogočno srbsko zaščito lahko mirno **eksploatirali Slovenijo za svoj ožji strankarski krog.**» Dr. Šusteršičeve besede so najboljši odgovór na «Slovenčev» nedeljski «rompompom».

Kdo pa so ti «ljubljanski meščani

»Slovenec« objavlja pismo, ki ga je baje neka »skupina ljubljanskih meščanov« poslala velikemu županu, kjer zahteva revizijo pri ljubljanski občini. Razloga, zakaj naj bi se ta revizija vršila, to pismo, ki se pač po krivem zove spomenica, ne more navesti. Skriva se za obče fraze, češ to zahtevajo »interesi javnosti« in »javnost to želi«. Revizije so draga in zamudna stvar, zadržujejo vse delo in zaposlujejo uradništvo. Revizije se ne morejo odrejati na prazne fraze in na neresno čenčanje, da se je nekdo »bojil«, da se »ni gospodarilo brezhibno«. Anonimni podpisniki trdijo tudi, da ta veliki in povsem nepotrebni izdatek »zahteva ljudstvo«, katerega mandatarji hočejo menda biti. Zato mora javnost pač predvsem zahtevati, da se ti gospodje »ljubljanski meščani« predstavijo s polnimi imeni. Nam se vse tako zdi, da za to spomenico tiče tisti gospodje, ki bi radi zaprečili razpis občinskih volitev. Zato pa smo tembolj radovedni videti v javnosti njihova imena. Kakor izvemo iz Beograda, se tam okrog ministra notranjih del vrste taki zastopniki »ljudstva» (iz grupe dr. Ravniharja!), ki prosijo, naj se volitev za božjo voljo ne razpiše in katerim se zdi silno originalna ideja zavleči volitve z revizijo. Ti isti gospodje so v pogajanjih z SLS za skupno listo za občinske volitve. Morda tudi SLS, ki je objavila pomožno »spomenico«, kaj ve o zavlačevanju občinskih volitev? Gospoda, ki želi revizije, naj pomaga pospešiti volitve, pa bo novi občinski odbor imel dovolj časa do dobra se uveriti, kako je gospodaril gerentski svet!

Pavovo perje

Nedeljski «Slovenec» se baha s predvojnim delom SLS. Ugotoviti pa moramo, da tega dela — vsaj kolikor ga je bilo pozitivno-gospodarskega — niso izvršili sedanji voditelji klerikalne stranke, pač pa povsem drugi ljudje: dr. Šusteršič, dr. Lampe in dr. Krek. Sedanje voditelje klerikalne stranke, ki ne morejo pokazati na nobeno svoje pozitivno delo, ki pa se bi radi šopirili s pavovim perjem, je že pred leti zavrnil sam dr. Šusteršič v svoji znani brošuri «Moj odgovor», v kateri pravi, da **«brez sramu reklamirajo zase delo, ki so ga pred njimi izvedli drugi možje,** povsem drugega duha in kalibra, katere pa so isti **klerikalci zahrbtno zabodli.»** Dr. Šusteršič kliče v svoji brošuri klerikalcem: «Tam zunaj pri Sv Križu leži grob najplemenitejše žrtve **klerikalnega zverinstva,** rani grob moža, ki je živel in delal za ljudstvo in to plačal s svojim življenjem. Ta grob kliče, kriči, tuli tem možem v hinavska lica: Ne skrunite blagoslovljenega spomina Evgena Lampeta!» Danes leži tudi dr. Šusteršič pri Sv. Križu, toda iz svoje brošure še vedno govori klerikalcem: **«Kar smo mi delali, je naše delo in ne vaše. Pokažite ljudstvu, kaj ste vi naredili, pokažite uspehe vašega dela za ljudski blagor, dičite se s svojim perjem in spoštujte tuio lastnino.»** Mislimo, da ni nihče bolj poklican soditi delo sedanjih voditeljev klerikalne stranke kakor njihov bivši vodja, deželni glavar kranjski.

Umazana konkurenca

Klerikalna kampanja proti «Jutru» se nadaljuje. Za «Domoljubom» prihaja sedaj «Slovenec» in ž njim klerikalne ženske organizacije: Vodstvo Dekliških zvez v Mariboru, Slov. kršč. ženska zveza v Ljubljani, Krščč. žensko društvo, Krščč. ženska zveza v Mariboru, Slovenska orliška zveza, Poselska zveza v Ljubljani, Krekova prosveta. Izdale so v «Slovencu» poziv k bojkotu našega lista. Mi se čudimo, kako more razumno bitje protestirati proti stvari, ki je niti ne pozna. Že to dokazuje, da klerikalcem ni za «moralo», ampak predvsem za kšeft in za umazano konkurenčno gonjo proti naprednemu tisku. Ker klerikalci s poštenimi sredstvi niso konkurenčni in v svoji nesposobnosti lastnega tiska ne morejo dvigniti, se spravljajo na nasprotne liste s trapastim hujskanjem in pozivanjem k bojkotu. Značilno je, da se klerikalna srednjeveška kampanja proti naprednemu tisku ponavlja redno proti koncu leta, ko gre za obnovitev naročnine. Lani so poslali v boj ljubljanskega škofa, ki je doživel blamažo s tem, da ga je moral zavrniti sam minister ver, letos pa bi radi zapeljali v brezupen boj klerikalne ženske. Uspeh bo seveda isti. Število klerikalnega časopisja ne bo zraslo, ker ne ustreza potrebam modernega človeka. Baš tudi klerikalna reklama pa je nam doslej še vedno **pomnožila število čitateljev in naročnikov.** Mi prav nič ne dvomimo, da bodo naš krasni novi roman, ki je klerikalni gospodi trn v peti, čitale sedaj tudi odbornice klerikalnih ženskih organizacij, da bodo tako vsaj spoznale, proti čemu so protestirale. Tudi pristašinje SLS hočejo menda biti «zavedne», a zaveden človek ima možgane zato, da lahko čita vse in si o vsaki stvari sam napravi svoje mišljenje.

Veliki pokretaši

»Hrvat« piše daljše poročilo o širjenju federalistične misli v Sloveniji in navaja: Poleg velikega pokreta v pravcu širjenja federalistične misli, ki ga opažamo osobito zadje čase v vseh hrvatskih krajih, se javlja sli čen korak (!) tudi v Sloveniji.« Nato pripoveduje, da se je minulo nedeljo vršila v Artičah pri Brežicah javna skupščina, na kateri se je zbralo nad 600 ljudi. Predsedoval je isti g. Glogovšek kakor zadnjič v Brežicah, doktorja Bazale s cilindrom pa takrat ni bilo, marveč so iz Zagreba poslali nekega Tošiča, ki je govoril brez ugovora. »Hrvat« napoveduje skorajšnje snovanje organizacij slovenskih federalistov kot najnovejši plod Radićeve sporazumaške politike. Pritrjujemo, da sporazumaška politika rodi le gnile plodove, a federalistični plod bo menda najbolj mršav.

St. Radić o regulaciji pokojnin

St. Radić je govoril te dni na več shodih v Bosni. V Ženici je govoril tudi o uradniških pokojninah ter je dejal, da se pokojnine ne bodo uredile po službenih letih, ampak **po številu družinskih članov.** Ker je znano, da upokojenci po 40 službenih letih običajno nimajo nepreskrbljenih družinskih članov razen žene, bo seveda ta račun prav lahek. S svojim socijalizmom in socijalnimi reformami St. Radić bržkone ne bo žel posebne slave.

Pismo iz Prage

Na Vseh svetnikov dan so priredila jugoslovenska društva v Pragi: Češkoslovenska-jugoslovenska liga, Jugoslovensko Kolo in društvo Jugoslovenskih tehničarjev v Pragi izlet v mesto Benešov in Konopište. Izleta se je udeležilo okrog 80 članov vseh imenovanih treh društev ter jugoslovenski poslanik v Pragi g. Branko Lazarević, ki je nastopil svoje mesto dne 28. oktobra, na dan narodnega praznika češkoslovaške republike. Namen izleta je bil, da se proslavi zgodovinski dan pogodbe med obema narodoma, sklenjene l. 1919., ko je bil ustanovljen obenem jugoslovenski pešpolk št. 48 «Jugoslavija» v Benešovu.

Na kolodvoru v Benešovu nas je pozdravil predsednik tamkajšnje Češkoslovaške - jugoslovenske lige, senator dr. Vesely, dalje vladni svetnik Iserle in komandant 48. pešpolka, podpolkovnik Pavelik. Časten oddelek jezdecev Sokola je vodil sprevod do vojašnice, kjer je naš poslanik g. Lazarević v spremstvu majorja Živanovića, zastopnika našega vojnega atašeja v Pragi, pregledal polk in njegovo vojašnico. Medtem, ko je bilo zastopstvo naših društev sprejeto na magistratu v navzočnosti vseh občinskih svetnikov in s starosto g. Steindlerom na čelu, so si tudi ostali izletniki ogledali vojašnico, ki je napravila na vse najlepši vtis. Iz Beneševa smo odšli v 20 minut oddaljeni grad Konopište, kamor so nas spremili tudi generalni konzul Rašić, primator mesta Prage dr. Karel Baxa in predsednik Češkoslovaške - jugoslovenske lige v Pragi, generalni konzul g. doktor Otokar Beneš. Pregled gradu je vodil arhitekt g. Urban, ki nam je tolmačil posamezne znamenitosti. Grad ima bogate zgodovinske zbirke orožja. Stene so preobložene z rogovjem najraznovrstnejših divjačin. V Konopištu so se odigravale pred vojno vse spletke dunajskega dvora, tamkaj je bil tudi izdelan načrt za svetovno vojno. Eden od spremljevalcev nam je povedal, da je videl bivšega avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda še tri dni pred odhodom v Sarajevo ob ribniku, kjer se je navadno izprehajal. Bil je takrat močno razburjen.

Po povratku iz Konopišta smo imeli skupen obed v benešovski sokolski dvorani v navzočnosti civilnih meščanov. Igrala je vojaška godba. Župan gospod Steindler je izražal svoje veselje nad zgodovinskim prevratom, ki je ujedinil troimeni bratski narod. Naš poslanik g. Lazarević se je divil ogromnemu gospodarskemu, kulturnemu in socijalnemu napredku na Češkem. Izražal je svoje trdno prepričanje, da obeh bratskih narodov ne bo nihče razdružil, čeprav živita na najbolj občutljivih točkah Srednje Evrope in najbolj važnih križiščih. Zaključil je svoj govor z vzklikom na predsednika Masaryka. Godba je zaigrala pri tej priliki obe državni himni. Senator dr. Vesely je proslavljal jugoslovenska umetnika Vojnovića in Plečnika in izrazil željo, naj bi se vzajemno delovanje obeh narodov razširilo posebno na gospodarskem polju. Primator Prage, doktor Baxa, je naglašal pomen pogodbe obeh narodov. Imenom sokolskega društva nas je pozdravil prof. Dvorak. Po končanih govorih in napitnicah se je vršila zabava s plesom. Le težko smo se ločili od predragih prijateljev in se vrnili v Prago.

Kitajska razveljavila pogodbo z Belgijo

Peking, **8. novembra. s. Kitajski zunanji minister je poslal belgijski vladi noto, v kateri naznanja, da je kitajsko-belgijska pogodba z leta 1865. razveljavljena. Zunanji minister Vandervelde je izjavil v «Peuple», da bo belgijska vlada vprašanje razveljavljenja te pogodbe predložila haaškemu razsodišču. (V pogodbi priznava kitajska vlada belgijski naselbini eksteritorijalnost.)**

Naši kraji in ljudje

In zopet velik uspeh v kinu „Dvor“

„ČRNI OREL“

RUDOLFO VALENTINO † VILMA BANKY

Nežnost zmaguje povsod. To se vidi v tem ruskem filmskem umotvoru, ki je izdelan po znanem Puškinovem romanu „Vladimir Dubrovsky“.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Kino „Ljubljanski dvor“, najboljši kino v Ljubljani.

Pripravlja se: „NANA“ Emila Zola.

Odkritje Strossmayerjevega spomenika v Zagrebu

Zagreb, 7. novembra

Odkritje spomenika velikemu vladiki Josipu Juraju Strossmayerju se je izvršilo danes sicer na svečan način, a je imelo povsem značaj samohrvatske, skoraj bi se reklo zagrebačke prireditve. Čeprav so se mnogi bali, da bi moglo priti do kakih incidentov, ker je bila prireditev aranžirana povsem v separatističnem duhu, vendar je svečanost potekla popolnoma mirno, zato pa precej hladno in brez navdušenja. Dan pred svečanostjo se je zvedelo, da kralja in kraljice ne bo, da ne pride niti vlada niti skupščina. Imenom »večine hrvatskega naroda« je dalje g. Radić prepovedal svojim organizacijam prisostvovanje, vse jugoslovenske politične in druge organizacije pa so proglasile bojkot. Kljub temu se je zbral skoro ves Zagreb k paradi, kajti Zagreb zelo ljubi parado. Predvsem meščani in njihove organizacije ter društva so imeli priliko, da pokažejo svoje zastave in so to tudi storili, kakor so pač najbolje mogli. »Hrvatski Sokol«, ki mu je bila poverjena organizacija povorke, je nastopil korporativno peš in na konjih, spravil pa ni niti poltisoča sokolašev na noge. Razen tega so prišla na proslavo vsa katoliška društva, razne kongregacije in hrvatska pevska in strokovna društva. Slavnost odkritja je napravljala bolj vtis cerkvene svečanosti.

Okoli spomenika samega, ki je bil kroginkrog obdan z zelenjem, so bile postavljene tribune za povabljence, v bližini velika tribuna, pripravljena za kralja in kraljico ter vlado. Kralja je zastopal general Matić, vlado veliki župan Kramarič. Svečanosti so prisostvovali generaliteta, nadškof Bauer, škof Akšamović iz Djakova, beograjski katoliški nadškof Rodić, številna katoliška duhovščina itd. Od narodnih poslancev so bili navzoči dr. Trumbić, dr. Polić, dr. Bazala, dr. Žanić in Salih Baljić. Okrog spomenika so bili razvrščeni zastavonoše 30 hrvatskih sokolskih, katoliških in strokovnih društev.

Goste množice sveta z obeh strani Zrinjevca so spremljale povorko, okoli Akademije umetnosti in znanosti, za katere stoji spomenik, pa se je zbralo največ ljudi. Tu so tvorila lepo skupino odposlanstva Seljačke sloge, kateri je Radić v zadnjem trenotku dovolil, da se je smela udeležiti svečanosti.

Svečanost sama se je pričela ob 9. dopoldne s pontifikalno mašo, ki jo je opravil nadškof Bauer in kateri so prisostvovali armijski komandant, veliki župan in ostali zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Iz cerkve je odšla povorka na Zrinjevac, kjer je imel pred spomenikom nadškof dr. Bauer kratek govor o pomenu Strossmayerjevega delovanja. Po govoru škofa dr. Akšamovića iz Djakova, ki je poveličeval zasluge velikega vladike na političnem in kulturnem polju, je bil spomenik odkrit in izročen v varstvo občini. Ob priliki odkritja je oddala vojska častno salvo, pevski zbor slušateljev konservatorija in gojencev srednjih šol pa je zapel psalm, ki ga je komponiral komponist Rudolf Matz.

General Matić je imenom kralja položil na spomenik po odkritju srebrn lovorjev venec, naglašajoč v svojem kratkem govoru, da polaga ta venec pred spomenik narodnega velikana imenom poglavarja naše narodne države, Nj. Vel. kralja. Po naročilu vlade in Narodne skupščine je položil veliki župan dr. Kramarič na spomenik dva venca. Skupno je bilo položenih okoli 40 vencev, med njimi tudi venec Beograda, ki ga je izročil g. Sokić. Po svečanosti se je vršila slavnostna seja Jugoslovenske akademije in je bila otvorjena novo preurejena Strossmayerjeva galerija slik. Na univerzi se je vršila popoldne akademska komemoracija, na kateri je govoril prof. Šišić.

Pri nadškofu Bauerju in v mestni vinski kleti so se opoldne vršili slavnostni obedi. Mnoge občine so poslale pozdravne telegrame, med njimi tudi ljubljanska in mariborska.

Pogreb narodnih velikanov

Beograd, 8. novembra

Topel jesenski dan je bil včeraj, ko je narod ob ogromni udeležbi in z vso pieteto spremil narodne velikane, ki so umrli med vojno v inozemstvu in so njihove zemske ostanke prepeljali sedaj v domovino, na njihovi zadnji poti. Že zgodaj zjutraj se je pričelo zbirati občinstvo po ulicah, po katerih je imel iti sprevod. Od saborne cerkve do Terazij je bilo postavljeno vojaštvo, mesto bogato okrašeno z narodnimi in črnimi zastavami.

V saborni cerkvi je bilo postavljenih 8 katafalkov v dveh vrstah. V prvem trije, in sicer v sredini katafalk vojvode Putnika, na desni bivšega min. predsednika Stojana Novakovića, na levi bivšega predsednika Narodne skupščine Andre Nikolića, v drugi vrsti pa so bili katafalki s krstami bivših poslancev Bogdana Jankovića, Davida Simića, Milana Mostića, Gjorgja Kurtovića in Pavla Bulića. Parastos je opravil patrijarh Dimitrije z dvema vladikama, 35 svečeniki in 5 djakoni. Prisostvovali so razen rodbin in sorodnikov pokojnikov tudi kralj in kraljica, knez Arzen in Pavle, vsa vlada, bivši predsedniki vlade, narodni poslanci, zastopniki beograjske občine, diplomatski zbor, oficirski zbor itd. Ko je bil parastos končan, je množica naroda zagrnila vse ulice od saborne cerkve do pokopališča, šolska mladina pa je napravila špalir. Kralj in kraljica sta se po obredu vrnila na dvor. Krste narodnih velikanov so odnesli iz cerkve zastopniki vlade in armade ter narodni poslanci. Krsto vojvode Putnika so postavili na lafeto, krsti Stojana Novakovića in Andre Nikolića v mrtvaške vozove, ostale krste pa v štiri kamione. Na čelu povorke so nosili odlikovanja pokojnikov, sledile so zastave četniških udruženj, dobrovoljcev, Orjune, Sokolov in skavtov. Orjunaši in Sokoli so nesli 32 vencev, ostale vojaki; vrh tega sta bila dva vozova polna vencev in cvetlic. Med venci se je posebno odlikoval oni kralja Aleksandra. Ob krstah so korakale častne straže, sestavljene iz oddelkov vseh vrst orožja naše vojske. Za ogromno množico se je peljal bivši ministrski predsednik Nikola Pašić, ki je ostal na pokopališču do konca svečanosti.

Čim so prenesli krste iz saborne cerkve, je spregovoril predsednik Narodne skupščine Marko Trifković, imenom vlade pa minister prosvete Miša Trifunović. Na pokopališču se je poslovil od narodnih velikanov vojni minister Dušan Trifunović, ki je slavil posebno zasluge vojvode Putnika za ujedinjenje troimenega naroda. Za njim so govorili poslanec Ljuba Živković, rektor Pavle Popović imenom Akademije znanosti, nato pa bivši minister Pavle Radić, ki se je poklonil manom vseh, ki so si pridobili zasluge za osvobojenje in ujedinjenje. Na grobovih je pelo pevsko društvo »Stanković«. Krste so položili v rodbinske grobnice, razen vojvodo Putnika, ki je v posebnem grobu, nad katerim bo kmalu postavljen mavzolej. Ko so spustili krste v zemljo, je oddal bataljon za bataljonom častni strel, topovi pa so se poslovili od bivšega generalisima s trinajstimi streli.

Karl Rosmann

V nedeljo ponoči je umrl v Novem mestu po daljšem bolehanju mnogoletni tamkajšnji mestni župan g. Karel Rosmann, star 44 let. Zadela ga je kap in je bil takoj mrtev. S pokojnikom je legel v grob eden najmarkantnejših naprednih političnih in narodnih delavcev na Dolenjskem. Udejstvoval se je vsestransko in je bilo njegovo delovanje zelo plodonosno. Že v mladih letih je ustanovil novomeškega Sokola in ostal njegov zvesti član do smrti. Vneto se je udejstvoval tudi pri gasilnem društvu in v vseh narodnih institucijah. Kot dosleden in odločen naprednjak se je udeleževal kot zastopnik dolenjske metropole vseh važnejših narodnih prireditev širom naše domovine. V občinskem svetu novomeškem je deloval celo generacijo in bil nad 10 let tudi župan. Zlasti v težkih časih svetovne vojne si je pridobil za mesto velike zasluge z dobro organizirano aprovizacijo. Imel je seveda tudi nasprotnike, vendar pa mu vsi brez izjeme priznavajo njegovo nepristransko delovanje v procvit mesta in občanov. Nemalo je onih, ki jim je kot vpliven mož v življenju pomagal v najrazličnejših slučajih. Ustvaril si je v srcu vseh s svojim delovanjem trajen in hvaležen spomin.

Pogreb pokojnika se bo vršil danes ob 3. popoldne. Plemenitemu možu, ki mu je bilo delo najlepša uteha v življenju, kličemo: Slava njegovemu spominu!

Zborovanje učitelistva meščanskih šol za Slovenijo

Ljubljana, 8. novembra

Danes se je zbralo okoli sto učiteljev in učiteljic naših meščanskih šol, da čujejo in povedo, kar so pretekli meseci prinesli dobrega ali slabega meščanskim šolam. Zborovanje je vodil s priznano spretnostjo odsekov načelnik g. Maks Hočevar, ki je uvodoma podal poročilo o zanimivostih iz letošnjega kongresa v Sarajevu, o katerem je naš list izčrpno poročal. Pri poročilu je omenil zanimivo stališče na katero se je postavil gospod finančni delegat dr. Šavnik, ko je pri njem interveniral za izplačilo zaostankov za nadure. Zadeva je sedaj že tako daleč dozorela, da je ministrstvo zahtevalo naknadne kredite, da končno dobe učitelji svoj, že davno zasluženi denar. Dalje je temeljito pojasnil, kako se pri nas kujejo razni učni načrti za vse vrste šol; navadno se tako dogodi, da se narede brez vprašanja dotičnih učiteljev. Komisija, ki je sestavila učni načrt za naše meščanske šole, je delala brez zastopnika meščanskih šol, zato ga njeno učiteljstvo tudi kategorično odklanja in zahteva, da se vpoštevajo njegove želje, nasveti in predlogi. Sayez je končno dosegel, da imajo meščanske šole pri ministrstvu svoj odsek, kakor tudi svojega delavnega zastopnika v osebi g. Radulovića. Ta odsek se v najkrajšem času izpopolni s šestimi člani iz vrst učiteljstva meščanskih šol.

Diferencijalni izpit za vpis v trgovsko akademijo je odpravljen, kar je tudi uspeh Saveza. Knjige za meščanske šole naj pišejo učitelji meščanskih šol, odnosno oni gospodje profesorji, ki jih dobro poznajo in jim žele dobro. Nato se je obravnaval nov učni načrt, stavile so se razne izpremembe, prav vse s posebnim ozirom na meščansko šolo, katero Slovenci najbolj potrebujemo, za katero pa se naša širša javnost še vse premalo zanima. Glavna izprememba se tiče gospodinjstva za dekliške šole, ki naj se vpelje šele v tretjem razredu z eno tedensko, v četrtem pa s tremi tedenskimi urami. V ostalem se je rešetalo le vprašanje števila posameznih učnih ur in obseg vsebine. Načelno ostanejo namreč vsi predmeti kot doslej, le petju naj se v prvem razredu odmerita dve tedenski uri.

Pri slučajnosti si je odsek izvolil svoje disciplinsko razsodišče. Stavil je prosvetni upravi predlog, naj dobe učitelji zemljepisja in zgodovine enkrat na leto brezplačno vožnjo po turi, da se tako zemljepisni in zgodovinski pouk poživi in poglobi. Poučni izleti naj se smatrajo kot službena potovanja učiteljev in kot taki po pravilniku nagrajajo. Izpremeni naj se pravilnik o nameščanju odsotnih učiteljev v toliko, da pritiče nagrada za izvršena nameščanja že po osmih in ne šele po tridesetih dneh. Končno so učitelji protestirali proti nerednostim pri nameščanju učiteljstva, ki povzroča vsako leto na šolah velik nered in ozlovoljava vse, ki imajo s šolo opravka, od učitelja pa do zadnjega učenca in rednika.

Že zopet velik vlom

Polzela, 7. novembra

Veriga neprestanih vlomov, ki v zadnjem času razburjajo vso Slovenijo, se je zopet pomnožila za en člen. Nocoj je bilo namreč vlomljeno v hišo g. Josipa Tirška, trgovca na Polzeli.

Na delu je morala biti dobro izvežbana in predrzna družba. Vlomilci so z velikim lesenim drogom vpognili omrežje na oknu skladišča, ki se nahaja ob sami glavni cesti. Od tam so s poraretenimi ključi prišli v pisarno g. Tirška, kjer so navrtali veliko Wertheim-blagajno. Našli so v njej dober plen, okrog 50.000 dinarjev. Med delom so se v trgovini krepčali s sirom in dvema steklenicama konjaka, da so delo lažje dovršili. Odšli so potem popolnoma neovirano skozi okno pisarne, ki je komaj 1 m visoko od tal.

Na blagajni so izvrtali tri luknje v obliki trikota, in sicer na zunanji steni eno veliko in po eno manjšo v višini tresorja in prostorov za knjige. Strokovnjaki, ki so si delo ogledali, so takoj konstatirali, da je morala delo izvršiti izvežbana vlomilska družba s specijalnim orodjem.

O storilcih za enkrat ni sledu. Vendar pa je orožništvo, ki je že pridno na delu, konstatiralo, da so se istega večera potikali po Polzeli trije boljše oblečeni individuji in si ogledovali pred vlomom pri g. Tiršku tudi hišo g. Cizeja, kjer se nahaja konzum in posojilnica. Bilo bi le želeti, da pride ta čedna družba čim prej v roke varnostnih oblasti. Ljudje so, zlasti na deželi, radi neprestanih vlomov upravičeno vznemirjeni.

Nova žrtev naših planin

Nedelja je izvabila iz mesta na deželo ogromne množice ljudi. Jutranji vlaki so bili natlačeno polni in so potegnili izletnike na vse strani. Največ so jih seveda odpeljali na Gorenjsko, odkoder so vabile v jasnem zraku zarisane planine. Množica izletnikov si je šla zopet ogledat po zadnji povodnji prizadete kraje. Na Gorenjskem je v posameznih vaseh kar mrgolelo radovednežev iz mesta. Velik obisk sta doživela zopet tudi Katarina in Šmarna gora. Katarinčani so sicer že kmalu popoldne doživeli močan deževni tuš in so se morali kaj kmalu umakniti z vrha na Dolnice, Medno in Medvode, odkoder so se odpeljali z vlaki nazaj proti mestu.

Alojzij De Reggi

Tudi mnogi izletniki s Šmarne gore so odšli v Medvode. Med zvečer se vračajočimi izletniki se je nenadoma razširila vest, da je Grmada pri Šmarni gori zahtevala človeško žrtev. Sprva teh vesti nikdo ni hotel verjeti, pozneje pa so dobile žal določnejšo obliko. Na Kaminu pri Turncu na Grmadi se je 20letnemu visokošolcu Lojzetu De Reggiju udrla pod nogami skala. Nesrečnež je padel okrog 40 m globoko in se ubil.

Turnc pod zapadnim pobočjem Grmade nad Vikerčami spada med miniaturne planine, ki jih posečajo turisti tudi po končani sezoni. Je to lep košček narave iz veličastja. Marsikdo je že opazoval raztezajoče se skalovje gorenjske proge pri Mednu, odkoder se Skale, kakor imenujejo kraj domačini, najlepše vidijo. Mnogim Ljubljančanom je milje poznan pod imenom Turnc, dasi se doslovno tako imenuje le stolpasta, precej visoka in ne vsakemu dostopna pečina v steni, z romantičnim Okencem, ki se je stvorilo na ta način, da se je odpadla plošča vodoravno zagozdila med obe steni. V zadnjem času je Turnc zelo dobro obiskan in je v knjižici na vrhu vpisanih med posetniki tudi precej dam, kar priča o pogumu in emancipaciji naših plezačic. Pogumnejši in spretnejši pa lezejo tudi v Kamin, par metrov visoko in silno ozko razpoko z izstopom pod precejšnjo kotanjo v divji steni, kjer so svoječasno rasle redke cvetke naših gor, zasajene od bogve koga. Tu se vežbajo, tu so bili prvi poskusi renomiranih naših plezalcev, predno so odšli v gore na resnejše delo in eksponiranejše nevarnosti. Usoda je hotela, da je našel tu smrt mladi veleturist De Reggi, ki mu je bila celo tura po severni triglavski steni malenkost.

Priča tragičnega dogodka je bil g. Anton Kastelic, ki je je odšel skupno z Vladimirom Pleničarjem iz Ljubljane popoldne okrog 14. ure in krenil takoj na Grmado, hoteč napraviti majhno plezalno turo do takozvanega Okenca in na Turnc. Na Turncu je našel že večjo družbo dam in gospodov. Nižje v dolini se je kmalu pojavil nov moški izletnik, v katerem je ena izmed gospodičen spoznala De Reggija in vzkliknila: »Glejte, De Reggi tudi prihaja!« In res je bil on, oblečen v navadno obleko in brez vsake turistovske opreme. Kot nenavadno spreten turist in plezalec se je De Reggi z lahkoto povzpel dalje od Okenca na Turnc. Tam si je privoščil nekoliko razgleda. G. Kastelic je stal nekoliko vstran in De Reggi se je kmalu odpravil naprej po steni navzgor proti Malemu Turncu, ne pa v Kamin. Zavil je za skalami ter izginil opazovalcem izpred oči. Trenotek za tem pa so že začuli Kastelic in ostali, kako se je utrgal velik kamen, ki je z močnim truščem padel v dolino. Tri minute za tem pa je priletel v velikem loku s stene De Reggi in padel najprej vrh proda v grmovje, odtam pa po produ do vznožja, kjer ga je ujel g. Kastelic. De Reggi je še bruhnil kri in obležal mrtev. Bil je ves okrvavljen po glavi in so spremljevalci ugotovili njegovo identiteto šele po njegovi legitimaciji.

Pod vtisom tragičnega dogodka je sprva vse onemelo. Šele potem, ko so nesrečneža položili v travo, so navzoče dame glasno zaplakale. O nesreči so obvestili ostale turiste, ki so bili v bližini. Mrak je že legel na zemljo, ko so se poslovili od mrtvega mladeniča in odšli v dolino. V Št. Vidu je g. Pleničar prijavil dogodek orožnikom. Kmetje so prinesli svečnike, prižgali sveče in molili.

Pokojni Lojze De Reggi je naš koroški rojak in star šele 20 let. Študiral je na ljubljanski univerzi filozofijo in je bil eden najboljših učencev botaničnega instituta. Slovel je kot najboljši plezalec turistovskega kluba »Skale«. In je že ponovno preplezal nevarno triglavsko severno steno v slovenski in nemški smeri. Usoda je hotela, da se je ponesrečil na kraju, kjer je bil že neštetokrat. Pokojnik si je pridobil tudi velike zasluge za razvoj naše lahke atletike in je bil eden najboljših tekačev na dolge proge.

Turnc nad Vikerčami na zapadni strani Šmarne gore.

Emila Zola: „NANA“

Balkanfilm — Pride v kino DVOR

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Torek, 9.: Zaprto.
Sreda, 10.: «Macbeth». E.
Četrtek, 11.: Zaprto.
Petek, 12.: «Skopuh» Komedija. D.
Sobota, 13.: «Doktor Knock ali Triumf medicine». B.

Ljubljanska opera.

Torek, 9.: «Cavalleria rusticana». «Glumači». Zadnje gostovanje g. Sigmunda Zaleskega v naši operi. Izv.
Sreda, 10.: «Seviljski brivec». D.
Četrtek, 11.: «Terezina». Opereta. Premijera. Izv.
Petek, 12.: «Nižava». C.

Mariborsko gledališče.

Torek, 9.: «Pagliacci» in Bastien in Bastienne. C.

Celjsko gledališče.

Torek, 9.: «Slaba vest». Gostovanje ljubljanske drame.

Iz ljubljanske opere. Mesto gosp. Knittla poje danes ulogo Cania v operi «Glumači» gosp. Orlov.

Koncert pianista Antona Trosta v Ljubljani

Snoči se je vršil v dvorani ljubljanske filharmonične družbe koncert našega pianista Antona Trosta z Dunaja. Koncert, ki je bil prav dobro obiskan, je nudil jako pester spored skladb raznih dob, kakor ga pianisti zadnji čas običavajo prednašati. Uvodoma smo čuli tri skladbe francoskega klasika J. Ph. Rameauja, Sarabando, Rigaudon in Tambourin, katere je prosto priredil za klavir slavni pianist Leopold Godowsky. Njegov klavirski stavek je seveda dokaj pestrejši in efektnejši od Rameaujevega, ne ugaja pa mi mestoma nasilna harmonizacija. Rameauju je sledil Beethoven s svojo morda za koncert preveč intimno sonato op. 109 (v E-duru). Zadnje Beethovnove skladbe so pisane preveč abstraktno in premalo instrumentalno, da bi zamogle vžgati v koncertni dvorani. Zato jih le redko pianisti stavijo na svoje programe. Šteti moramo Trostu v dobro, da se je zavzel za to delo, ki ga pri nas na koncertu bržčas še nismo čuli. Žal, da je kompozicija sama tako odmerjena na intimnost, da gre mimo širše publike brez razumevanja. — Tem bolj pa so zato ugajale skladbe drugega dela sporeda, ki ga je uvedel Avstrijec J. Marx, plodovit skladatelj zmerno moderne struje in rektor dunajske akademije. Njegov preludij smo pred kratkim čuli v izvajanju pianista Freda Crona, ki je spremljal violinista Popova. Otožno mehka skladba se odlikuje po fini sentimentalnosti in stoji visoko nad povprečnim nivojem pianističnih skladb pozne romantike. Pianist Trost jo je igral z zanosom in brez podčrtavanja sentimentalnosti, kar je bilo skladbi le v prid. Debussyjev «Ples snežink» iz zbirke «Children's Corner» je silno delikatna skladbica, ki jo je Trost interpretiral z vso fineso, prav tako kot slikovito pestro skladbo «Feux d'artifice» istega skladatelja in južnjaško Albénizovo Seguidillo iz skladateljeve suite «Espana». Spored je zaključil Chopin z dramatično balado v As-duru in s tremi pesmicami v pianistični priredbi in obdelavi Lisztovi. Liszt sam je bil zastopan z deveto rapsodijo, kjer more pianist pokazati v prvi vrsti le svojo telesno moč in skoro nič drugega.

Pianist Trost je v tehničnem oziru neoporečen in mu gre bržčas prvo mesto med našimi sodobnimi pianisti. Tudi navznoter se njegova igra izpopolnjuje od koncerta do koncerta in čim lahkotneje premaguje tehnične ovire, tem bolj se poglablja v idejno vsebino izvajanih skladb. V bodoče naj bi opustil morda Liszta, ki je danes v svojih, le briljiranju namenjenih skladbah že dokaj neužiten, in naj svoje res izborno umetniško osebo slavi raje v službo glasbe, ki je vsebinsko vredna truda in izvajanja. Trost je danes pri nas priljubljen, skoro vsakoletni gost in tudi v zunanjem svetu raste njegova slava; zato ni več potreba, da nam dokumentira svojo tehnično popolnost, ki nam je itak znana, tem več naj nas raje seznanja s skladbami, ki jih imamo le redko priliko slišati, ali pa sploh ne.

Umetnik je bil za svojo res prvovrstno igranje burno aklamiran od publike in je moral dodati nekaj skladb.

Gostovanje Žige Zaleskega v Ljubljani

V nedeljo zvečer je slavni ruski gost nastopil drugič, in sicer v partiji etijopskega kralja - ujetnika Amonasra.

Vse svoje umetniške vrline, ki jih podpirata še njegova impozantna zunanjost in silni temperament, je gosp. Zaleski uveljavil uprav triumfalno tudi v tej partiji. Umetnik je velikan predvsem v igri in v drugi vrsti kot dramatski pevec. Kakor je Borisa Godunova resnično doživljal in ga izražal z najmočnejšim čustvom, je podal tudi Amonasra čudovito živo. V partiji civiliziranega Borisa je orjak, ki ga uničuje in končno uniči slaba vest, v partiji naturnega Amonasra pa je gigant, ki se bori in pade za svobodo. Dva različna značaja. V obeh izraža Zaleski naravnost strašno realistično vulkansko vroče strasti, trpljenje duše in bolestno valovanje v srcu. Zaleski koncentrira vso svojo umetnost na psihološko podajanje partij, na detajlno premišljeno in izdelano tragično osebo najvišje življenske resničnosti. Temu cilju podreja tudi svoje petje, oziroma ga spravlja v popolno skladnost z občutjem in značajem predstavljane osebe. Zato si osvaja v melodiji in kantileni svoboščine, nadomešča mestoma petje s parlandom ali celo z govorico ter doseza tudi s tem silne realistične efekte. Vsekakor pa je bil v Borisu večji in originalnejši, nego kot Amonasro, ki je imponiral ter razpalil naše občinstvo do brezkončnih ovacij. Gosp. Zaleski je prejel dva šopka in venec s trakovi.

Predstava «Aide» je bila vobče vzorna ter polna poleta in temperamenta. Aida gdč. Žaludove je bila izvrstna in je po nilski ariji in duetu, kakor po vseh dejanjih žela mnogo priznanja. Amneris ge. Thierry-Kavčnikove je znana odlična kreacija ter je v aktu sodnikov z igro in petjem učinkovala izredno močno. Žaludova in Thierry sta uprav idealni v glavnih dveh ženskih ulogah. Gosp. Betetto kot Ramfis se je dal zaradi indispozicije opravičiti, a je izvršil svojo partijo vzgledno kakor vselej. Celo v zboru sodnikov se je čul njegov glas močno in z jasnim izgovorom. Radames gosp. Knittla je zadovoljeval. V izkoriščanju tehničnih pevskih umetnosti je gosp. Knittl mojster; zato mu je mogoče, da poje neumorno velike partije drugo za drugo. Tako je glavni steber naše opere.

Prav odlično je pel zbor, dobro se je uveljavil balet in posebno priznanje gre orkestru, ki je pod taktirko temperamentnega gosp. Neffata sviral kakor ob premijeri. V celem torej krasna predstava, s katero je bilo nabito natlačeno gledališče izredno zadovoljno. **Fr. G.**

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** V davčni službi so pomaknjeni v 2. skupino II. kategorije naslednji višji davčni upravitelji: Robert Štepić pri davčnem okrajnem oblastvu v Celju, Franc Stadler pri davčnem uradu v Celju, Franc Arh v Mokronogu, Alojzij Kovačič v Mariboru, Albert Ros v Tržiču Edvard Vencajz v Mokronogu, Rudolf Volovšek v Celju, Valentin Kompare na Vrhniki, Jakob Blažon v Celju, Rudolf Vivod v Sevnici in Ernest Kobler v Ribnici. Kmetijski referent Fran Vernik je iz Laškega premeščen v Gornji grad, profesorica dvorazredne trgovske šole v Mariboru Olga Vodišek pa je podala ostavko na državno službo. Poštna uradnica Josipina Hočevar je trajno upokojena.

* **Razpisana službena mesta.** Pri okrožnem sodišču v Celju se odda mesto vodje zemljiške knjige v II. ali III. kategoriji in vsako drugo mesto pisarniškega uradnika, ki bi se izpraznilo tekom razpisa, ter mesto jetniškega paznika, za katero mesto se zahtevajo pogoji za zvaničniško službo. Pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi pa je razpisano mesto pisarniškega uradnika II. ali III. kategorije s pravicami 1. skupine III. kategorije ali eventualno 3. skupine II. kategorije.

* **Odlikovanje čeških in slovaških državljanov.** S kraljevim ukazom je bilo odlikovanih več uglednih osebnosti in članov Češkoslovaške-jugoslovenske lige z jugoslovenskimi redi. Prejeli so med drugimi: red Belega orla 3. razreda general Z. Vejnerek, šef prezidija v ministrstvu za narodno obrambo; red Sv. Save 2. razreda general K. Voženilek, načelnik splošnega oddelka v ministrstvu za narodno obrambo, in dr. R. Fischer, župan mesta Olomuca; red Sv. Save 3. razreda pa: dr. F. Šebesta, sekcijski načelnik v ministrstvu za vnanje zadeve, dr. J. Skalicky, šef kabineta v ministrstvu za vnanje zadeve in V. Hyka, glavni urednik v tiskovnem oddelku ministrstva za zunanje zadeve.

* **Rabindranath Tagore v Zagrebu.** Kakor poročajo »Novosti«, prispe v bližnjih dneh v Zagreb glasoviti indijski pesnik in filozof dr. Rabindranath Tagore, ki bo priredil v Zagrebu znanstveno predavanje.

* **Železnica Rogatec-Krapina.** Kakor smo že poročali, se je vršil komisijonalni ogled trase projektirane železnice Rogatec-Krapina. Dolžina nove železnice bo znašala 19.4 km. Eno postajališče se uredi v Doboveu, drugo pa na hrvatski strani v Gjurmancu. Zaradi svoje važnosti bo železnica Rogatec-Krapina zgrajena kot linija prvega reda.

* **Dijaške štipendije.** Ministrstvo prosvete je odredilo, da se stipendije slušateljem vseh naših visokih šol za prošli in tekoči mesec izplačajo šele tekom onega meseca, ko se bo videlo, ali so izpolnili pogoje.

* **Johnson v Jugoslaviji.** Znani ameriški publicist in prijatelj Jugoslovenov, svetovni borec proti alkoholizmu je zopet na potovanju skozi Jugoslavijo. Iz Carigrada potujoč se ustavi najprej v Nišu, kjer predava 14. t. m. V Skoplju predava 17. t. m., v Sarajevu 18. in 19., a v Ljubljani 21. nov. Točnejši program sledi. — Dr. Mikič.

* **Poziv vsem ki so uživale milostne podpore.** Slovenski del uprave Narodega ženskega saveza namerava podvzeti akcijo, da bi one osirotele uradniške hčere zopet prejemale milostne podpore, ki so jih uživale do leta 1922. Zato vse te pozivljamo, da pošljejo točne podatke (ime, rojstne podatke, stanovanje, kako dolgo so uživale podporo, prepis zadnjega odloka, s katerim jim je bila podpora dovoljena) na naslov: gospa Minka Govekarjeva, Ljubljana, Rimska cesta 20-II. Prosimo, da prizadete pošljejo vse le pismenim potom do 30. novembra 1926. — **Slov. del uprave Narodnega ženskega saveza.**

* **Pomoč železniškim invalidom.** Po odredbi prometnega ministrstva se odslej ne bo več vršila dražba za oddajo trafik in kioskov na železniških postajah. Kioske bodo mogle dobiti v zakup samo rodbine ponesrečenih železničarjev, železniški invalidi in vdove železničarjev.

* **Slovenska dijaška zadruga v Pragi.** Redni občni zbor S. D. Z. v Pragi se je vršil 15. oktobra. Najvažnejše je bilo poročilo blagajnika o denarnem stanju zadruge, ki je zelo žalostno in grozi z ustavitvijo podpor. V šolskem letu 1925-26 je bilo podpiranih okoli 15 akademikov stalno s 150 Kč mesečno. Ta denar je nabran izključno iz nabiralnih akcij po Sloveniji. Ne moremo pa stalno nadlegovati naših dobrotnikov; sicer so pa tudi prinesle zadnje nabiralne akcije minimalno. Rešitev zadruge je torej mogoča le na ta način, da se spomnijo stari podporni člani S. D. Z. in teh je mnogo na svojo akademsko besedo, da bodo vsa posojila začeli vračati takoj, ko pridejo do kruha. Odbor zadruge nujno prosi tem potom vse bivše podpirance, da začnejo takoj vračati dolg oziroma, da javijo svoje naslove. Trdno smo prepričani, da se odzovejo, sicer bomo prisiljeni iskati naslove z javnim imenovanjem imen podpirancev. Naš račun leži pri Ljubljanski Kreditni banki št. Pošt. č. z. 10509. Vprašanja na naslov: tajništvo Slovenske dijaške zadruge, Praga VII. Bubeneč, Jihoslovanska studentska Kolej.

* **»Zvonček« 2. številka** je izšla in ima sledečo vsebino: E. Gangl: »Očetov nož«, pesem; Josip Vandot: »Kocljeva osveta«, pripovedka, A. Potočnik; »Ljubljana«, poučni spis; Ivanka Kalinova: «Mamici», pesem; Fr. Rojec: »Učiteljeva tridesetletnica«, življenjepis; Albin Čebular: »Solza«, pesem; Dr. Fran Zbašnik: »Ne kradi« povest; Damijan: »Jesenski večer«, pesem; Josip Jeras: »Deklice iz preteklosti«, zgodovinski spis; Karel Štrbenk: »Jure«, gledališka igra Danilo Gorišek: Mamice ni«, pesem; Anica: »10. oktober«, pesem; Pouk in zabava, Kotiček gospoda Doropoljskega.

* **Davčne težave v litijskem okraju.** »Jutro« je poročalo o neprilikah, v katere je zašlo izterjevanje davkov v litijskem okraju. Dopisniku »Slovenca« iz Litije to ni prav. Očita davkoplačevalcem lahkomiselnost očividno zato, ker davkov niso že prej poravnali. Najmanj pravice za tak očitek ima dopisnikova stranka, ker se dobro ve, kdo je vedno hujskal in navajal na to, iz česar se sedaj norčuje. SDS ni nikoli dajala potuhe niti taki davčni upravi, ki je delila »dobrote« v formi, da je zavlačevala odmere in plačila, ko je bil čas zanje. Videti je, kakor da je g. dopisnik naenkrat postal branitelj fiskusa. Zaključuje pa svoje zavijanje z nesramno lažjo, ki je ne moremo molče prezreti. On laže, da so demokratski poslanci »vedno vpili, da je davkov pri nas še premalo«. Take lopovske laži je pač sposoben samo ta dopisnik. Končno napada dr. Žerjava in SDS, ker se zavzema za ogrožene eksistence in vpraša, ali se morda dr. Žerjav pripravlja na volitve. Morda dopisnik slučajno pozna g. Lebingerja v Litiji. Naj blagovoli vprašati, čemu je ta gospod za skupščinsko volitev l. 1925. že prejel kandidaturo na listi g. dr. Žerjava in kako je to moglo biti. Ali je tudi on hotel vpiti, »da je pri nas davkov še premalo?« Morda poizve tudi, kakšne upe si stavlja ta gospod za bodočo volitev, ki ga očividno tako skrbi, da o njej niti v davčnih prepirih molčati ne more.

* **Nesreča na lovu.** V nedeljo se je v Zagorju ob Savi ponesrečil na lovu poštni kontrolor g. Pavle Krulej. Puška se je po nesreči sprožila in mu odtrgala dva prsta.

* **K požaru v Vevčah.** Naknadno nam pišejo: Gasilno društvo Zg. Kašelj je bilo prvo na mestu požara in je tudi prvo dobilo vodo in sicer še pred tovarniško motorno brizgalno. Toliko v vednost, da ne bo nesporazumljenja med sodelujočimi gasilnimi društvi.

* **Zadnja povodenj v Kranju** ni napravila povsod tako velike škode, kakor se je prvotno poročalo. Zlasti netočna so bila poročila o milijonski škodi, ki je zadela tekstilno tvornico Jugočeško v Kranju. Sava je poplavila osobito oni tovarniški teren, na katerem se nahajajo stanovanjske hiše in ki je dokaj nižji kakor svet, na katerem stoje prava tovorniška poslopja. V stanovanjskih hišah je nastopila voda do visokega pritličja, v tvorniških poslopjih pa samo mestoma po par cm visoko, dočim zaloge sirovin voda sploh ni dosegla, ker so bile v skladiščih, ki leže precej višje kot tvorniška poslopja. K sreči je voda iz tvorniških poslopij že po par urah odtekla, tako, da se je lahko začelo s čiščenjem blata, ki ga je voda nanesla. Delo v tovarnah je počivalo le čez praznike, ko se itak ne bi redno obratovalo: vendar so se prazniki porabili za to, da se je tovarna očistila in da je mogla takoj po praznikih početi z rednim obratom kakršen je bil pred poplavo. Glavna škoda katero trpi Jugočeška, obstoji v tem, da je voda odplavila večjo množino pripravljenega stavbnega materijala in v tem, da je voda stavbe zlasti stanovanjske hiše precej poškodovala.

ITO zobna pasta najboljša

* **Odlikovanje:** Mednarodna razstava v Rimu je odlikovala sledeče tvrdke: Josip Steinman, strokovni učitelj za čevljarstvo Ljubljana, z zlato kolajno in palmo velike časti; Franc Bernik, tovarna klobukov v Ljubljani, (Šiška) z zlato kolajno in grbom velike časti; »Igo«, Ivan Gogala, čepičar, Jesenice-Fužine, z zlato kolajno in grbom velike časti; Ivan Piskar, pekarna, Ljubljana, z zlato kolajno in križem velike nagrade; Adolf Zavrtanik, tovarna čokolade, Lesce, z zlato kolajno in križem velike nagrade. 1442/n

* **Opozarjamo** na današnji oglas otvoritve tovarne perila Genica Vojska, Ljubljana, Gosposka ulica 16.

* **Volno in bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah in v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica 4.

* **Najnovejše bluze,** obleke, batistno perilo in otroške oblekce priporoča **Krištofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.**

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Vlom v Radečah.** V nedeljo zvečer so vlomili neznani zlikovci v skladišče čevljarja Taborja v Radečah ter odnesli za 30.000 Din usnja. Vlomilcem še niso na sledu.

* **Zaradi nepovoljne ocene nameraval izvršiti samomor.** V Varaždinu se je v soboto obstrelil z revolverjem učiteljski pripravnik Špoljar, ker je dobil iz verouka nepovoljno oceno. Učitelj mu je razen tega dal še zaušnico. To je mladeniča tako razjarilo, da si je kupil revolver in hotel napraviti konec svojemu življenju. Zadel pa se je slabo in se je le ranil na levi strani prs. Prepeljali so ga v bolnico.

* **Oficir, ki je streljal na svojega komandanta.** V petek se je vršila pred vojaškim sodiščem v Beogradu razprava proti podporočniku Josipu Normaliju, ki je meseca maja oddal v Štipu dva revolverska strela na komandanta polka polkovnika Dragutina Ilića in ga težko ranil. Na podlagi izreka zdravniških izvedencev so poslali Normalija v bolnico na opazovanje, ker boleha na nevrasteniji in epilepsiji. Podporočnik Josip Normali je Slovenec, rodom iz Trsta. Ima še tri brate, ki so istotako oficirji.

* **Lov na divje svinje v Baranji.** V Baranji se je v zadnjem času pojavila velika nadloga za tamkajšnje poljedelce: številne divje svinje povzročajo kmetom veliko škodo. V petek so priredili tamkajšnji lovci velik lov ter pri tem ustrelili devet divjih prešičev.

* **Trinajstletni deček išče dela.** V Zagrebu je te dni naletel policijski stražnik na malega dečka in zvedel, da je fantek že mesec dni na potu, da si poišče — službo. Stražnik ga je peljal v Zaščito dece, kjer je deček izpovedal, da mu je ime France Čandir, rodom iz Galicije v Savinjski dolini Kot dveletnega otroka ga je prevzela stara mati v Slovenjgradcu, pri kateri je ostal do 8. leta, ko je stara mati umrla. Pozneje je prišel v sirotišnico, iz katere je pred mesecem dni pobegnil, da si poišče kako službo. Iz Slovenjgradca do Zagreba je potoval štiri tedne, a službe ni našel. Zagrebška policija je fantka odpravila nazaj v sirotišnico.

Deviška Suzana

Danes ob: 4., 1/26 1/28.,

Danes ob: 4., 1/26. 8., 9.

Elitni Kino Matica

Elitni Kino Matica

Iz Ljubljane

u— **Novinarje,** člane prireditvenega odbora opozarjamo na sejo, ki se vrši danes ob 3. v redakciji »Slov. Naroda«. Polnoštevilna udeležba! — Predsednik.

u— **Otvoritev »Oražnovega dijaškega doma«.** Prihodnjo nedeljo, dne 14. t. m. ob četrt na 11. dopoldne se bo vršila oficijelna otvoritev »Oražnovega dijaškega doma« v Wolfovi ulici štev. 12 v Ljubljani.

u— **Življenje in umiranje v Ljubljani.** Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizikata se je od 1. do 7. novembra rodilo v Ljubljani 25 otrok (10 moškega, 15 ženskega spola, umrlo pa je 9 moških in 5 žensk, skupaj torej 14 oseb in sicer: 2 osebi za pljučnico, 2 za boleznijo na srcu, 2 za ostarelostjo, 1 za jetiko, 1 za novotvorbo, 1 za prirojeno slabostjo, 4 osebe vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa vsled dosegle smrtne poškodbe. Izmed umrlih so 4 osebe dosegle starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obolelo 8 oseb: 5 oseb na ošpicah, 1 na škrlatinki, 1 na davici in 1 na dušljivem kašlju.

u— **Ciklus umetnostno zgodovinskih predavanj** priredi v letošnji zimski dobi Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani. V dosedanjih treh ciklih je publika slišala zgodovinski pregled umetnosti, uvod v umevanje umetnosti in zgodovino, posameznih slovanskih umetnosti. Letošnji kurs je posvečen posebno aktualni temi; sestavljen je iz zgodovine posameznih strok umetne obrti in se bo vršil takole: Dne 11. novembra: Zgodovina cerkvene opreme. (msgr. Viktor Steska). Dne 18. novembra: Zgodovina paramentov. (msgr. Josip Dostal). Zgodovina noše. Dr. Stanko Vurnik: 25. nov. 1.) Srednji vek in renesansa, 2. dec. 2. Od renesanse do danes, 9. decembra 3. Zgodovina narodne noše. 16. decembra: Zgodovina gobelinov (dr. Izidor Cankar). 13. jan. Zgodovina stekla in porcelana, (dr. France Mesesnel). Zgodovina pohištva. Dr. France Stele: 20. jan. 1. Srednji vek in renesansa. 27. jan. 2. Od renesanse do danes. Predavanja, katera bodo pojasnjevala številne skioptične slike, se bodo vršila ob naznanjenih četrtkih v univerzitetni zbornici, vsakokrat od 18. do 19. ure. Vstopnica za ves ciklus stane za člana umetnostno zgodovinskega društva 50 Din za nečlane 70 Din in se dobi v predprodaji v Tiskovni zadrugi v Prešernovi ulici in Novi založbi na Kongresnem trgu ter pred predavanji pri blagajni. Vstopnica za posamezno predavanje stane za člana 7 Din, za nečlana 10 Din; dobi se le pred predavanji pri blagajni. Ker bo letošnji 4. kurz predavanj zanimal večje število dijakov, posebno iz strokovnih šol so zanje rezervirane galerije, vstopnina pa znižana na 3 Din za predavanje. Upamo, da bo občinstvo, brez ozira na včlanjenost pri Umetnostno-zgodovinskem društvu, kakor doslej vedno, tudi letos pridno posečalo predavanja, ki nudijo svojevrsten vir izobrazbe.

u— **Muzejsko društvo za Slovenijo v Ljubljani** priredi v zvezi s predavanji Umetnostno zgodovinskega društva oglede raznih panog muzejskih zbirk in sicer: 13. novembra: Cerkvena oprema (msgr Viktor Steska). 20. novembra Paramenti. (Msgr. Josip Dostal). 11. decembra: noše. (Dr. Stanko Vurnik). 15. januarja Steklo in porcelan. (Dr. France Mesesnel). 29. januarja: Pohištvo. (Dr. France Stele.) Vsakomur bodo ti ogledi z nazorno razlago dobrodošli. Vršili se bodo v Narodnem muzeju, vsakokrat ob 15. uri. Z ozirom na širji vzgojni pomen so dostopni brezplačno.

u— **T. K. Skala** poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži pogreba svojega tovariša stud. phil. Lojze de Reggija Pogreb se bo vršil danes 9. novembra ob 16. uri iz cerkve pri Sv. Križu.

u— **Napredno gosp. društvo za dvorski okraj:** Prvo predavanje se bo vršilo danes 9 t. m. ob 8. zvečer v društveni knjižnici, Rimska cesta. Predaval bo društveni predsednik dr. Dinko Puc o zinimivi temi: »Domovinska ljubezen in Slovenci«. Člane in prijatelje vabimo, da se otvoritvenega predavanja v čimvečjem številu udeleže. — Izobr. odsek.

u— **JAD »Triglav«.** Na podlagi društvenih pravil sklicujeva za danes torek, 9. t. m. ob 20. uri izredni občni zbor društva v salonu gostilne Češnovar, Kolodvorska ulica. Dnevni red: Volitve odbora in slučajnosti. — Kuharič Boris, Šijanec Milan, revizorja.

u— **Občni zbor dij. podpornega društva »Radogoj«** v Ljubljani se bo vršil dne 23. novembra ob 18. v Akademskem kolegiju z običajnim dnevnim redom.

u— **Seja odbora ljubljanske »Edinosti«** bo danes ob 19. zvečer v društvenem lokalu Gajeva ulica 2/I. Vsi in točno!

u— **Skupščina Župe Skavtov v Sloveniji** se bo vršila v nedeljo 21. t. m. in ne 14. t. m., kakor je bilo objavljeno, ker se tega dne vrši skupščina glavnega stana v Beogradu. — Tajnik.

u— **Klub Primork** ima danes ob 5. pop. važno sejo. Udeležba odbornic dolžnost. 1442

u— **Gospodje in gospodične,** ki imajo veselje do dramatične umetnosti, so vabljeni da se zglase pri »Kolizejskem odru« Gajeva ulica štev. 2. pritličje (prostori dij. društva »Domovina«). Vpisovanje novih članov vsak dan razen nedelj od 20. do 21. ure. — Odbor.

u— **»Prvi vseslovanski ples«** priredi dne 19. februarja Ženski mestni odbor Jadranske Straže v Ljubljani v veliki dvorani hotela Union. Ples bo v slovanskih narodnih nošah. Obračamo se s tem na vsa druga društva naj se na to ozirajo in naj opuste slične prireditve. Ozira naj se tudi na dan 19. februar. — Mestni ženski odbor Jadranske Straže.

Krasno modno karo 140 cm široko čisto volneno sukno za obleke in plašče

po Din 75

pri **TEKSTILBAZARJU, Ljubljana,** Prekov trg 10

pravkar došlol

u— **Sveže medicinalno ribje olje** dospelo Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana »Zvezda« (Kongresni trg 12). 1340

u— **Nakladanje soli.** Monopolsko skladišče soli v Ljubljani od 11. novembra nadalje ne bo več nakladalo soli kupcem, kakor se je to dosedaj delalo. Vsak kupec bo odslej moral sol nakladati sam s svojimi delavci. Taksa, ki se je dosedaj plačevala za nakladanje, odpade.

u— **Hišni posestniki, dajte nemudoma strehe popraviti!** Zadnji veliki vihar je v Ljubljani napravil po strehah hiš velikansko škodo. Mnogo opeke je zmetal na cesto, da zdaj dež lije v podstrešja in skozi strope v stanovanja; mnogo opeke pa je vihar sprožil da zdaj leži po strehah. Nova vihra lahko to opeko pomeče s streh na hodnike. Obstoja torej velika nevarnost, da padejo opeke komu na glavo in ga ranijo. Po nekaterih hišnih strehah leži mnogo opeke povsem narahlo. Otroci in sploh pešci po hodnikih so torej v stalni opasnosti. Opozarjamo hišne posestnike na to veliko nevarnost in občinstvo. Za vsako poškodbo oseb so hišni gospodarji odgovorni in jih lahko zadene huda kazen. Torej nemudoma krovce na strehe!

u— **Aretovan vlomilec.** Stavbnega risarja Josipa Vidica, stanujočega v Kosezah št. 33, je pred nekaj dnevi posetil zvečer na domu v njegovi odsotnosti neznan svedrovec. Storilec je vdrl vrata ter se splazil v Vidičevo sobo, kjer je ukradel za 3500 Din obleke. Uznovič je po delu odšel po Večni poti v gozd ter tam izgubil komad ukradene obleke, listrast suknjič. Vidic je vlom takoj naslednjega dne prijavil in v nedeljo se je posrečilo lopova izslediti v osebi delavca Josipa Vinška, ko je prodajal okrog ukradeno obleko.

u— **Drobiž s policije.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 goljufija, 3 prestopki kaljenja nočnega miru, 1 tepež, 3 prestopki pasjega kontumaca, 1 popadljiv pes, 1 prestopek prekoračenja policijske ure, 2 prireditvi s plesom brez dovoljenja, 3 prestopki hoje po železnici in 7 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacije so bile izvršene 4 in sicer: 2 radi suma tajne prostitucije, 1 radi pijanosti in 1 radi tatvine.

u— **Grda razvada.** Navada, da se ljudje poslužujejo železniške proge za pešpot je zadnje čase postala kaj grda razvada. Že spomladi so dobili železniški organi nalog, naj vsakega brez pardona naznanijo ali izroče stražniku. Ljudje so se strogih odredb zbali in nekaj časa res niso hodili po železniškem tiru. Zadnje čase pa se je navada zopet razpasla ter so stražniki ovadili že več oseb, ki imajo radi prestopka dokaj sitnosti. Ovadbi seveda sledi dokaj občutna globa. Zato svetujemo zlasti prebivalcem Most, Sela in Zelene jame ter Šiške, Glinc in Rožne doline, da naj upoštevajo odredbo. S tem bodo prihranjene sitnosti le njim samim.

Danes izborna husarska veseloigra

Tretja eskadrona

z najboljšimi nemškimi igralci. Zabavno življenje v mali garniziji. Katastrofalen alarm Bomba pade Zelo posrečen je v tem filmu nastop cesarja Franca Jožeta.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9 uri. **Kino Ideal.**

Svetovno znana ter najuspešnejša je le

CREME MOUSON

u— **Ukradene rjuhe.** Služkinja inženerja Otona Ahlfelda v hiši št. 25 v Ulici stare pravde je v četrtek dopoldne med pospravljanjem spalne sobe v pritličju položila dve rjuhi na okno. Med pospravljanjem se je za hip odstranila iz sobe. Njeno odsotnost pa je kar hitro izrabila neznana tatica, ki se je že preje smukala okrog hiše in v naglici pograbila ter odnesla obe rjuhi. Po tatvini je izginila kakor kafra in je kljub takojšnjemu zasledovanju ni bilo mogoče dobiti v pest. Policija predrzno žensko že več dni pridno zasleduje, vendar se zna prebrisanka vsaki nevarnosti spretno izogniti.

u— **V petek ponoči** se je splazil v poslopje stare cukrarne na Poljanskem nasipu sestradan tat ter s pomočjo ponarejenega ključa ali vitriha vdrl v jedilno sobo delavk zaposlenih v tovarni Kunc in Komp. Uzmović je štirim delavkam odnesel več posod z jedili.

Iz Maribora

a— **Mariborska obrt narašča.** Kljub gospodarski krizi in vedno hujšemu pomanjkanju denarja, nad čemer tožijo skoraj v enaki meri uradniki, obrtniki in trgovci v Mariboru, nenavadno narašča število obrti, kupna sila občinstva pa pada. Doslej smo opazili v obrtnem gibanju, da je izdala oblast povprečno toliko število novih obrtnih pravic, kolikor jih je bilo odglašenih. Za mesec oktober pa javlja mariborski magistrat 27 novih izdanih obrtnih pravic, dočim jih je bilo izbrisanih komaj 5.

a— **Vojaška godba v Mariboru** je priredila v nedeljo po daljši pavzi zopet promenadni koncert v mestnem parku. Bilo bi želeti, da vojaška godba večkrat nudi občinstvu to razvedrilo, dokler bo ugodno vreme.

a— **Mariborčani pri zimski porotni.** Pri okrožnem sodišču v Mariboru so že bili izžrebani porotniki za zimsko porotno zasedanje, ki se prične dne 9. decembra. Kot namestniki porotnikov so bili izžrebani sledeči Mariborčani: veletrgovec Bruno Faninger, trgovec Anton Poš, čevljar Franc Grobelšek, kolar Alojzij Lešnik, dimnikar Josip Raček, mizar Franjo Lešnik, trgovec Henrik Prinčič, trgovec Martin Gajšek in stavbnik Franjo Špes star. Doslej je pripravljenih pet porotnih razprav

a— **Ostanimo pri zlati resnici.** Neodgovorni ljudje pri »Slovencu« (ali pa morda celo odgovorni?) zadnji čas sistematično širijo neresnične in nelojalne vesti, da imajo v Mariboru vse zasluge za napredek mesta klerikalni ljudje. Včeraj so resnicoljubni gospodje zopet »ugotovili«, da je v narodnem bloku občinskega sveta, ki zida nove hiše, SLS v večini. Kakor doslej nismo obešali na veliki zvon dejstva, da je predsednik stavbnega odseka, ki ima največ truda in dela, demokrat dr. Kac, tako tudi danes zlati resnici na ljubo samo ugotavljamo, da je SLS v mariborskem narodnem bloku napram naprednjakom v manjšini in je dobila župana le kot relativno najjačja skupina.

a— **Iz študijske knjižnice v Mariboru.** Mariborska študijska knjižnica je v zadnjem času dobila veliko zbirko izbranih čeških knjig po pokojnem polkovniku Jerneju Aljančiču, ki je kljub dolgoletnemu vojaškemu službovanju ostal zaveden narodnjak. Nadalje si je knjižnica pridobila precej knjig iz nekdanje knjižnice gradu Statenberg pri Makolah, večinoma hrvatska in madžarska dela. Knjige so bile že prodane kot star papir raznim trgovcem v okolici. Zgodba, ki se vedno ponavlja! — Od mestne občine na novo kot bibliotekar nastavljeni profesor g. Janko Glaser je že začetkom oktobra nastopil službo v študijski knjižnici. Z njim je pridobila knjižnica mlado strokovno moč, ki mu je poverjena naloga, da strokovnjaško uredi to knjižnico, kateri so dani vsi pogoji za lep razvoj

a— **Petsobna stanovanja ne bodo prosta?** Tovarnar dr Franz ima v svoji hiši na Glavnem trgu, kjer je Velika kavarna, petsobno stanovanje prazno in je isto pravkar oddal, ker je je smatral v smislu poročil o uvedbi stanovanjskega zakona za prosto omejitve. Mariborsko stanovanjsko sodišče pa je včeraj izreklo, da se sme po noveli stanovanjskega zakona nakazovati le 4 sobe, iz česar pa še ne sledi, da so petsobna stanovanja prosta omejitve. Tako vsaj govori izvirnik v Službenih novinah, medtem ko je prestava v Uradnem listu, ki govori o 4sobnih stanovanjih, napačna. Stanovanjsko sodišče je torej predmetno stanovanje razpisalo s 4 sobami, peta soba pa bo na razpolago hišnemu gospodarju. Končna rešitev bo važna radi usode ostalih petsobnih stanovanj v Mariboru, ki jih je precej.

Pride:

Dunajska srca

„Družina Schimek" **Kino Ideal.**

Iz Celja

e— **Redni sestanek članov krajevne organizacije SDS Celje mesto** bo v sredo zvečer ob 8. v klubovi sobi Celjskega doma. Sestanek članov za krajevno organizacijo SDS **Celje okolica** bo v četrtek ob 8. zvečer v gostilni Podržaj na Bregu.

e— **Gostovanje ljubljanske drame v Celju.** Ljubljanska drama gostuje danes v mestnem gledališču z Anzengruberjevo »Slaba vest«, kmetska komedija v treh dejanjih.

e— **Konec tiskovne pravde dr. Rudolf Dobovišek contra Žabkar.** V četrtek, dne 4. t. m. se je vršila pri stolu sedmorice v Zagrebu javna prizivna razprava v tiskovni pravdi dr. Dobovišes-Žabkar (Jutro). Dr. Dobovišek je tožil dopisnika »Jutra«, g. Žabkarja, ker mu je očital, da je prelomil častno besedo, dano obveznost. G. Žabkar je nastopil pri razpravi v Ljubljani dokaz resnice in bil oproščen. Proti tej razsodbi deželnega sodišča je vložil g. dr. Dobovišek ničnostno pritožbo na stol sedmorice, ki jo je pa ta zavrnil in potrdil razsodbo prve instance.

e— **Kino v Celju.** Kino Gaberje ima na sporedu od 9. do 11. krasen ameriški film »Trije lopovi«, Mestni kino pa Harry Pielov film »Črni Pierot« v dveh delih.

e— **Občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo.** V četrtek 18. t. m. ob 1. popoldne bo v Celjskem domu izreden občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo. Ob desetih dopoldne bo v Celjskem domu konferenca trgovskih gremijev in zadrug, na kateri se bo razpravljalo o izpremembi pravil.

e— **Pomočnik ministra za narodno zdravje v Celju.** V Celje je prišel pomočnik ministra za narodno zdravje g. Ivetić. Pregledal je bolnico ter se tudi odpeljal v Savinjsko dolino. Odpotuje danes, in sicer z avtomobilom.

e— **Celjsko mestno gledališče.** V četrtek, dne 4. t. m. so vprizorili člani Ljubljanskega dramskega gledališča na celjskem gledališkem odru komedijo «Dr. Knock» ali Triumf medicine». Razen lož je bilo gledališče še precej dobro zasedeno. Razprodane bi pa bile lahko vsakokrat tudi lože, ako bi se za celjsko kulturno življenje žrtvovali in nekoliko bolj zanimali tudi premožnejši sloji. Začetek igre se je to pot zakasnil, tudi odmori med dejanji so bili zaradi izmenjavanja scenerije daljši. Igrali so vsi ljubljanski igralci prvovrstno in vsestransko za dovoljivo, zlasti oba igralca v glavnih vlogah gg. Rogoz in Lipah. Komedija je vzbujala sicer v podrobnosti precej smeha, v celoti pa po svojem francoskem miljeju in vsebini ni povsem odgovarjala okusu vsega občinstva. Celjani so hvaležni, da prinašajo ljubljanski igralci, sedaj že s tretjo igro, lep kos ljubljanskega kulturnega življenja tudi v Celje. Hvala in priznanje gre v tem oziru vsem, zlasti pa g. prof. Šestu, ki kaže tako veliko zanimanje za povzdigo celjskega gledališkega življenja. V torek, dne 9. t. m. se vprizori Anzengruberjeva «Slaba vest», ki bo po svoji vsebini zadovoljila vse, zlasti pa one, ki v lahkih francoskih komedijah ne najdejo primernega notranjega užitka.

e— **Nakup hotela «Pri kroni» v Celju.** Z ozirom na tozadevno kritiko v «Slovencu» in nekaterih občinskih odbornikov češ, da se je finančni odsek z nakupom tega poslopja v stanovanjske svrhe prenaglil, je referent finančnega in gospodarskega odseka v zadnji občinski seji nakup tega velikega objekta obrazložil s prilično sledečimi argumenti: Že večkrat se je rzpravljalo v finančnem odseku o tem, da je mestna občina celjska dolžna vsaj nekaj storiti v stanovanjske svrhe. Vsled neurejenih gospodarskih razmer in vsled nestabilne valute, je bila odločitev za mestno občino težka. S stabilizacijo valutarnih razmer in vsled novega stanovanjskega zakona, ki bo v doglednem času popolnoma ukinil zaščito gospodarsko šibkejših slojev, je pa mestna občina dolžna, da za ta slučaj preskrbi za deložirance vsaj nekaj stanovanj. V to svrho je prišlo v poštev tudi staro šolsko poslopje okoliškega krajnega šolskega sveta, ki je cenjeno na približno 440.000 Din. Hotel Pri kroni je mestna občina kupila za 450.000 Din. V cenah pri obeh poslopjih ni velike razlike, zadnji objekt je pa vsekakor veliko večji in za mestno občino celjsko vsled svoje lege tudi važnejši in pripravnejši. Na prostoru bivše vojaške bolnice namerava pravoslavna občina postaviti svojo cerkev. Vrazov trg in vso okolico bo morala mestna občina primerno prerediti in olepšati. Ako se hoče gledališče razširiti, pride v poštev edino le objekt, ki ga je kupila sedaj mestna občina. Ta prostor igra nadalje veliko vlogo pri izvršitvi regulacijskega načrta. Tudi Nemci so svoj čas v olepševalne svrhe nakupili razne objekte, tem manj je zameriti sedanjemu občinskemu odboru, ako si zasigura lep prostor na onem delu mesta, ki bo igral v bodočnosti pri razširjenju mesta še važno vlogo. Nakup hotela «Pri kroni» je finančni odsek, ki šteje 10 članov, sklenil soglasno, kritje se bo našlo iz prodanih stavbišč mestne občine, za prizidavo pa se bo moralo najeti posojilo, ki se bo tekom let amortiziralo.

Iz Kranja

r— *«Prababica» na kranjskem odru.* Z neodeljsko vprizoritvijo je napravil Gledališki oder domače Čitalnice v svojem stremljenju krepak korak naprej. Grillparzerjeva tragedija «Prababica» je odrsko silno učinkovita, vseskozi napeta. Važnejše vloge so bile primerno razdeljene, z ljubeznijo naštudirane. Od teh je omeniti zlasti Jaromirja (g. Reša), grofa Borotinskega (g. Pešla) ter Berto (gdč. Strgarjevo), ki so v odlični meri pripomogli k uspehu celotne predstave. Prababica (gdč. Kocmurjeva) je bila posrečena kreacija. Od manjših vlog je najbolj ugajal stari kaštelan (g. Vajt). Stotnik (g. Vreček) premalo vojaški v kretnji in tonu, ostalim več naravnosti. Trd oreh skoro za vse je bila govorica v vezani besedi, onih v važnejših vlogah bi morala biti jasnejša, glasnejša, onih v manjših pa tudi manj deklamatorična. Vzgleden v tem je bil g. Vajt. Igro je s pohvalno skrbnostjo izrežiral g. Reš. Inscenacija, dekoracije, kostumi so ustvarili svoj efekt, ki ga redko doseže kak diletantski oder. Le nekaj. Nastop prababice naj bi bil bolj poděrtan z noto bele svetlobe. Prve tri pavze bi bile lahko znatno krajše. Pohvalo zasluži neumorni čitalnični orkester. Skoro napolnjena dvorana ni štedila s pohvalo. Kl.

r— *Nocojšnja predstava.* Nocoj ob 20. uri se ponovi v Narodnem domu tragedija «Prababica», ki je dosegla pri nedeljski premieri krasen uspeh.

r— *Zopet požar v Predosljah.* V noči od nedelje na pondeljek je zopet gorelo v Predosljah, kjer imajo skoro vsak teden požar. To pot sta pogorela župniku gospodarsko poslopje in hlev. Živino so še pravočasno rešili.

Iz Trbovelj

t— *Gasilski dom v Hrastniku* bo v kratkem izročen prometu. Enonadstropno stavbo je lično izdelalo stavbno podjetje Ročak v Trbovljah.

t— *Radi prepovedanega krošnjarstva* je bila prijeta Dragotina Zorc iz Sevnice.

t— *Izsleden krivec nesreče.* Pred kratkim smo poročali o nesreči v Hrastniku, pri kateri se je ponesrečila žena nekega tukajšnjega rudarja. Nesreča se je pripetila, ker je vozil neznan avto z veliko hitrostjo. Sedaj se je dognalo, da je avtomobil last znane ljubljanske tvrdke in da je šofiral Š. P. Proti njemu je uvedeno kazensko postopanje.

t— *Borza dela v Celju* obvešča trboveljsko delavstvo, da se razteza njen delokrog poleg srezov Celje, Brežice, Šmarje, Gornji grad in Slovenjgradec tudi na Laško. Kdor išče dela, naj se torej obrača na borzo v Celju.

t— *Neposredni davki za IV. četrtletje* so dospeli v plačilo s pripombo, da je davčni urad upravičen zaračunati poleg zamudnih obresti še 4 odst. tirjanega zneska za opomin.

t— *Pri Šentjurčevi hiši v Hrastniku* so izpeljali tračnice in pričeli odvažati zemljo. Zadnje deževje je povzročilo da se je plazovje raztegnilo do šolskega vrta, s čimer je glasno demonstrirana nevarnost, preteča šolski stavbi.

t— *Pevci in pevke «Zvona»!* Vsled ukrepov merodajnih krogov napram prvemu kulturnemu delavcu v Trbovljah, g. Oskarju Mollu, je leta odpovedal nadaljnje sodelovanje v tukajšnjih kulturnih edinicah, med drugim tudi pri našem društvu «Zvon«. Naj starejše in prvo pevsko društvo v rudniškem centru, je danes brez pevovodje in vaje se torej ne morejo vršiti. Pevke in pevce pozivamo, da obdrže mirno kri in vabimo člane moškega zbora, da se udeleže današnjega sestanka ob 19. pri Forteju na Vodi. — Odbor.

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonijalnih trgovinah.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 8. novembra 1926. Višina barometra 308.6

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavine: o opazovanju	v mm ob uri
Ljubljana (dvorec)	7.	756·6	11·0	97	NNE 1	9		1.9
	8.	757·3	11·4	96	NNE 1	10		
	14.	757·8	15·1	85	N 0.5	10		
	21.	759·1	11·6	8[illegible]	S 1.5	6		
Maribor	8.	757·1	12·0	93	SE 7	7		0.3
Zagreb	8.	757·7	13·0	92	NE 3	8	megla	4.0
Beograd	8.	760·8	11·0	74	ESE 7	10		
Sarajevo	8.	759·6	15·0	71	mirno	10		5.0
Skoplje	8.	765·5	8·0	94	ESE 0.5	8		
Dubrovnik	7.	759·8	18·0	80	S 13	8		14.0
Praha	7.	755·2	8·0	—	WSW 9	10		0.4
Split	7.	758·5	19·0	91	SSE 5	10	po dežju	4.0

Solnce vzhaja ob 6·47 zahaja ob 16·40 luna vzhaja ob 09·31 zahaja ob 18·44

Povprečni barometer je danes v Ljubljani višji za 0·2 mm kot včeraj.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 16·3 najnižja 10·8 C.

Dunajska vremenska napoved za torek: V južnih Alpah pretežno oblačno; mnogo padavin.

Tržaška vremenska napoved za torek: Lahki vzhodni vetrovi. Nebo spremenljivo in večinoma oblačno; nekoliko dežja. Temperatura od 14—18°. Morje mirno.

Napredna omladina v boju za univerzo!

Napredna omladina, organizirana v JNAD Jadranu, JAD Triglavu in SRK Slavenskom Jugu, združena na skupni listi Delovne omladine, opirajoč se na pozitivne uspehe dela v preteklem letu, stopa tudi letos v strnjenih vrstah v boj za napredno in nacijonalno univerzo.

Razni destruktivni elementi, inspirirani od komunistov, so hoteli razbiti skupni nastop, ali to se jim ni popolnoma posrečilo. Na včerajšnjem članskem sestanku JAD Triglava so sicer uspeli, da so dobili navidezno večino, ali pravi Triglavani so ostali verni svojemu programu, dani besedi in gredo z ostalimi naprednimi skupinami v volitve. Razčiščenje v društvu Triglav koristi napredni stvari, ker ne bodo mogli komunisti več zahrbtno rovariti v naprednih vrstah.

Delavni odborniki naše liste so s svojim dosedanjim delom dokazali, da so bili vredni zaupanja, ki ga je lansko leto izkazala večina akademikov s svojim glasovanjem, zato smo trdno prepričani, da bo tudi v soboto dala akademska omladina svojo zaupnico, da naši kandidati nadaljujejo tako srečno započeto delo. Razne intrige — pa naj izhajajo s katerekoli strani — ki so naperjene proti našim kandidatom, ne bodo uspele, ker omladini je do dela, ne do oseb. Postavili smo svoj delovni program, ki je stvaren, obširen, nasprotniki pa nimajo nikakega programa, ampak uganjajo najpodlejšo osebno gonjo, za katero bodo odgovarjali pred sodiščem. Med akademsko omladino vlada po zadnjih komunističnih porazih navdušenje za našo listo, splošno se komentirajo zadnji dogodki.

Volilni odbor liste Delovne omladine.

Stavka v geodetski šoli v Beogradu

Beograd, 11. novembra

V nizu ostalih stavk se je sedaj nenadoma pojavila tudi stavka dijakov II. letnika geometrskega odseka na srednji tehniški šoli.

Pred tremi dnevi so predložili dijaki upravi zavoda kolektivno resolucijo, v kateri zahtevajo, da se jim zasigura obljubljena mesečna štipendija v celokupnem znesku, brez vsakih odbitkov. Dalje, da smejo trajati njihove praktične vežbe samo šest tednov, kakor za vse odseke zavoda in da se jim, kadar so na terenu, izplača poleg štipendije tudi nagrada Din 500 za naporno in državi koristno delo. Ker pa se uprava zavoda za te zahteve dijakov sploh ni zmenila, so zapustili šolo za toliko časa, dokler se ne reši vprašanje zanje ugodno. Dijaki stoje namreč na stališču, da je država prekršila obvezo, katero je dala dijakom ob priliki vstopa v zavod. Ta obveza je obstojala v tem, da je dijakom zasigurana mesečna štipendija v znesku 700 Din za šestletno službovanje v generalni direkciji katastra po končanih študijah, v nasprotnem slučaju pa se državi povrnejo vsi stroški. Ker pa dijaki že itak malo štipendijo niso prejemali redno in v celoti, so se obrnili zato na glavno kontrolo in fin. ministrstvo, da jim vsaj te najvišje instance zasigurajo odrejeno štipendijo in jim s tem olajšajo življenje.

Organizacija stavke je izvedena odlično. Med dijaki, med katerimi je tudi 15 Slovencev, vladata popolna enodušnost in solidarnost. V slučaju neuspeha bodo dijaki raje izstopili iz šole, kakor da bi se pod istimi pogoji vrnili na predavanja.

Beograjski listi živalmo spremljajo to stavko, pa tudi javno mnenje je zainteresirano, ker je ta šola zavod, ki naj pripravi dovoljno število geometrov, ki so naši mladi državi tako potrebni.

6000 Stenjevčanov prestopilo v starokatoliško cerkev

Že včeraj smo poročali, da je prišlo med župljani v Stenjevcu na Hrvatskem in zagrebškim nadškofom do ostrega konflikta, ker so dobili za župnika človeka, ki so ga odločno odklonili. Župljani so zagrozili, da prestopijo raje v starokatoliško vero, kakor da bi jim župnikoval župnik Mokrović. Včeraj se je zglasila nova velika deputacija iz Stenjevca pri zagrebškem nadškofu, ki pa je ni hotel sprejeti. V odgovor je odšla deputacija takoj k starokatoliškemu škofu dr. Kalodjeri in mu izrazila željo, da želi 6000 župljanov v Stenjevcu prestopiti v starokatoliško vero. Dr. Kalodjera je izjavil deputaciji, da bo upošteval željo, ako prestopijo v novo vero iz prepričanja. Ko je deputacija to potrdila, je imel starokatoliški škof na zbrane nagovor, v katerem jim je pojasnil razliko med rimsko-katoliško in staro-katoliško vero. Povdarjal je, da imajo ravno tako enega Boga, iste svetnike in iste azkramente. Ne priznajo pa papeža, ker Kristus nikdar ni rekel, da mora imeti cerkev za poglavarja papeža in da bo ta papež Italijan. Starokatoliška cerkev tudi ne prizna nezmotljivosti papeža.

Doxa-ure

F. Cuden Prešernova ul. 1.

Volna

apartnih barv

za pull-overje, žemperje in obleke. Dobita tudi posebna volna «Lucero» za čepice

TONI JAGER, Dvorni trg 1, LJUBLJANA.

Sport

Tekme za Gosposvetski pokal

Pokal preide za eno leto v posest SK Ilirija

V spomin na našo neodrešeno Koroško je SK Ilirija razpisala tekme za Gosposvetski pokal. Za to tekmovanje so se prijavili štirje klubi, in sicer: Ilirija, Jadran, Hermes ter drugorazredna Slavija. Tekme tega turnirja se niso igrale v polnem času, temveč samo 45 minut. Prireditev je imela izrazito nacijonalen značaj, vendar je naše občinstvo to popolnoma prezrlo, kajti udeležba je bila naravnost skandalozno pičla. Tekmam je prisostvoval zastopnik Jugoslovenske Matice g. dr. Pretnar, ki je ob pavzi pred finalom imel na zbrane sportnike in občinstvo lep govor, ki so ga navzoči sprejeli z velikim odobravanjem. Pri prireditvi je sodelovala tudi godba Dravske divizije.

Tekme same niso nudile nobenega sportnega užitka. Favorit Ilirija, ki je tudi osvojila pokal v začasno posest, je igrala v slabi formi, da si je le s težavo zasigurala zmago.

Hermes : Slavija 2:0 (0:0)

Kot prvi par sta nastopila Hermes in Slavija, Tekma je bila skoraj že vnaprej odločena. Malo presenečenje pa je tičalo v izredno žilavi in odporni borbi Slavije, da je Hermes prav težko spravil dva gola v mrežo. Slavija je pokazala v tej tekmi prav lep napredek ter dokazala, da je res naš najboljši drugorazredni klub. Najboljši del moštva je bila obramba, osobito pa vratar, ki je v izvrstni maniri držal prav težke strele. Hermes je bil vsled nepričakovanega odpora Slavije nekoliko presenečen ter radi tega ni nudil svoje običajne igre. Dokaj nesiguren sodnik je bil g. Deržaj.

Ilirija : Jadran 1:0 (1:0)

Jadran ni nastopil kompleten, vendar je igral s svojo običajno požrtvovalnostjo ter dobrim startom. Svoje najboljše moči je imel v obrambi, predvsem v vratarju Vidmarju. Zelo dober je bil tudi srednji krilec Kern, dočim je bil napad brez svojega vodje Rapeta medel ter neodločen. Vendar je bil izid tekme kljub temu do zadnjega trenotka precej negotov.

Ilirija je podala v splošnem slabo igro, čeprav so bili nekateri posamezni igrači prav dobri. Glede slabe igre je posebno prednjačil napad, ki je igral nezmiselno in raztrgano. Najboljši mož Ilirije je bil Gabe Zupančič, ki je tudi popolnoma in sigurno obvladoval polje. Pleš v obrambi ni bil običajen, temveč precej nesiguren. Istotako Miklavčič.

Igra je bila v splošnem odprta, po pavzi pa je imela Ilirija nekoliko več od igre. Zmagonosni gol je zabil tik pred polčasom Dobrlet. Sodil je g. Kemperle nekoliko ležerno, vendar prav zadovoljivo.

Ilirija : Hermes 4:2 (2:1)

Finalna tekma je bila še najboljša, akoravno je baš tu podala Ilirija svojo najslabšo igro. Hermes je po tekmi s Slavijo s svojim nastopom in predvedeno igro napravil zelo dober vtis. Nekoliko sigurnejša obramba, posebno vratar ter boljši sodnik in rezultat bi bil za Siškarje neprimerno boljši. V svoji skupni igri pod vodstvom Zalokarja je napad Hermesa daleko bolj ugajal kot napad Ilirije, ki je igral še slabše kot v tekmi proti Jadranu. Tudi Gabe v tekmi z Jadranom najboljši mož je tu zelo popustil ter opešal. V obrambi je Pogačar zamenjal Pleša ter pač opravil svoj posel, kakor je znal in mogel.

Igra je bila ves čas odprta in v trenotkih je bil Hermes v očividni premoči. Vodstvo doseže Ilirija, toda Hermes takoj izravna. Popolnoma neupravičena enajstmetrovka prinese Iliriji ponovno vodstvo in nato se menjajo strani. Kmalu po pavzi Hermes izenači in tudi po tem ima Ilirija mnogo truda, da ubrani nevarne napade Siškarjev. Dva nadaljna napada in po krivdi branilcev pred vsem pa vratarja dobi Hermes še dva gola v mrežo. Sodil je g. Smole, ki pa se ni izkazal kot dober sodnik.

Ostale nedeljske tekme

BEOGRAD: Tekmi za olimpijski fond: Jugoslavija : Soko 7 : 1 (4 : 1), Jedinstvo : BSK 4 : 1.

ZAGREB: Nedeljske prvenstvene tekme so potekle brez iznenadenj. Hašk si je z zmago nad Železničarji zasigural prvo mesto v jesenskem tekmovanju. Hašk, ki je odigral vse tekme, vodi z 8 točkami pred Gradjanskim, ki ima 6 točk. Gradjanski mora še igrati z Derbyjem. Ako bi hotel prekositi Haška, bi moral Derbyju zabiti 18 golov, kar pa je seveda izključeno.

V nastopnem rezultati: Hašk : Železničarji 3 : 0 (0 : 0), Gradjanski : Concordia 5 : 1 (2 : 0), Derby : Croatia 2 : 2 (2 : 0), Ilirija : Sparta 4 : 1 (2 : 0), Viktorija : Uskok 4 : 2 (1 : 1), Tipografija : Makabi 1 : 0 (1 : 0).

KARLOVAC: Primorje (Ljubljana) : Gradjanski (Karlovac) 3 : 0 (2 : 0). Primorje je gostovalo v Karlovcu ter je čeprav s tremi rezervami za brata Ermana in Uršiča v prav lepi in nadmočni igri sigurno porazilo karlovškega prvaka. Domačini so nudili v prvem polčasu jak odpor, po pavzi pa je popolnoma dominiralo Primorje. Gole so zabili Poduje, Brvar in Glavič. Sodnik domačin je bil zelo dober.

DUNAJ: Avstrijska reprezentanca je v nedeljo po lepi in dovršeni igri porazila švedsko reprezentanco s 3 : 1 (2 : 1). Avstrijci so bili zlasti v prvi polovici v taki premoči, da bi bil upravičen tudi rezultat 5 : 1. Ostale prijateljske tekme: Amateure : WAC 5 : 1, Slovan : Wacker 4 : 1, Rudolfshügel : Neubau 2 : 2, Simmeringer : Nicholson 3 : 2.

SALZBURG: Dunaj : Salzburg 7 : 0 (4 : 0).

KORNEUBURG: Dunaj : Nižje Avstrijsko 5 : 0 (3 : 0).

PRAGA: Slavija : Viktorija Žižkov 7 : 1 (4 : 1), ČAFK : Nuselsky 3 : 1.

BRATISLAVA: Hakoah (Dunaj) : Makabi 3 : 0.

Juniorski lahkoatletski miting S. K. Ilirije

Na juniorskem lahkoatletskem mitingu, ki ga je priredila Ilirija v soboto in nedeljo popoldne, so bili doseženi sledeči rezultat:

Skok v daljavo: Kategorija A (do 16 let): 1. Režek 5.935, 2. Outrata 5.27 (oba Il.), 3. Lušan 4.55 (Pr.). Kategorija B (do 18 let) 1. Medica 5.53 (Pr.), 2. Kalčič 5.475, 3. Šiftar 5.37 (oba Il.).

Met krogle obojeročno (5 kg): Kat. A.: 1. Banko (10.575 in 8.40) 18.975, 2. N. Zupančič (10.02 in 7.945) 17.965, 3. Režek (9.705 in 6.725) 16.43 (vsi Il.). Kat B: 1. Petkovšek (11.375 in 8.815) 20.19 (Pr.), 2. Pavšič (9.87 in 7.785) 17.655 (Il.), 3. Pinterič (9.015 in 7.52) 16.535 (Pr.).

Tek 60 m: Finale: 1. Režek 7.4, 2. Outrata 3. Megušar (vsi Il.).

Tek 100 m: 1. Pavšič 12, 2. Kalčič (oba Il.)

Skok v višino: Kat. A: 1. Megušar 140 (Il.) 2. Lušan 135 (Pr.), 3. Banko 130 Il.). Kat. B.: 1. Medica 145 (Pr.), 2. Kalčič 140, 3. Zore 140 (oba Il.).

Met diska obojeročno: Kat. A: 1. Banko (26.555 in 19.415) 45.97, 2. N. Zupančič (22.795 in 15.09) 37.885, 3. Megušar (19.105 in 16.41) 35.515 (vsi Il.).

Tek 1000 m: 1. Zorga 2:50 (Pr.), 2. Zuccato (Il.), 3. Stupica (Pr.).

Met kopja obojeročno: Kat. B: 1. Pavšič (34.500 in 17.62) 52.12, 2. Zore (29.08 in 13.40) 42.48, 3. Kalčič (25.30 in 14.36) 39.66 (vsi Il.).

Hoja 1500 m: 1. Režek B. 7:19.2 (Il.), 2. Stupica, 3. Lušan (oba Pr.).

Hazena

Reprezentanca Ljubljane : ASK Primorje 13 : 4 (4 : 2)

Minulo nedeljo je poizkusil tehnični referent LHP postavo, ki ima odigrati še v tem mesecu tekmo z reprezentanco Zagreba, in ji kot nasprotnika določil družino ASK Primorja. Reprezentančni tim sestavljen od družine Ilirije, kompletirane s Šaplovo kot branilko in v prvem polčasu z Cimpermanovo v golu je predvedel zelo dobro igro in je njen napad posebno v drugem polčasu dvignil do popolne višine. Tudi obramba je uspešno razbijala nevarne napade Primorja v prvem polčasu, v drugem polčasu pa se napad Primorja ni mogel nikakor znajti in je delo reprezentančne obrambe bilo napram temu olajšano. Obramba Primorja je v prvem polčasu razbijala mnogoštevilne nevarne napade reprezentance, v drugem polčasu pa je vsled nesigurnosti in nesmiselne igre svoje ožje obrambe klonila.

Objave JZSS.

(Iz seje dne 3. novembra 1926.)

Savez je dosegel, da se je vnesla v novi pravilnik za znižane vožnje ugodnost polovične vožnje za člane JZSS. Kakor znano bo po tem pravilniku dovoljena polovična vožnja, ako se vozi vsaj 10 članov na razdaljo od več kot 50 km. Ljubljanska skakalnica se bo oddala brezplačno v vporabo in vzdrževanje onemu saveznemu klubu, ki ranjo reflektira. Prijavo je poslati vsaj do 15. t. m. — Glede skakalnice v Mojstrani, katera se bi zgradila ob sodelovanju saveza je nastal trenotno vsled vremenske katastrofe v Mojstrani zastoj ter je dvomljivo, ako bo mogoče skakalnico letos zgraditi. Savez bo počakal na poročilo inž. Janše v tej stvari. — Sestavljeni proračun za tekočo sezono izkazuje na stroških 16.500 Din na dohodkih pa le 3700, tedaj za 12.800 Din primanjkljaja. Savez bo skušal z izrednimi dohodki pokriti ta primanjkljaj, ako mu pa to ne bi uspelo, bo moral posamezne načrte za sezono opustiti. — Z ozirom na to, da se vrši prihodnje leto olimpijada in da se te olimpijade udeleže tudi vojaški smuški oddelki vseh držav, sklene savez, predlagati vojnemu ministrstvu udeležbo na tej olimpijadi in pripravo za pravočasni trening. Savez bo pripravil letos v februarju prvo vojaško patrulno tekmo s streljanjem, katere se bodo lahko udeležili vsi po savezu predlagani tekmovalci-častniki in podčastniki. — Vremenska poročila se bodo zbirala iz istih krajev kot dosedaj z dodatkom poročila iz Mrzlega studenca. Poročila se bodo zbirala preko železnic in Putnika pri vseh uradih Putnika, v Ljubljani pa pri tvrdki Gorec. Savez bo skušal postaviti odnosno preskrbeti postavitev posebnega kioska za vremenska poročila in vremenska opazovanja. — TK Skala prevzame pripravo predavanj o smučanju pred začetkom sezone, spremljana z skioptičnimi slikami. Kraj in dan se pravočasno objavi. — Zbor nastavnikov obstoji iz sledečih gospodov: dr. Ciril Žižek (Beograd), Marcel Madle, Dušan Zinaja, Benković Ivo (Zagreb), dr. Stanko Kmet, Ivan Tavčar, Stane Pelan, Joža Pogačar, Hinko Šircelj, Janez Kveder, Anton Seljak, I. Smerdu, Rus Anton (Ljubljana), Kodella Ivan (Celje) in kapetan Tauber. Vsi ti nastavniki imajo v smislu sklepa letošnje glavne skupščine pravice in dolžnosti saveznih odbornikov. — Vsled bolezni je odstopil začasno g. Prešeren; blagajniške posle prevzamo g. Ivo Komar. — Tajnik II.

Kol. sekcija ASK Primorje sklicuje za danes ob 19. v kavarni Prešeren sestanek vseh dirkačev in članov radi nedeljskih dirk na dirkališču.. — Načelnik.

ASK Primorje. Lahkoatletska sekcija. Pozivajo se vsi atleti in atletinje, da se korporativno udeleže pogreba nesrečnega in dragega tovariša De Reggija.

LLAP. (Službeno.) Pozivam celokupni odbor, da se udeleži pogreba našega reprezentativnega atleta Alojza De Reggija.

ASK Primorje. Pozivam celokupno članstvo, da se udeleži pogreba premilega tovariša Alojza De Reggija.

ASK Primorje. (Nogometna sekcija.) Danes ob 20.30 v klubovem lokalu v areni Narodnega doma seja nogometne sekcije, na katero se razven sekc. in centr. odbora vabijo gg. Sancin, dr. Košiša, Kuštrin, Ček, geom. Kalin in Gregorič.

SK Jadran. Odborova seja danes ob 20. uri pri Mraku. — Tajnik.

SK Ilirija. Pozivamo vse člane, zlasti lahkoatlete, da se polnoštevilno udeleže pogreba svojega bivšega tovariša De Reggija.

Revmatične bolezni v nogah

(trganje). Naravno lečenje doma z znanim vulkanskim glenom (blatom) 70° vročih žveplenih vrelcev kopališča Pistyan. Dobiva se po vseh lekarnah ali v kockah „Pi-Qa" naravni glen ali kot gotova glenova obloga „Gamakompresa". Boljše in uspešnejše od vseh zdravil. Vprašajte svojega zdravnika. — Pojasnila daje glavno skladišče: **L. Schreiber, Zagreb,** Akademički trg 1/II. Idealni hoteli spojeni z vsemi kopelmi za lečenje po zimi v kopališču Pistyan.

Omotavanje z gamakompresom.

Ricciotti Garibaldi popolnoma razkrinkan

O Ricciottiju Garibaldiju prihajajo vedno lepše stvari na dan. Tako pripoveduje novinarjem o njem zanimive reči Kamil Maradini, ki je bil kapetan v oddelku garibaldincev v svetovni vojni v Argonih in ga je potem Garibaldi spravil pred sodišče zaradi polemik o fašizmu.

Ricciotti Garibaldi je bil, kakor pripoveduje Maradini, navaden kapetan v polku garibaldincev. Med šestimi brati, ki so se prišli bojevat v Francijo, je bil Ricciotti garjeva ovca. Ko je bil leta 1915. ta polk razpuščen, se je Ricciotti ponudil francoski vladi, da bo napravil revolucijo v Italiji, ki naj bi dovedla do tega, da poseže Italija v vojno, ker je še vedno oklevala. Francoski kabinet pa ni dal nič na njegove besede, čeprav se je Garibaldi delal zelo gorečnega.

Ko je prišel na površje Mussolini, je mislil Ricciotti, da je prišel čas, da si poišče udobno mesto v fašizmu. Poslal je diktatorju prisrčno pozdravno pismo in se odpeljal v Rim. Ali njegovo fašistofilstvo je že v par dneh ponehalo. Zato se je povrnil v Pariz in postal nasprotnik fašistov. Najbrže si je moral v Rimu kaj novega izmisliti. Ricciotti ni odslej opustil nobene prilike, da ne bi kazal sovraštva do Mussolinija. To se je zlasti pokazalo pri procesu proti morilcu Bonservizija, ko je nastopil z ljuto filipiko proti fašizmu.

Pred dvema letoma je ustanovil Ricciotti v Parizu takozvane «garibaldinske predstraže», ki naj bi lepega dne šle v Italijo in vrgle režim. Znal si je zbrati potreben denar s tem, da je najel «posojilo svobode» med italijanskimi begunci v Franciji. Toda ves ta denar, in ni ga bilo malo, je izginil v njegov žep. Zveza bojevnikov v Argonih je črtala nato člane Garibaldijeve organizacije iz svojih vrst.

Lani je bil Garibaldi v tesnih odnošajih s socijalističnim poslancem Zanibonijem, ki je poskušal prvi atentat na Mussolinija. Z njim je delil 300.000 frankov, ki jih je dala na razpolago amsterdamska internacijonala in skoraj ravno toliko denarja, ki ga je dobil iz Češkoslovaške. Kmalu so prišli Ricciottijevi zavezniki do tega, da je njegovo prijateljstvo predrago. Začeli so tudi paziti nanj, ker se jim je začel porajati sum. Počasi so se ga popolnoma iznebili in Garibaldi je ostal na cedilu.

Pred par meseci se je raznesla v italijanski koloniji v Parizu vest, da je Garibaldi brez sredstev in da ga kompromitirajo razni dolgovi. Ricciotti se je sedaj ponudil italijanski policiji, da ji bo vohunil. Ta je sprejela njegovo ponudbo, ker je mislila, da ima še vedno tako velik vpliv na nasprotnike fašizma. Ali Garibaldi ni mogel «prodati tajnosti», ker mu ni nihče več zaupal in je ostal osamljen. Da bi pa le zadostil svoji nalogi in storil nekaj za prejeti denar, ki nikakor ni bil malenkosten, zakaj Garibaldi se ni spuščal v malenkosti, je prišel na misel, da bi «skoval zarote» in potem krivce po vrsti naznanil fašistom.

Po mnenju Maradinija se je dal plačati Ricciotti Garibaldi enkrat od Francije, potem pa zopet od Italije. Verjetno je tudi, da je to storil tudi v kakšni drugi državi. K sreči so sedaj strgale oblasti temu nevarnemu pustolovcu krinko z obraza.

Kakor se izve, je izjavil Ricciotti na policiji, da je vedel za načrt nekaterih inozemskih anarhistov, ki so hoteli oropati zakladnico v zakristiji cerkve Notre Dame v Parizu. Ta načrt je pred par meseci odkrila policija, preden so ga mogli anarhisti izvesti. O tej stvari ni hotel Garibaldi povedati ničesar. Zato se stvar zdi policiji zelo sumljiva, ker se vprašuje, kako je mogel vedeti Ricciotti za načrt anarhistov in ali ni bil morda z njimi v zvezi. Tudi se sedaj vprašuje policija, ali ni morda tatvina slavnega rožastega diamanta, ki je nedavno izginil iz gradu Chantilly, v zvezi s temi anarhisti, ki so si na ta način hoteli pridobiti potrebnih sredstev za kakšno politično akcijo.

Sumljivo je, kje so dobili katalonski zarotniki pod vodstvom polkovnika Mache potreben denar Znano je, da so bili res izvrstno oboroženi in da jim ni manjkalo sredstev Polkovnik Macha je povedal oblastvom, da je dobil denar od raznih Kataloncev, ki žive zlasti v Južni Ameriki in so zelo petični. Tudi se mu je posrečilo najeti med nekaterimi Katalonci posojilo.

Pariz, 8. novembra. (pr.) Štiridnevno zasliševanje Garibaldija je bilo danes prekinjeno, da more policija pregledati njegovo obsežno korespondenco in ugotoviti, v koliko je v zvezi s katalonsko zaroto. Koncem tedna bo Ricciotti zopet zaslišan. Dotlej ostane v nekem hotelu pod strogim policijskim nadzorstvom. K njemu sta smela priti danes le žena in brat, toda ob prisotnosti policijskih uradnikov.

Tajništvo Zveze prosvetnih društev v Gorici po odhodu fašistov v četrtek 4. t. m.

Naši onstran granic

p— *Makaroni v žepih nabornikov.* Iz Mirna je šlo v Gorico na nabor 17 fantov. Med potjo so kupili za 5 lir makaronov in jih porazdelili med seboj tako, da je nekoliko makaronov štrlelo iz prsnega žepa vsakega nabornika. Ko so prišli v mestu mimo tribunala, jih je ustavil in aretiral orožniški maršal.

p— *V Sv. Križu* pri Trstu so izročili v nedeljo na slovesen način prapor tamošnji orožniški postaji. Tako imajo sedaj že po raznih slovenskih krajih orožniki od domačinov darovane prapore.

p— *Pogreb miličnika Antona Kerševana.* Žrtev atentata v Šempetru na Krasu, miličnika Antona Kerševana so pokopali v njegovem rojstnem kraju v Rihembergu. Po vseh krajih, skozi katere so peljali krsto, so se zbrali ljudje v velikem številu, navzoče je bilo vojaštvo in duhovniki so blagoslovili krsto, ki je bila polna cvetja in vencev Pri odprtem grobu se je poslovil od žrtve občinski načelnik v Rihembergu dr. Pavel Sirk, zagotavljajoč, da Kerševanovo mučeništvo ne bo pozabljeno in da bo zločin maščevan. ««Na stotisoče je «črnih srajc», ki varujejo sveto usodo Italije proti notranjim in zunanjim sovražnikom»...

p— *Deset tisoč lir nagrade* dobi, kdor bi do konca novembra pripomogel k aretaciji atentatorjev in sokrivcev napada na vojašnico milice v Šempetru na Krasu. Nagrado je razpisalo notranje ministrstvo.

p— *Italijanski duhovnik v Tolminu.* Na tolminsko gimnazijo in učiteljišče pride za kateheta Italijan Fran Spessot, župnik v Perteolah v Furlaniji.

p— *Slovenskih vojakov* je polno širom Italije. Služijo pa tudi v Afriki in v Bengasiji jih je 15. Razvrščeni so pri avijatičnem, avtomobilskem in topničarskem oddelku.

p— *Pred poroto v Gorici* se je vršila razprava proti Mirku Sloku 27 let staremu, doma iz Rodika in proti 26letnemu Lovru Vovku iz Ospa. Obtožena sta, da sta leta 1921. grozila s smrtjo Mariji Mihelj v Rihembergu in ji ukradla raznih reči v vrednosti 10.000 lir, da sta oropala Frana Kodriča, da sta ustrelila Frana Birso, da sta streljala na orožnike, ki so ju zasledovali in povzročila smrt orožnika Picchija in da sta nosila revolverje brez dovoljenja. Na sled se jima je prišlo po raznih sodnih spisih. Skok in Vovk pa se nahajata, kdo ve kje. Sestavljenaj e bila obtožnica, ne da bi bila zaslišana. Razprava se je izvršila v odsotnosti obtožencev. Obsojena sta: Skok na dosmrtno ječo z desetimi leti samotne celice in Vovk na 30 let zapora s petletno samotno celico.

p— **Barduzzi odobrava požig Narodnega doma v Trstu.** Komisar tržaškega fašizma on. Carlo Barduzzi se je ob sprejetju vodstva fašistovskega lista «Popolo di Trieste» spomnil tudi na on. Giunto in mu poslal brzojavko v Rim, v kateri omenja, da je pričel izhajati list takrat, ko je vršil Giunta v Trstu «pravično in zmagonosno bitko proti komunistični in slovenski predrznosti» . . . Brzojavka je bila objavljena v petek 5. t. m., torej takoj po izgredih fašistov proti Slovencem v Gorici! Ali ne zveni kot spodbuda za nove naskoke na Slovence?! Ali ni že dovolj italijanske sramote?

Napisi na ploščah prevlečeni z radiotinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. En primer:

Senzacija! Imenitna moderna salonska veseloigra! **Senzacija!**

DEVIŠKA SUZANA

HURA VALENCIJA!

Veselo. Zabavno. Moderno. Duhovito Originalno. Elegantno. . . . . Razkošno i. t. d.
Najboljša veseloigra sezije 1926—27.

VALENCIJA! VALENCIJA! VALENCIJA! VALENCIJA!

LILLIAN HARWEY. Vili Fritsch, Hans Junkermann, Albert Paulig

DANES! DANES! DANES! DANES! DANES DANES! DANES!

Najnovejši pariški, berlinsk in dunajski šageiji

DANES! Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9 uri. **DANES!**

Preskrbite si pravočasno vstopnice! Telefon 124.

ELITNI KINO MATICA, na uglednejši kino v Ljubljani!

Gospodarstvo

Komu v korist?

Vzpričo dejstva, da izrabljajo gotovi politični krogi že nekaj časa sem polom Slavenske banke za agitacijo proti slovenskim hranilnicam in da je radi te neosnovane gonje vlagajoče občinstvo že tako zbegano, da marsikateri več ne vé, ali in komu bi še zaupal v hrambo svoje prihranke; — zato Vas prosim, gospod urednik, da dovolite v svojem listu primeren prostor naslednjim mojim vrstam:

Namen hranilnic je, da navajajo občinstvo do varčevanja. V to svrho sprejemajo vloge od vsakogar in v vsakem znesku. Vložen denar uporabljajo hranilnice po svojih od vlade potrjenih pravilih za razna posojila s pupilarno varnostjo in za nakup vrednostnih papirjev. Del gotovine pa morajo imeti hranilnice vedno na razpolago za vsakdanje dvige. Da jim ta denar ne leži mrtev v lastnih blagajnah, ga nalagajo — in to tudi v smislu svojih pravil — pri akreditiranih bankah in kreditnih zavodih, ki jih naznanijo politični deželni oblasti v potrditev. Tega načina poslovanja so se strogo držale tudi hranilnice, ki so nalagale svojo odvišno gotovino poleg v druge banke tudi v podružnice Slavenske kot akreditirane banke.

Če imajo nekatere hranilnice v razmerju s svojim vložnim stanjem neprimerno visoke naložbe pri Slavenski banki, je to posledica tega, ker te hranilnice niso mogle svoje gotovine sproti v zadostni meri naložiti v varna posojila, ker zaradi splošne gospodarske krize ni bilo posojilojemalcev. Ni se torej s tem denarjem od strani hranilnic prav nič »špekuliralo«, niti niso te naložbe «protizakonite», kakor to trdi «Kmetski list» v št. 44 z dne 3. t. m.

Prav tako se mora označiti skrb, ki jo kažejo gotovi gospodje za občinske davkoplačevalce, češ, da bodo morali pokrivati «morebitne izgube hranilnic davkoplačevalci z zvišanimi občinskimi dokladami», — milo rečeno — za pretirano.

Znano je dejstvo, da so morale slovenske hranilnice za časa vojske podpisati pod pritiskom avstrijske vlade milijonska vojna posojila. Za to se niso uporabile samo njihove rezerve, marveč so bile tangirane v veliki meri tudi vloge. Znano je pa nadalje tudi, da naša država teh vojnih posojil ni priznala in se od hranilnic smatrajo kot izguba. Ne more pa se navesti niti en slučaj, v katerem bi bil kak vlagatelj radi tega prikrajšan na svojih vlogah ali na svojih obrestih le za en vinar; niti slučaj, v katerem bi se bila enemu občinskemu davkoplačevalcu radi te izgube hranilnic predpisala za en vinar višja občinska doklada.

Žalostno, skrajno žalostno je, da se v času, ko ječi že itak vsa Slovenija pod težo gospodarske krize, najdejo še ljudje, ki skušajo to krizo povečati z beganjem in z napačnimi propovedmi, ki so sposobne, pripraviti vlagajoče občinstvo do tega, da potegne svoj denar iz denarnih zavodov brez razlike in ga hrani doma po svojih škrinjah Ali si ti hujskači predstavljajo posledice, ki morejo iz tega nastati za splošnost? Taki ljudje, pa naj si pripadajo katerikoli politični stranki, nimajo pravice nastopati kot dobrotniki in voditelji ljudstva, ki rabi resnega poduka in ne zavajanj; nimajo pa tudi ne pravice, reklamirati za sebe občinske uprave.

Po vseh državah, kjer so se uvedle občinske (mestne) ali okrajne hranilnice, se je pokazalo, da je ta vrsta denarnih zavodov za malega človeka najpripravnejši hranitelj njegove gotovine, pa tudi največji dobrotnik onemu, ki si v potrebi išče posojila. Povsod drugod se stremi za tem, da hranilnice ugodno uspevajo, kajti čim močnejša je hranilnica, tem več koristi od nje imajo občina, okraj, pa tudi splošnost.

Ne morem torej pojmiti, da se zaganjajo javno in tajno v te institucije pri nas osebe, ki so same na poti, da bodo nekdaj rabile pomoč hranilnic.

Ne bilo bi mi ljubo, ko bi se moral kdaj dotakniti varnosti vlog kje drugje. Storil bom pa to brezobzirno, če se bo gonja napram hranilnicam še nadaljevala.

Iv. Hiter,
višji kontrolor Mestne hranilnice ljubljanske.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (8. t. m.) zaradi pravoslavnega praznika ni poslovala.

= **Slovenski predlogi za konferenco o načrtu bodoče železniške mreže.** Prometno ministrstvo je sklicalo za 16. t. m. v Beogradu železniško konferenco, na kateri se ima določiti splošen državni načrt železniške mreže za celo državo, po katerem naj bi se vršila bodoča gradba važnih železniških prog tako, da bi vsaka novozgrajena proga predstavljala organski del celokupne železniške mreže. Ta splošen načrt ima biti izraz naše nacijonalne prometne politike. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je pozvana, da po svojem delegatu sodeluje na tej konferenci, kateri namerava predložiti zahteve po dopolnitvi in izgradbi železniške mreže v Sloveniji. Znano je, da obstojijo v tem oziru razni načrti in zahteve. Interes Zbornice je, da se doseže čim večji sporazum interesiranih krogov, da bo zborničnemu delegatu mogoče predložiti konferenci enotne predloge, ki so ne samo v lokalnem oziru utemeljeni, marveč, ki so tudi s splošnega državnega stališča pomembni in sprejemljivi in ki so v prometno - političnem oziru tudi važnega mednarodnega pomena. V to svrho je zbornica sklenila prirediti predkonferenco interesentov, ki se bo vršila v četrtek 11. t. m. ob 10. dopoldne v zborničnih prostorih, Beethovnova ulica 10. Predmet razprav je predvsem sestava predlogov za železniško konferenco v Beogradu kakor tudi razmotrivanje stališča in predlogov, ki sta jih stavila glede prog v Sloveniji Združenje jugoslovenskih inženjerjev in Direkcija za gradbo novih železnic v Beogradu in končno načrt zakona o najetju investicijskega posojila za gradbo novih železnic.

= **Svetovni trust in naša industrija vžigalic.** Kakor poročajo, ima švedsko - ameriški trust industrije vžigalic namero, da pokupi čim več tvornic vžigalic po svetu. Gospodar trusta je Kreuger, ki ima večino delnic v svojih rokah. Ta trust je nedavno kupil v Alžiru največjo afriško tvornico vžigalic, potem največjo švedsko tvornico in edino tvornico na Filipinih. Kreuger, ki se nahaja sedaj v Ameriki, je izjavil, da se bo trust razširil tudi v Južno Ameriko in Rusijo. Čim se vrne v Evropo, bo začel pogajanja z onimi evropskimi podjetji te stroke, ki še niso v trustu Predvsem gre baje za češkoslovaško tvornico «Solo», ki je v interesni zvezi z «Dravo», d. d. v Osijeku, in Bosansko-hercegovinsko tvornico vžigalic v Dolcu. Na zadevne vesti je podal ravnatelj «Drave» Schuster uredništvu «Hrvatskega Lista» izjave, da se je uprava tvornice te dni informirala pri vodstvu švedsko - ameriškega trusta, pa se ji je službeno odgovorilo, da se vodijo pogajanja s «Solom» samo v svrho reguliranja izvoza; o prodaji tvornice pa ni govora. Sicer pa, ako bi «Solo» tudi prešel v roke trusta, bi se to prav nič ne tikalo «Drave» in «Dolca», ker je vpliv inozemstva na ti dve tvornici tako neznaten, da ni niti govora o pristopu teh dveh tvornic k trustu. Monopolska uprava je mišljenja, da tudi ni nikake potrebe in razloga, da bi ti tvornici prešli v tuje roke, dokler zadoščata domačim potrebam.

= **Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško** se bodo začela, kakor poročajo iz Beograda, v začetku prihodnjega leta, ker je Češkoslovaška sedaj preveč zaposlena s trgovinskimi pogajanji z drugimi državami.

Borze

8. novembra.

LJUBLJANA (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 73.50, Vojna škoda 330—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 194—197, Ljubljanska kreditna 150 do 150 (150), Merkantilna 96—0, Prištedjona 865—868, Kreditni zavod 165—175, Strojne 80—0, Vevče 105—0, Stavbna 55—65, Šešir 104—0 Blago: Zaključki: bukovi plohi, neobrobljeni, 38 mm, od 2.25—4.50, od 20 do 40 cm šir., fco vagon meja, 2 vagona 530 do 530 (530); hrastova drva, suha, 50 % okroglic, fco meja, 5 vagonov 21.50—21.50 (21.50); hrastove podnice, 43 mm, 2.65 m od 16 cm šir. napr., fco meja, 1 vagon 1220 do 1220 (1220); deske (smreka, jelka), 28 mm, od 16 cm naprej, monte, media 24, fco vagon meja, 1 vagon 515—515 (515), borovi hlodi, 4 m, od 25 cm prem. naprej, fco vagon namembna postaja Gorenjsko, 3 vagone 245 do 245 (245); deske smrekove, 4 m, I, II., 38, 48, 58 mm, od 16 napr., fco vagon meja, 1 vagon 575—575 (575); bukova drva, suha, zdrava, metrska, fco vagon meja, 3 vagone 23—23 (23). Povpraševalo se je po lanenem semenu brez ponudb. Ponudbe so bile v raznih kmetijskih pridelkih brez povpraševanja. Službeno se objavlja, da je gosp. Pavel Cvenkel 6. t. m. odložil mesto pooblaščenega borznega senzala.

ZAGREB Bančne in industrijske vrednote so se trgovale po starih tečajih. Vojna škoda je slabša Promptna se je trgovala po 330—331; istotako kasa. — Italija je tekom sestanka popustila od 242.25 na 241. Pariz je istotako slabši in je zaključil na višini 185. Poskočil je London, ki se je trgoval po 275, a denar je ostal na višini 275.10. Dunaj, Berlin in Praga so ob čvrsti tendenci zadržali višino tečaja od petka. Skupni devizni promet 10.2 milijona dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2269—2275, Dunaj izplačilo 798.5—801.5, Berlin izplačilo 1348—1351, Budimpešta 0.07935—0.07965, Italija izplačilo 241.49—243.49, London izplačilo 274.59—275.39, New York ček 56.56 do 56.76, Pariz izplačilo 185.55—187.55, Praga izplačilo 167.6—168.4, Švica izplačilo 1092.75 do 1095.75; valute: dolar 55.9—56.1, avstrijski šilingi 802.5—805.5, Kč 0—166.25 mK 0.0781 — 0.0784; efekti: bančni: Eskomptna 100—101, Poljo 15—15.5, Kreditna Zagreb 100—101, Hipo 56—57, Jugo 95.5 do 96.5, Obrtna 50—53, Prištedjona 865 do 867.5, Ljubljanska kreditna 140—150, Narodna 4250—0; industrijski: Dubrovačka zaključek 410, Gutmann 240—260, Isis 45 do 46.5, Slavonija 33—34, Vevče 105—0, Šečerana Osijek 410—425, Nošička 1250—0; državni: investicijsko 77—77.5, agrarne 43.25 do 43.75, Vojna škoda, promptna 330—331, za november 0—331, za december 333—335, kasa 330—331.

CURIH. Beograd 9.1425, Berlin 123.30, New York 518.875, London 25.155, Pariz 16.95, Milan 21.75, Praga 15.8675, Budimpešta 0.0072675, Bukarešta 2.81, Sofija 3.7425, Dunaj 73.15, Varšava 57.

TRST. Devize: Beograd 41.50—42.50, Dunaj 330—350, Praga 69.50—70.50, Pariz 77.50—78.50, London 113.75—114.75, New York 23.30—23.60, Curih 450—460, Budimpešta 0.0320—00340, Bukarešta 12.50—13.50; valute: dinarji 41—42.25, dolarji 23.10 do 23.50, 20 zlatih frankov 98—98, zlata lira 452.32.

DUNAJ, Devize: Beograd 12.485 do 12.525, Berlin 168.25—168.75, Budimpešta 99.21—99.51, Bukarešta 3.895—8.915, London 34.845—34.445, Milan 29.78—29.88, New York 708.225—710.75, Pariz 23.20—23.30, Praga 20.98—21.06, Sofija 5.11—5.15, Varšava 78.15 do 78.65, Curih 136.53—137.03; valute: dinarji 12.48—12.54, dolarji 706.50—710.50.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.45, v Berlinu 7.415, v Londonu (popoldne) 275, v New Yorku (6. t. m. po borzi) 1.76 in tri četrtinke.

Premogokop

išče 15.000 tekočih metrov tračnic 9, 3—12 kg, malo rabljenih, v vrlo dobrem stanju, dobava v roku 2 mesecev. — Ponudbe pod „J. Z. 501" na Jugoslavensko Rudolf Mosse d. d., Zagreb, Gajeva ulica štev. 1.

Strešna lepenka

Zinko-Ruber lepenka, lesni cement

dobavlja takoj v vsaki množini najcenejše

Tel. inter. 313 **Jos. R. Puh** Tel. inter. 313

Ljubljana, Gradaška ulica 22.

Kontoristinjo

1174

z večletno dobro prakso veščo vseh pisarniških poslov z znanjem jezikov, strojepisja in stenografije **išče m.** Lastnoročne dopise je poslati na: „HERA" stavbna reg. zadruga v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 11

Družabnika

išče veletrgovina papirja in razglednic.

Osebno sodelovanje mogoče. — Potreben kapital 50 000 do 100.000 Din. 11693

Ponudbe na ogl. oddelek „Jutra" pod **„Eksistenca".**

Uljudno se priporočam za kritje streh, postavljanje žlebov in vsa popravila

GUSTAV PUC

kleparstvo

Tržaška cesta 9 (nasproti Tobačne tovarne)

Ameriške zadeve

urejuje najbolje in ceno 242

Dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna **Ljubljana,** Miklošičeva cesta 6.

Zahtevajte gratis cenike!

Naznanilo otvoritve. 11735

Cenjenim tvrdkam in občinstvu vljudno naznanjam, da sem z tvrdke „Triglav", jugoslovanska izdelovalnica perila v Ljubljani, Kolodvorska ulica 8 in Vojvode Mišića cesta 21, izstopila kot družabnica in tehnična voditeljica ter otvorila 8. novembra t. l.

lastno tovarno perila

v Ljubljani, Gosposka ulica št. 16.

Izdelujem vsakovrstno perilo za gospode po meri in naročilu, prevzemam blago v izdelavo in dobavljam perilo iz lastne zaloge po najugodnejših cenah.

GENIČA VOJSKA tovarna perila,
Ljubljana, Gosposka ulica 16

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Prireditve

«Sočanom» in prijateljem «Soče»

Društvo Soča ima odslej naprej svoja predavanja in vse prireditve v prostorih restavracije «Ljubljanski dvor».

V teh prostorih se vrši v soboto 13. t. m. zabavni Martinov večer z zelo pestrim programom. Med drugimi točkami programa govori «O Martinu, goski in novem vinu» naš poznani dovtipni govornik, šolski ravnatelj g. A. Mervič.

Na ta večer vabimo vse p. n. člane in prijatelje in pričakujemo, da bodo novi prostori vsakogar in vsestransko zadovoljili.

Začetek ob 8. zvečer. — **Vstop prost.**

Veseličnl odsek «Soče».

Obrt

Dvokolesa

popravlja najbolje, najhitreje in najceneje Florjančič, Nunska ulica 3. 215/I

ŠTAMPILJE pečate etikete graverstvo SITAR & SVETEK LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13

Spretna šivilja

se priporoča za delo na dom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33830

Za popravljanje galoš

sem otvoril novo urejeno delavnico. — Se priporoča August Škof, Borštnikov trg 1, poleg Rimske ceste. 32793

Trajno kodranje, vodno ondulacijo in barvanje las izvršuje Podkrajšek, frizer v Ljubljani. 243

Šivilja

prevovrstna za izdelavo damskih plaščev, kostumov in drugih toalet, se priporoča cenjenim damam. — Cene skromne. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33860

Zimnice (modroče)

in slično grem izvrševat ali popravit na dom. Delam tudi sedlarska dela dobro in poceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33859

Šivilja

sprejme iz trgovine v delo moško in žensko perilo. — Ponudbe pod «Stalno delo» na oglasni oddelek «Jutra». 33890

Šivilja

velikomestna, se priporoča dobri hiši za novo in moderniziranje plaščev, oblek in toalete, najraje izven Ljubljane. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pariz». 33885

Službe dobe

Železničarji!

Iščemo kavcije zmožnega zastopnika ki ima veliko poznanstvo med svojimi sovrstniki, za prodajo lukrativnega predmeta. Kot postranski zaslužek nudimo visoko provizijo Ponudbe na ogl oddelek «Jutra» pod «Štev. 345». 33587

Zastopnike

kavcije zmožne sprejmem za lukrativni predmet, predvsem proviziJsko potnike, ki imajo obsežno poznanje. Zaslužek siguren. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Sigurnost 86». 33586

Služkinjo

ki zna kuhati in opravljati druga hišna dela, sprejme Josip Škerl, trgovec v Sevnici ob Savi. Plača po dogovoru. 32892

Brivskega učenca

pridnega in poštenega takoj sprejme A. Štojs, brivec v Sevnici. 33578

Pletiljka

dobro izvežbana, dobi stalno delo s hrano in stanovanjem v hiši ter s plačo po dogovoru. Nastop takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33706

Kuharico

srednjih let, za orožnike na Gorenjskem sprejmemo. Nastopiti je takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 51». 33851

Dekle

pošteno, snažno in marljivo, staro 25—35 let, ki zna kuhati dobro meščan. hrano in delo za boljšo hišo, takoj sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33690

Strojepisko

v Mariboru sprejmem. — Prednost imajo Mariborčanke. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» v Mariboru pod «Stenografinja».

Učenca

za špecerij. trgovino sprejmem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33607

Mehaniki-ključavničarji

Nekaj dobrih mehanikov in stavb. ključavničarjev sprejme Tribuna F. B. L. — Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 33794

Trg. sotrudnika

dobro verziranega detajlista špecerij. stroke, zmožnega slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi, zdravega in agilnega, prvovrstnega, vojaščine prostega, sprejmem. Ponudbe z navedbo referenc pod šifro «Celje 27» na oglasni oddelek «Jutra» v Ljubljani. 33825

Manufakturista

v svoji stroki popolnoma izvežbanega, resnega, sprejme kot prodajalca E. Šuppanz v Pristavi. 33821

Dekle za vse

ki zna dobro kuhati in streči, sprejme tričlanska družina. Samo dobro izvežbane naj pošljejo ponudbe na naslov: Inženjer Žakič, Zagreb, Mihanovićeva 20. 33824

Žagarja

k venecijanki, treznega in dobrega, s prakso v popravilih, sprejme takoj Štefan & Drobnič, Dobrepolje. 33822

Zastopstvo

damo agilnemu trgovskemu potniku, ki potuje po celi kraljevini — v predmetu «mačka v vreči». Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «30 % provizije». 33823

Skladiščnika

zanesljivega in treznega, za ekspediranje, raznašanje blaga in za inkasiranje sprejmemo. Pogoj 5000 Din kavcije. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33855

Gospodično

z znanjem francoščine in nemščine sprejmem k dvema otrokoma. Ponudbe s sliko in zahtevo plače na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dobri pouk». 33836

Prekajevalca

dobro izvežbanega iščem za zimsko sezono. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Na deželi». 33868

Več krojaških pomočnikov

dobro izurjenih sprejme Škerbič, Trbovlje. 33879

Potnika

za Ljubljano in okolico za obisk tovarn, delavnic in privatnikov proti kaveiji 5000 Din in dobri proviziji sprejmem. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Agilen 91». 33891

Služba iščeio

Prodajalka

dobro izurjena v delikatesni in specerijski stroki, želi premeniti dosedanjo službo, bodisi v mestu ali na deželi. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dobra moč št. 100» 33530

Postranski zaslužek

dober, dobe agilni gospodje in dame. — Ponudbe pod «3000/26» na oglasni oddelek «Jutra». 33516

Trgovka

prisiljena radi družinskih razmer opustiti svojo trgovino, išče službo v trgovini mešane stroke, najraje izven Ljubljane, v kaki filijalki ali manjši trgovini. Šla bi tudi za poslovodkinjo. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zvesta moč». 33675

Krojaški pomočnik

izurjen, išče službe. Nastopi lahko takoj. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Izurjen 71». 33671

Gospodična

verzirana v večjih strokah trgovine, z večletno prakso in dobrimi referencami — zmožna samostojnega vodstva, išče mesta voditeljice, blagajničarke ali prodajalke. Gre tudi v pomoč šefu. Ponudbe pod «Dobra moč 74» na oglasni oddelek «Jutra». 33749

Natakarica

začetnica, z znanjem šivanja, išče namestenja v manjšem mestu ali večjem trgu. Dopise na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Poštenost 90». 33790

Orožn. narednik

vpokojen — trgovska moč, išče mesto skladiščnika, pisarja, tajnika, parnika, portirja v hotelu ali tovarni v Ljubljani, Celju ali Mariboru. Ponudbe pod šifro «Stalna služba 120» na ogl. oddelek «Jutra». 33818

Prodajalka

vešča mešane stroke, z večletno službo in jako dobrimi spričevali, išče mesta. Službo lahko nastopi takoj ali s 15. novembrom 1926. Najraje bi šla k boljši hiši, kjer bi imela priliko, da bi se učila kuhati. — Cenjene ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» v Ljubljani pod «Poštena 11». 33667

Gospodična

v Ljubljani, vešča slovenske, hrvatske in nemške korespondence, kakor tudi stenografije navedenih jezikov, vešča samostojnega knjigovodstva, išče službo za čas od ½7.—9. ure zvečer. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Delo». 33639

300 Din nagrade

dam onemu, kateri mi preskrbi mesto kontorista v kakem večjem podjetju. — Zmožen sem vseh kontorskih poslov, slov. in srbohrv. korespondence, strojepisja in knjigovodstva. — Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Agilen 46». 33846

Zaposlenost

išče vpokojenec, četudi le posamezne ure na dan. — Sprejme delo tudi na dom. Vešč je slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi ter administrativnih in blagajniških poslov. Cenjene dopise prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod znakom «Ljubljana 1». 33851-a

Mladenič

ki je dovršil 7 razredov ljudske šole, z izvrstnimi spričevali, star 15 let, čvrst, zdrav in zelo priljubljen ter zanesljiv, iz dobre hiše, želi vstopiti kot učenec v mešano ali manufakturno trgovino kjerkoli, z vso oskrbo — po dogovoru. — Miklič Brezovšek, Zagorje št. 54 ob Savi ali Ljubljana VII, Maurerjeva ulica 4 — Miklič. 33596

Kovaški pomočnik

tudi vešč podkovanja konj, išče službo. — Ponudbe na: Počivalnik, Podbrezje. 33861

Gospodična

zmožna hrvatskega in nemškega jezika ter z večletno prakso, išče mesto vzgojiteljice k boljši družini. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Vzgojiteljica 84». 33884

Močno dekle

bi šlo v službo na deželo za sobarico. Nastop 1. decembra. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33736

Korespondentka

in knjigovodkinja, samostojna, z znanjem več jezikov in večletno prakso, išče mesta. Ponudbe pod značko «Zmožna 1000» na oglasni oddelek «Jutra». 33700

Prodam

Stavbni les

stara okna, apno itd. naprodaj po ugodni ceni. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33555

Sadno drevje

vseh vrst, I slovenske drevesnice proda Dolinšek. Št. Pavel, Savinjska dolina. 32330

Razne predmete

Omare, lesene in železne postelje, vojaške nočne omarice, velik železni štedilnik, kotel za proizvajanje pare, cementne in lesene kadi, platovoz, koleselj, 2 nova komata, škripec za dviganje teže do 1500 kg, telefonska aparata, 2 električna števca, kontrolno uro, železne peči «Olson» luči, strunno mizo, Schapirograph, Opalograph in drugo prodam. Zahtevajte ponudbe pod naslovom: Poštni predal št. 5, Ptuj 32691

Osebni avto «Ford»

v zelo dobrem stanju ceno prodam. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Izvrsten stroj». 33731

2 konjska omnibusa

dobro ohranjena in nov koleselj proda po nizki ceni Jožef Peterca, kolarstvo, Koseze, Ljubljana. 33705

Srečke

Poskusite svojo srečo in kupite srečke za novo kolo drž. razredne loterije pri špediciji Jugoport, Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ul. št. 3. 260

Drva

hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V Scagnetti, Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom. — Pri odvzemu večje množine znaten popust. 198

PREMOG — DRVA «Ilirija»

Kralja Petra trg štev. 8. Tel. 220. 85

Pohištvo

Elegantno, hrastovo jedilnico, črno polirano in svetlo, čekinjevo spalnico s črnimi okraski, vse v najfinejši izdelavi, proda po nizki ceni Ig. Repše, Ljubljana, Poljanska cesta 21. 33793

Železno peč

moderno, ugodno proda «Posredovalec» v Ljubljani. 32872

Novo moško kolo

naprodaj v Florijanski ul. št. 13/III, desno. 33746

Pletilni stroj

nov, 100/8, z vzorčnim aparatom za 60 krasnih vzorcev in 1 stroj 6/70, zelo malo rabljen, radi pomanjkanja prostora ceno prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33737

Bencin-motor

8—10 konj. sil, v jako dobrem stanju, pripraven za na vozliček ali pa stabilen, prodam. Nahaja se v avto garaži «Express» v Vegovi ulici št. 8. 33770

Lokomobila

popolnoma uporabna, 1½ km od železniške postaje oddaljeno, naprodaj za 15.000 Din. Ponudbe pod «I 40» na oglasni oddelek «Jutra» 33817

Elektromotor

4 k. s., 220 voltov, za istosmerni tok, dobro ohranjen naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33827

Ženski zimski plašč

2 velur klobuka, različne čevlje, moške obleke in drugo prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33837

Več sodov

à 4 hl in tudi manjše od 50—100 l, dobro ohranjene, ki so še za vsako porabo, proda Jernej Rode, Vrzdenec, pošta Horjul. 33843

Pohištvo

naprodaj na Vrazovem trgu štev. 4, I. nadstropje 91. 33854

Stružnico na nožni pogon, štedilnik in drugo

proda Novak Anton, Brezovica pri Ljubljani. 33910

Stružnice

skobelniki, vrtalni stroji, valilni aparat in razno orodje za mehanike in ključavničarje ceno naprodaj v Ljubljani, Židovska ulica 5. 33869

«Ford» avto

z osebno in tovorno karosserijo, ki brezhibno deluje, ceno prodam. Poljubna preizkušnja na razpolago. — Natančneje pri tvrdki M. De Brouse, Knafljeva ul. 18 33876

Pohištvo

Postelje s peresno žimnico, nočno omarico, umivalnik z ogledalom, 2 omari in otomano prodam skupno ali posamezno. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33887

33 panjev čebel

12 praznih panjev, trčilnico (Honigschleudermaschine) in druge čebelarske potrebščine poceni proda M. Zupančič, trgovina, Vrhovo, pošta Radeče. 33881

Kupim

Gospodarske pridelke in les

vsakovrstna drva za kurjavo, železniške prage, hlode, trame, bukovo oglje in druge kmetijske pridelke: fižol, otrobe, oves, med, čebelni vosek itd kupimo — Prodajamo: vsakovrstna umetna gnojila, seno in drugo eksportno blago. — Kmetijsko-trgovsko društvo Trieste, Via Raffineria 4. 31598

Jamskega lesa

v dolžinah 1.50, 2, 2.50 itd. do 7 m, na tanjem koncu najmanje 10 cm, kupim večjo količino. Ponudbe z navedbo množine vagonov na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pote». 33661

Kože

polhovke, krtove in vseh vrst divjih živali kupuje D. Zdravič v Ljubljani, Florijanska ulica štev. 9. 21601

Vsakovrstne zlato kupuje po najvišjih cenah Černe, juvelir Ljubljana Wolfova ul. 3.

Šamotno ruševino

kupimo v vsaki množini. — Ponudbe na Šamotno tovarno, Celje. 33878

Pridelki

Med

pristni, namizni za potice nudi po Din 22.50 kg A. Maček, velečebelar, Vrhnika 32262

Danes koncert

v gostilni «Split» v Šiški, Celovška cesta. 33792

Zimska jabolka

orehe in fižol (ribničan, prepeličar in cipro) pošilja po najnižji dnevni ceni od 25 kg naprej Hinko Humer, Sv. Križ pri Litiji. 33777

Pozor, velike mlekarne v Ljubljani!

Želel bi dovažati 500 do 800 l mleka tistemu, ki bi razpolagal s posodo. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». 33833

Posest

Stavbne parcele

oddam takoj na lepem, suhem, peščenem terenu ob Linhartovi ulici in za Bežigradom. «Herra», stavbna reg. zadr. z o. z. v Ljubljani. 33697

Posestvo z vilo

gospodar. poslopjem, njivami in travniki, približno 10 johov skupaj, blizu železnice na Štajerskem, oddam v najem za 4 leta, ali tudi prodam. Naslov pri podružnici «Jutra» v Celju. 33655

Gostilno

dobro idočo, z inventarjem in posestvom, obstoječim iz 3 hiš, vrta in dvorišča, z večjo njivo, v centru industrijskega kraja, pripravno tudi za zalogo vina ali mesarijo, z elektr. lučjo in vodo v hiši, prodam. Naslov in ceno pove oglasni oddelek «Jutra». 32969

Majhno vilo

na deželi ob železnici prodam ali dam v najem — tudi brez zemljišča — ali zamenjam za hišo v Ljubljani. — Mesečna najemnina 800 Din. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Mesečna najemnina». 33850

„Posredovalec“

Sv. Petra cesta 18 proda trgovsko hišo trinadstropno, v ožjem centru Ljubljane. Ugodna cena, cela hiša na razpolago! 33863

Manjšo hišo

najraje v Trnovem ali Sp. Šiški kupim, event. tudi s prevžitkom. Ponudbe z natančnim opisom in ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Miroljubnost». Posredovalci izključeni. 33560

Enonadstropno hišo

z lepim vrtom in dobro idočo razpošiljalnico čepic in oblek, v lepem kraju Gorenjske, radi bolezni prodam samo za 40.000 Din. Potrebnih samo 20.000 Din. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Takoj 28». 33828

Trgovska hiša

velika, blizu farne cerkve, s posestvom, radi družinskih razmer naprodaj, ali se zamenja z manjšo. Ponudbe na naslov: Slivar, Ljutomer. 33831

Hišo

stanovanjsko ali trgovsko kupim takoj v mestu — do 300.000 Din. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Promet 41». 33841

Lokali

Trgovino

z mešanim blagom, dobro vpeljano, tik farne cerkve v bogatem kmetskem okolišu oddam s 1. januarjem z vsem inventarjem pod jako ugodnimi pogoji v najem. — Cenjene dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «100». 32606

Trgovino meš. blaga

dobro idočo, kjer je tudi točilnica alkoholnih pijač, s kletjo, skladiščem in stanovanjem oddam takoj v najem. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 33694

Trgovski lokal

na lepem prostoru prometnega mesta na Gorenjskem, s koncesijo in inventarjem oddam zelo ugodno takoj ali pozneje. Dopise na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Promet 12». 33637

Špecerij. trgovino

oddam na prometni točki v Ljubljani v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Št. 157». 33606

Hlev za 2 konja in dvoje skladišč

ugodno oddam v mestu, 10 minut od pošte. Ponudbe pod «1. februar 1927» na oglasni oddelek «Jutra». 33780

Lokal s stanovanjem

za trgovino ali obrt, na najprometnejši točki okrajnega mesta, ob železnici oddam. Dopise pod značko «Velika prihodnjost» na oglasni oddelek «Jutra». 33820

Hlev in dvorišče

veliko in pripravno za obrt, 20 m od postaje, dam v najem za več let. Event. še 1 sobo zraven. Cena zmerna. Cenjene ponudbe pod «Obrt 39» na oglasni oddelek «Jutra». 33832

Pozor!

1000 kron dobi, kdor mi preskrbi majhen lokal v bližini tobačne tvornice v Ljubljani. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». 33834

Dve veliki kleti

oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33602

Stanovanja

Boljše dijake

sprejmem na hrano in stanovanje. — Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33582

Dijakinjo

sprejmem v vso oskrbo. — Ponudbe pod «Vzgoja» na oglasni oddelek «Jutra». 33581

Priprosto sobo

v predmestju, s posebnim vhodom, išče za december akademik. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stalno 84». 32784

Opremljeno sobo

lepo, s separatnim vhodom oddam v Tavčarjevi ulici. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 32844

Priprosto sobico

oddam 2 gospodičnama. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33568

Stanovanje

obstoječe iz 3—4 sob z vsemi pritiklinami — tudi v novi hiši, iščem. Ponudbe pod «Konfortno» na oglasni oddelek «Jutra». 32744-a

Opremljeno sobo

s posebnim vhodom, v centru mesta išče visokošolec. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Visokošolec 32». 33838

Opremljeno sobo

lepo, v bližini opere oddam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33840

Na stanovanje

sprejmem enega ali dva gospoda v bližini Tabora. Poseben vhod. — Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33842

Dve sobi

opremljeni ali prazni, s kuhinjo ali souporabo iste iščem. Ponudbe pod šifro «Samostojnost 44» na ogl. oddelek «Jutra». 33844

Dijaka

sprejmem v bližini obrtne šole z vso oskrbo ali samo z zajtrkom. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 33845

Sobo

solnčno in čisto, z uporabo kopalnice, išče mirna uradnica. Dopise pod «Uradnica 47» na oglasni oddelek «Jutra». 33847

Sobo

event. s souporabo kuhinje in pritiklin, oddaljeno 40 minut od gl. pošte, oddam s 15. novembrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33853

Sobo s hrano

oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 32627

Priprosto sobo

v predmestju, s posebnim vhodom, išče akademik. — Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Stalno 84». 32784

Stanovanje

3—4 sob s pritiklinami odda v novi vili Koser, Aškerčeva 17. 33858

Priprosto dijakinjo

sprejmem na hrano in stanovanje. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». 33877

Prazno sobo

iščem od hišnega gospodarja v sredini mesta. Ponudbe pod «Ena soba» na oglasni oddelek «Jutra». 33864

Kot sostanovalca

sprejmem gospoda ali gospodično na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33865

Opremljeno sobo

oddam na Ilanski cesti 27.

Opremljeno sobo

veliko, oddam v centru. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33892

Sobo

v pritličju, s posebnim vhodom, oddam takoj 2 gospodoma. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33893

Priprosto sobo

išče železniški uslužbenec z decembrom v bližini gor. ali gl. kolodvora. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Železnica». 33888

Dve gospodični

sprejmem na stanovanje. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33889

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje, pritiklin in vrta, takoj oddam. — Poizve se v Zeleni jami 230, pritličje, desno. 33886

Sostanovalca

sprejmem k akademiku. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33883

Sobo

snažno in lepo, z električno razsvetljavo oddam visokošolcu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33882

Sobo z vso oskrbo

oddam nasproti sodnije. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33870

Opremljeno sobo

lepo, s strogo separiranim vhodom in električno razsvetljavo, v bližini Mestnega ali Marijinega trga išče starejši, samski, soliden gospod. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Centrum 67». 33867

Kot sostanovalca

v sredini mesta sprejmem takoj gospoda ali dijaka. Separiran vhod. — Istotam sprejmem mlajšo gospodično v vso oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33873

2 mlajši dijakinji

sprejme boljša družina v popolno oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33874

Sobo s hrano

oddam gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33875

1—2 opremljeni sobi

oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33608

Pouk

Šoferska šola

daje pouk in izobražuje praktično in teoretično kandidate za samostojne šoferje. Pouk je temeljit in uspeh siguren. Kandidate sprejemamo vsak dan. Prospekte gratis. Natančne informacije v avto-šoli, Zagreb, Kaptol 15. — Telefon 11-95. 254

Akademik

sprejme poučevanje srednješolca. Vešč je tudi italijanščine. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pouk 76». 33751

Za španski jezik

iščem instruktorja. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Španščina». 33852

Pouk ruščine v zameno za nemščino.

Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Rus» 33856

Dopisi

Elza T.

Dvignite zaostalo pismo. 33732

Annemarie!

Dvomiš? Potrpi in veruj! Pridem štirinajstega. Prav? Piši! — Tvoj. 33880

Dva mladeniča

tehniško izobražena želita dopisovati z inteligentnima gospodičnama v svrho poznejšega poznanstva. Dopise s sliko na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «D in R» 33871

Ženitve

Veletrgovec

se želi poročiti z gospodično ali vdovo, pogoj blago srce in delavnost. Prednost imajo posestnice, gostilničarke in trgovke z večjim premoženjem. Izključene niso druge trgovsko naobražene ter druge gospodične brez premoženja. Dopise s polnim naslovom na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Veletrgovec». — Tajnost strogo zajamčena. 33829

Mlad gospod

23 let star, vojaščine prost, se želi seznaniti v svrho ženitve in prevzema posestva z mlado, bogatejšo gospodično v starosti do 24 let. Le resne dopise s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod «Bog daj srečo 116». 33832

Kapital

Družabnika (co)

z vlogo od 30—50.000 Din iščem v svrho prevzetja generalnega zastopstva in komisijske zaloge velikega konsumnega predmeta iz galanterij. stroke in kratke robe, za vso kraljevino. — Prednost ima tisti (tista), ki razpolaga z veliko sobo 5 × 5 m za pisarno in zalogo. Cenjene ponudbe pod šifro «Lepa eksistenca 97» na oglasni oddelek «Jutra» 33597

Vrednostne papirje

predvojne, kranjske, bosanske, ogrske obligacije, železniške prioritete, posojila, srečke itd., tu in inozemske vseh vrst kupuje najkulantnejše «Yerc», komerčijalna družba v Ljubljani, Kongresni trg 9 — na vogalu kino «Matice». 33789

Kdo posodi

poštenemu obrtniku 10.000 Din proti sigurnemu jamstvu in dobrim obrestim. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Nujno 10». 33791

Žensko

s kapitalom okrog 25.000 Din, katerega bi založila za kuhinjo in vino in je sposobna kot gospodinja voditi gostilno, sprejmem v Ljubljani. Biti mora brez otrok in na dobrem glasu. Od dohodkov bi imela polovico. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 33836

Pek. družabnika

v svojo obrt sprejmem takoj. Kavcija 5000 Din. — Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Takoj 5000». 33835

20—40.000 Din

posodim. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vknjižba na I. mesto». 33849

Sijajna bodočnost

se nudi agilnim gospodom in damam, ako se udeleže s kapitalom 25 do 35.000 dinarjev, dobro razvijajoče tovarne, ki izdeluje prvovrstni vporabnostni predmet. Predpogoj sodelovanje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sijajna bodočnost». 33856

Glasba

Gramofonisti!

Prihranili si boste denar in jezo, ako izročite Vaš pokvarjen gramofon nam v popravilo. — V naši delavnici se izvršijo vsa popravila strokovno in ceno. Nadomestne dele imamo vedno v zalogi. **A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva 5.** 231/III

Klavir

(Stutzflügel) dobro ohranjen kupim. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Klavir». 33857

Razno

Spretna maserka

sprejme vse vrste masaže — gre tudi na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 33848

Dotična dama

ki je pomotoma vzela torbico pri modistinji Stemberger, naj jo vrne v ogl. oddelku «Jutra». 33562

Zahvala.

Podpisano gasilsko društvo se zavar. banki «Slavija» najlepše zahvali za darilo 300 Din, ki ga je prejelo kot nagrado za uspešno delo pri gašenju požara pri poslopjih Josipa Burja na Rečici. — Gasilsko društvo Bled 2. 1. novembra 1926. Janez Pangerc, načelnik.

Zlato, srebrne krone

kupuje F. Čuden, Ljubljana Prešernova 1. 41

Kupi se elektromotor

dobro ohranjen, 3·5 do 5 KW, 220 voltov, s zaganjačem (Anlasser) za istosmerni tok. 11550

Ponudbe z navedbo izvorne tvrdke, leta izdelave, števila tur motorja, premera in širine pogonske plošče na inž. A. Sodnika, Ljubljana, Zrinjskega 6

LOKAL

v Ljubljani v progi prometne Miklošičeve ceste, Kralja Petra trg 2

oddam

za trgovsko podjetje, zavarovalnico, agenturo, denarni zavod ali za zobozdravniški atelje. — Eventuelno prostore oddam tudi deljeno.

Na cesto dva visoka lokala 7·20 m in 6·20 m dolžina, s posebnim vhodom od ceste, zadaj dve manjši sobi in pritikline.

Ponudbe sprejema in informacije daje:

pisarna odvetnika gosp. dr. M. Pirca,

Cigaletova ulica št. 1 od 3. do 6 ure pop.

†

Vsegamogočnemu se je zljubilo, da je za skrivnost naših lepih planin in mogočnost skalnatih gora, plačal svoje življenje naš neizmerno ljubljeni sin, brat in nečak

LOJZE

Smrtne ostanke izročimo materi zemlji 9. novembra 1926 ob 4. pop. Sprevod se vrši izpred cerkve pri Sv. Križu na ondotno pokopališče.

Ljubljana, 8. novembra 1926.

Marija in **Lojze De Reggi,** starši, **Josip, Francek** in **Marjanček,** bratje **in ostali sorodniki.**

†

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da nam je po daljši bolezni dne 6. nov. v drž bolnici umrl naš predragi sin, oziroma brat

MILAN

Pogreb bo v Ljubljani v torek 9. nov. ob 15. uri iz pred bolnice k Sv. Križu

Žirovnica, 8. novembra 1926.

Obitelj Šepec.

†

Potrti v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni, nepozabljeni sin in brat, gospod

Nande Okorn

abs. rer. com.

včeraj, dne 8. novembra 1926 ob 12. uri po težkem, mukepolnem trpljenju boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 10. novembra t. l. ob 4. popoldne iz državne bolnice na Zaloški cesti, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1926.

Ivan in Terezija Okorn, starši. **Dušan in Bogo,** brata — **Reli,** sestra, **in vse ostalo sorodstvo.**

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze prisrčnega sočutja povodom bridke izgube našega ljubljenega soproga, očeta, itd.

Franca Žiher

nadučitelja v p.

izrekamo iskreno zahvalo! Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini, g. dr. Svetinu za njegov trud in obiske v bolezni, gosp. Museku, predsedniku učit. društva za tolažilne besede ob grobu, pevcem za pretresljive žalostinke, gg. sreskim šolskim nadzornikom Gorupu, Potočniku in Šumerju, zastopnikom različnih šol in zastopnikom okrožnega sodišča v Mariboru, gasilnemu društvu v Št. Jurju, nadalje vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in počastili s krasnimi venci in šopki.

Žalujoči ostali.

M. Zévaco:

Papežinja Favsta

2

Roman

»Dekletce je! Hčerka!« je zavpil ženski glas.

Ljudstvo, ki je gledalo prizor, je nekaj trenutkov molčalo, kakor da se ne more zdramiti iz osuplosti. Nato pa je mahoma vzkipelo pomilovanje, kakor bi se reka razlila preko svojih bregov. Grèvski trg je zahrumel. Vse je vpilo, zaklinjalo, grozilo ter prosilo milosti za mater! Veliki profos se je izprva obotavljal, a tudi njega je premagal ta ogromni izbruh vseobčega sočutja. Mahnil je z roko in kriknil ukaz... Obsojenka je bila pomiloščena!...

Vriskanje brezumne radosti je zaorilo po širnem trgu. Vse je plakalo, ženske in moški; objemali so se ljudje, ki niso poznali drug drugega. Nezavestno Leonoro so odnesli na nosilnici, otrok pa...

Otrok je ostal! Obsojenki ni bilo dovoljeno, da bi dojila svojo hčerko v ječi. Nedolžna stvarca je ležala tam, kjer se je rodila: na morišču, prepuščena usmiljenju tujih ljudi...

Ljudstvo se je gnetlo okoli nje in jo je strahoma ogledovalo. Pomiloval jo je vsak, toda pobrati se je ni upal nihče: hči krivoverke in zločinke bi prinesla hiši nesrečo!

Tudi škof Jean de Kervilliers, knez Farneški, je stal med ljudmi in je prepadeno gledal kri svoje krvi. Rad bi se bil usmilil nedolžnega otroka, rad bi ga bil vzel s seboj, toda okrutni jarem svečeniške pokorščine mu je branil... Mati je bila pomiloščena, zato pa je bilo dete obsojeno, da pogine tu gladu in mraza!...

In vendar ni poginilo. Nekdo je pristopil, sklonil se k novorojenčku in ga pobral.

»Uboga vijolica,« je zamrmral, »nihče te noče, ki si pognala na kraju krvave sodbe... Nu prav! Če je tako, da ne smeš imeti ne očeta ne matere, bodi moja hči!...«

Z nežno opreznostjo je zavil drobceno zapuščenko v svoj plašč in jo je odnesel... Bil je krvnik!...

I.

Violetta.

Dne 12 maja 1588 se je rano zjutraj v diru pripodilo po Chaillotskih bregovih šest plemičev, kakor šestorica ptic, bežečih pred bližnjo nevihto. Njih vodja je bil od obupa bled kakor mrlič. Na vrhu je ustavil konja in se je ozrl proti Parizu.

Iz mesta ga je dohajal hrup pobunjenih množic in zamolklo pokanje arkebuz. Hripavo ihtenje je bruhnilo begunca iz prs. Vzravnal se je v stremenih, zažugal s pestmi in kriknil besede, ki jih je takrat odnesel veter, kasneje pa jih je zapisala Zgodovina.

»O, nehvaležno mesto! Izdajalsko mesto, ki sem te ljubil bolj kakor svojo lastno ženo! Trepetaj, zakaj vrnem se ne drugače nego skozi vrzel v tvojem obzidju!«

Tisti mah sta se pojavila dva jezdeca. Prvemu je utegnilo biti nekaj več kakor trideset let; njegova postava je bila kakor od jekla, njegov obraz izmed tistih drznih, posmehljivih, bistrih in jedkih obličij, ki se neizbrisno vtisnejo v spomin. Drugi jezdec je bil slok osemnajstleten mladenič izredno lepega in plemenitega, a tudi smelega in neustrašenega obraza.

Spremljevalci, ki so obdajali begunca, so ga hoteli ob pogledu na neznano dvojico odvesti naprej. Toda on je bil kakor slep in gluh; vzdignil je roke proti nebu in turobno zaječal:

»Vse me zapušča; prekletstvo je nad menoj! Oh, kdo se me bo zdaj usmilil!«

»Jaz!« je odgovoril nekdo z zvonkim glasom.

Obupanec se je ozrl. Mlajši izmed obeh tujcev je krenil proti njemu... Ko mu je pogledal v lice, je od neizmerne groze izbuljil oči. Njegove roke so segle pred se, kakor bi odrivale strahoten privid, in njegove blede ustnice so zajecljale:

»Moj brat! Karel ti! Mar si vstal iz groba, da bi me preganjal?«

»Motite se,« je odgovoril neznanec. »Jaz sem tisti, ki ga vidi vaša težka vest; nisem Karl IX.«

»Kdo si tedaj?«

»Sin njegov, Karel, vojvoda Angoulêmski.«

»Otrok Karla in Marije Touchetove!« je zavpil begunec. »Angoulêmski bastard! Kaj hočeš od mene, govori? Kaj imaš do Henrika III.?«

»Ostavil sem Orléans nalašč zato, da bi govoril z vami. Teden dni je, sire, kar sem postal polnoleten. Tisti dan me je mati postavila pred očetovo sliko in mi je razodela, kakšna je bila njegova smrt. Zvedel sem, da je bil sleherni vzdih njegove poslednje ure strašna obtožba treh krvnikov, treh besov, ki mi jih je zaznamovala... In tako sem se odpravil na pot, da porečem vojvodi Guiškemu: ‚Izdajalec in upornik, kaj si storil svojemu kralju?‘...«

»Guisu!« je kriknil Henrik. »Najdeš ga v moji palači, morda že na mojem prestolu!«

»Odpravil sem se, da porečem Katarini de Medicis. ‚Mati brez srca, kaj si storila svojemu sinu?‘«

»Kraljici materi!« je zaihtel Henrik. »Najdeš jo v Guisevi ječi!«

»Odpravil sem se, da poiščem Henrika Valoiškega, kralja francoskega, in ga vprašam, kakor so nekdaj vpraševali sinovi Ablovi svojega strica: ‚Kajn, kaj si storil svojemu bratu?‘...«

Pri tej besedi je kralj krčevito potegnil konja nazaj; nato se je trepetaje zrušil na sedlu in ponovil z zamolklim glasom:

»Kajn!...«

Pri tej besedi je zagnala petorica Henrikovih spremljevalcev ogorčen krik.

»Kralj ostane vedno kralj! Živel Henrik III.! Smrt mu, ki psuje kralja!«

Že so izdrli meče... Toda spremljevalec vojvode Angoulemskega je planil vmes in njegov dolgi rapir se je preteče zabliskal v solncu.

»Gospoda,« je rekel povsem mirno, »to so rodbinski posli. Dajte stricu in nečaku, da se pomenita, kakor jima drago. Ako se boste vi vtikali v njune spore, bom smatral, da so tudi meni mar!«

Petorica je zarohnela. Gotovo bi bilo prišlo do boja, da ni kralj odmahnil z roko. Na to znamenje so plemiči odnehali, čeprav škrtaje z zobmi.

»Saj se še vidimo,« je siknil eden izmed njih. Vidimo se... ako gospod ne skriva svojega imena!«

✝

Sporočamo članstvu in sportni javnosti žalno vest, da je član naše lahkoatletske sekcije, gospod

Alojzij De Reggi

stud. phil.

7. novembra nenadoma preminul na Grmadi, kjer se je pri plezalni vaji smrtno ponesrečil.

Ohranimo blagopokojnemu tovarišu trajen spomin!

V Ljubljani, dne 8. novembra 1926.

Upravni odbor ASK Primorje.

✝

Preminul je naš

Lojze De Reggi

najboljši planinec in idealist.

Clanstvo naj ga ohrani v lepem spominu.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1926.

T. K. Skala.

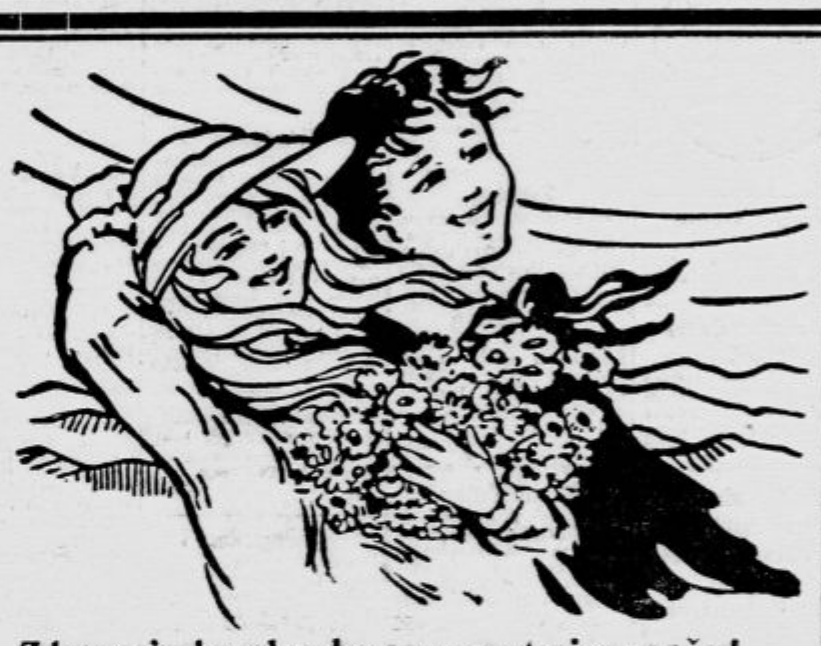

Zdrava in krepka deca so materina sreča!

Prosti zrak, svetloba, skrupulozna telesne čistoče ob strogi higijeni v hrani, so bitni pogoji za dobro zdravje in za čvrstost vaše dece.

Izbrano hrano, k temu redilna, bogato na vitaminih, fosforju, ia v najmanjšem obsegu nudi Vam

OVOMALTINE

ako se uporablja v hrani dieteta že od odstavljenja od prsi, ona daje dečjemu organizmu vse sestavine, potrebne za razvoj. OVOMALTINE je močno pomagalo za čas kritične dobe rastenja, v kratkem času izboljšati splošno stanje nežne, rahitične in bolehne dece.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni: 218

100 gr 18·50 Din, 250 gr 36·25 Din, 500 gr 63·25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na ta list, od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmacevtskih in dietetnih preparatov

ZAGREB, Jurjevska ul. 37

Globoko potrta naznanjava vsem sorodnikom in znancem, da je po dolgi bolezni preminul najin predragi brat in spoštovani stric, gospod

KAREL ROSMANN

hišni posestnik, bivši mnogoletni župan v Novem mestu, predsednik krajnega šolskega sveta, nositelj reda sv. Save, itd.

Zemeljske ostanke ljubljenega pokojnika pokopljemo v torek dne 9. t. m. ob 15. uri popoldne.

Zadušnice se opravijo v Kapiteljski cerkvi novomeški.

Venci se po želji pokojnikovi odklanjajo v dobrodelne namene.

Prosiva tihega sožalja.

V NOVEM MESTU in LJUBLJANI, dne 8. novembra 1926.

Jos. J. Kavčič, trgovec, nečak

Marija Kavčič, sestra

Brez posebnega obvestila.

✝

V ponedeljek, dne 8. novembra 1926 ob 13¼ mi je v 75. letu svoje starosti umrl moj oče

Miha Ažman

vpokojeni strojevodja drž. žel. in hišni posestnik

v Ljubljani, Masarykova cesta 32, od koder bo v sredo, dne 10. novembra 1926 ob pol 3. uri popoldne pokopan na pokopališču pri Sv. Križu.

Blag mu spomin!

V Ljubljani, dne 9. novembra 1926.

Dr. Josip Ažman.

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.